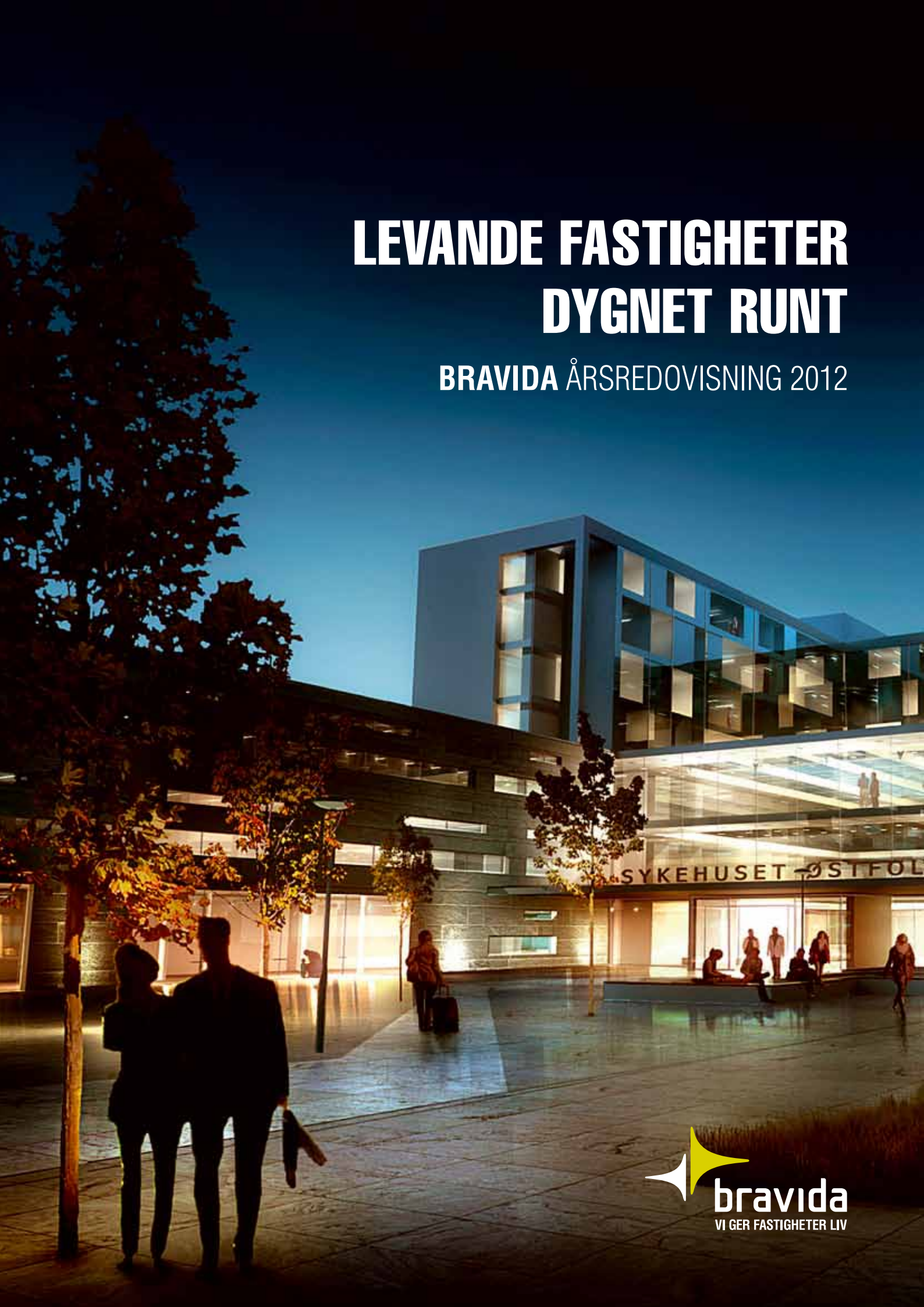

LEVANDE FASTIGHETER DYGNET RUNT

BRAVIDA ÅRSREDOVISNING 2012

INNEHÅLL

Bravida i korthet	3
Vd-ord	6
Vision, affärsidé, strategier & mål	8
Affärsmodell	10
Tillväxt & förvärv	11
Erbjudande	12
Marknad	18
Kunder	22
Organisation	24
Medarbetare & företagskultur	26
Verksamhet	30
Förvaltningsberättelse	32
Finansiella rapporter	38
Noter med redovisningsprinciper	46
Styrelsens underskrift	75
Revisionsberättelse	76
Definitioner	77
Bravidas styrelse	78
Bravidas koncernledning	79
Adresser	80

OMSLAGET

Östfolds nya centralsjukhus kommer att bli ett av Norges största och modernaste sjukhus när det står färdigt. Bravida har fått uppdraget att utföra alla elinstallationer och för att klara de stora resurskraven kommer fem avdelningar från Bravida att samarbeta i projektet, tre från Norge och två från Sverige. Ett unikt samarbete över landsgränserna.

Läs mer om projektet på sida 21.

FOTO: ARKITEMA ARCHITECTS (DK), AART (DK) & ELN (NO)

SAMMANFATTNING AV ÅRET I SIFFROR

NYCKELTAL, MSEK	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	11 400	10 768	10 345	10 831	10 511
EBITA	604	664	621	545	619
EBITA-marginal, %	5,3 %	6,2 %	6,0 %	4,9 %	5,9 %

8 100
MEDARBETARE

30 000
AKTIVA PROJEKT

470 000
ARBETSORDRAR

3,70

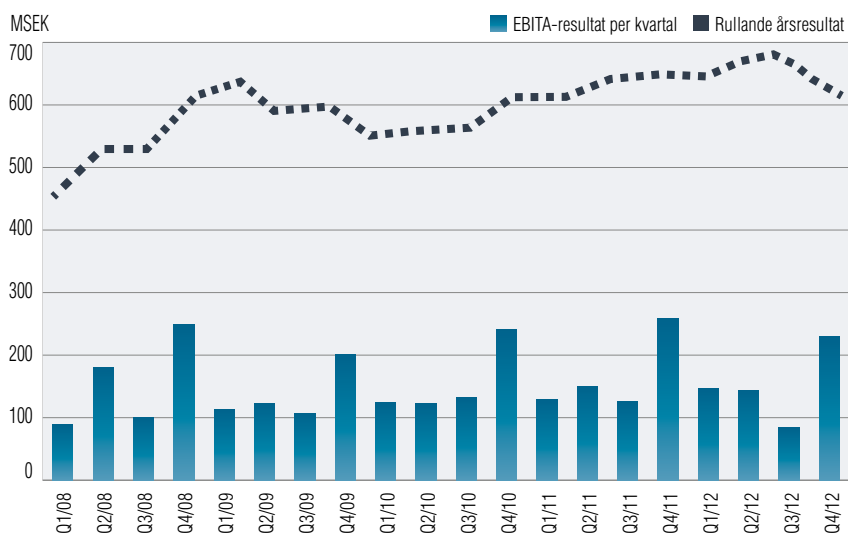
NÖJD-MEDARBETAR-INDEX
(PÅ EN FEMGRADIG SKALA)

3,9/4,0

NÖJD-KUND-INDEX
INSTALLATION/SERVICE
(PÅ EN FEMGRADIG SKALA)

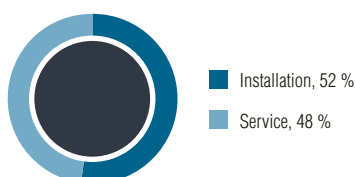
RESULTATUTVECKLING 2008–2012

EBITA-resultat per kvartal och rullande årsresultat, MSEK

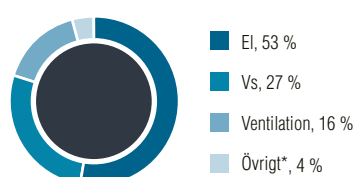
INSTALLATION / SERVICE

Andel i procent av Bravidas omsättning

TEKNIKOMRÅDEN

Andel av Bravidas omsättning

* I kategorin Övrigt ingår teknikkonsult, säkerhet och fastighetsdrift.

INSTALLATION OCH SERVICE INOM TRE TEKNIKOMRÅDEN

INSTALLATION

Installation omfattar ny- och ombyggnation av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur. Vi samordnar tekniker och montörer från olika teknikområden och ger kunden tillgång till en partner som effektivt kan koordinera och ta ansvar för helheten.

SERVICE

Service utgörs av drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i byggnader och anläggningar. Regelbundna serviceinsatser och ett proaktivt förhållningssätt gör att de olika komponenterna upprätthåller rätt funktion och att driften optimeras.

EL

Med kompetens inom både stark- och svagström erbjuder Bravida kompletta och energibesparande lösningar för allt från industrier och arenor till kontor och bostäder.

VS (VÄRME & SANITET)

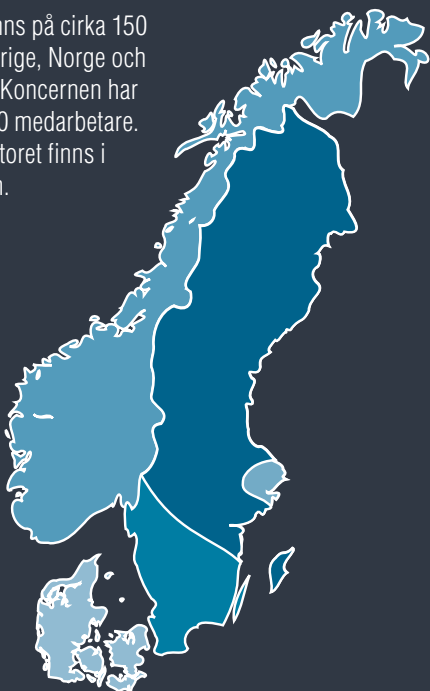
Bravida utför såväl energieffektiva installationer för processindustrin som löpande reparationer och förebyggande underhåll i till exempel bostadsrättsföreningar.

VENTILATION

Bravida erbjuder kundanpassade ventilationslösningar samt all teknik som avser luftbehandling, luftkonditionering och klimatreglering för ett gott och energisnålt inomhusklimat.

SKANDINAVISK TÄCKNING

Bravida finns på cirka 150 orter i Sverige, Norge och Danmark. Koncernen har cirka 8 000 medarbetare. Huvudkontoret finns i Stockholm.

MILSTOLPAR I BRAVIDAS HISTORIA

- 1922** Tolv byggnadsgillen lägger grunden till BPA
- 1967** Aktiebolaget BPA Byggproduktion AB bildas
- 1986** BPA-aktien noteras på Stockholms fondbörs
- 1993** Installationsverksamheten blir huvudområde
- 1994** Förvärv av Ventilationsunion från Trelleborg AB
- 1995** Köp av danska VVS-företaget Ludvigsen & Herman A/S
- 1996** BPA är ett komplett installationsföretag med verksamhet i Sverige, Norge och Danmark.
- 1999** BPA-aktien avnoteras från börsen, Procuritas blir ägare till Bravida
- 2000** BPA och Telenors installationsverksamhet går samman och Bravida bildas
- 2003** Bravida förvärfvar danska Semco A/S
- 2004** Verksamheten renodlas till el, vs och ventilation
- 2005** Bravidas huvudkontor flyttar till Stockholm
- 2006** Private equity-företaget Triton blir ny huvudägare
- 2009** Bravida köper Siemens Installation AS i Norge
- 2012** Bain Capital blir ny huvudägare

VÅRT UPPDRAG: ETT LEVANDE SAMHÄLLE

För oss är tekniken en väg till trygghet, värme och trivsel. Våra installations- och serviceuppdrag gäller fastigheters livgivande funktioner: energi, värme, kyla, vatten och luft. Kvaliteter som utgår ifrån de människor som bor och verkar i husen, snarare än byggnaderna i sig. Vidgar man perspektivet kan man säga att vi stödjer ett samhälle som ska leva och fungera dygnet runt.

Våra entreprenader för en rad sjukhus runtom i Skandinavien är kanske de tydligaste exemplen på hur vi bidrar till en samhällsfunktion som måste fungera felfritt 24 timmar om dygnet. Där tekniken och funktionaliteten i många fall är en förutsättning för att kunna rädda liv. Men vi utför även installations- och serviceuppdrag för arenor, kontor, bostäder och infrastrukturprojekt, där samhällsnyttan med våra insatser räknas i allt från effektivitet och tillväxt till säkerhet och komfort.

Vi är över 8 000 engagerade medarbetare på 150 orter i Sverige, Norge och Danmark. Vi är verksamma dygnet runt för att viktiga samhällsfunktioner ska fungera utan avbrott.

VI BYGGER VIDARE PÅ EN STABIL GRUND

Ökad omsättning med en stabil lönsamhet – så sammanfattar vi 2012 för Bravida. Trots en svagare konjunktur och högre konkurrens fortsätter vi att utveckla en stark och välfungerande verksamhet.

Återigen lyckas vi redovisa ett framgångsrikt år för Bravida, trots vikande konjunktur och en ökad prispress. Omsättningen för 2012 uppgick till 11 400 (10 768) MSEK, vilket valutarensat är en ökning med 6,3 procent. Av omsättningen stod installationsverksamheten för 51,6 procent och service för resterande 48,4 procent. Att vi fortsätter ta hem flera stora projekt, som de stora sjukhuskontrakten i Sverige, Norge och Danmark, är självklart mycket glädjande och de utgör en betydande del av vår tillväxt. Den mycket starka orderstocken är också betryggande för framtiden.

Till följd av en svagare efterfrågan, speciellt på industriorter i Sverige och Danmark, sjönk våra marginaler under året. Mot slutet av året lyckades vi dock vända trenden och återförbättra vårt resultat. För helåret uppgick EBITA-marginalen till 5,3 procent.

VI VÄXER MED VÅRA PROJEKT

Under de senaste åren har vi genomfört allt fler stora projekt och vi har gjort det med framgång. För mig betyder det flera saker. Det visar att vi har rätt kunskap, att vi har en stark organisation samt förmåga att planera och samarbeta, både internt och med externa leverantörer. Men det betyder också att våra kunder har stort förtroende för oss och för vår förmåga att leverera i komplexa och resurskrävande projekt. De tre sjukhusuppdragen är ett styrkebesked för vår organisation och det förtroende vi fått av Facebook i Luleå är ett bevis på att vi kan leverera en avancerad och omfattande lösning på kort tid. Då installationer står för en allt större del av den totala byggkost-

”I en period med svagare konjunktur och högre konkurrens känns det därför tryggt att våra affärer vilar på en stabil och väl fungerande verksamhet.”

naden blir installatören också allt viktigare. Att vi får en mer central roll i många projekt ser jag därför också som självklart och jag tror denna utveckling kommer att fortsätta.

Våra stora och spektakulära projekt kan lätt överskugga alla de mindre uppdrag som utgör basen i vår verksamhet. Vi ska inte glömma att projekt under 1 miljon kronor utgör nästan hälften av våra intäkter och snittvärdet på en arbetsorder är cirka 24 000 kronor.

OFFENTLIG SEKTOR FORTSATT VIKTIG

På installationssidan fortsätter den norska marknaden att utvecklas starkt tillsammans med Stockholmregionen och norra Sverige, medan Danmark och industritäta orter i Sverige haft en sämre utveckling. Vi ser också att ROT-marknaden har stagnerat vilket påverkat många av våra mindre konkurrenter och lett till större prispress inom service och mindre projekt. Investeringar från offentlig sektor i skolor, sportanläggningar, sjukhus och infrastruktur fortsätter därför att vara betydelsefulla då även bostadsbyggandet väntas ligga kvar på mycket låga nivåer.

I en period med svagare konjunktur och högre konkurrens känns det därför tryggt att våra affärer vilar på en stabil och väl fungerande verksamhet. Vi undviker riskfyllda projekt och arbetar kontinuerligt med att proaktivt identifiera, förebygga och prissätta risker. Vi fortsätter att prioritera marginal före volym. Samtidigt är det oerhört viktigt att inte vara passiv. Vi måste hela tiden fokusera framåt och bli bättre på det vi gör. Det enda vi kan påverka är vår egen verksamhet och ju tuffare tider det är, desto hårdare måste vi jobba för att ta nya jobb och hålla nere våra kostnader.

EN KOMPETENT OCH PROFESSIONELL PARTNER

Resultatet av årets NKI-undersökning (Nöjd-kund-index) visar att våra kunder uppskattar både våra leveranser och vårt sätt att arbeta. Med höga betyg på prestanda, kompetens och professionalism levererar vi lösningar i toppklass samtidigt som våra medarbetare bedöms vara lätta att komma i kontakt och samarbeta med. Det bästa verktyget för att ytterligare stärka våra kundrelationer handlar också om just detta – att kunna erbjuda rätt tjänster och att kunna leverera dem så bra som möjligt.

När det handlar om att erbjuda rätt tjänster ser jag att helhetslösningar och serviceavtal ökar i betydelse. Vi gör det enklare för kunden med en kontraktspartner som tar ansvar för alla installationer samtidigt som vi med effektivare samordning kan leverera en bättre produkt. Med det arbetssättet

får vi flera vinnare; våra kunder, slutanvändarna och Bravida. Vi är redan idag den ledande helhetsleverantören och jag tror att behovet av den här typen av leveranser blir allt vanligare i framtiden.

Även inom energihushållning finns det mycket som Bravida kan göra. Vi kan ta en mer aktiv roll och driva frågan tydligare tillsammans med våra kunder. Med vår breda kunskap och erfarenhet måste vi visa på de bästa alternativen för våra kunder och peka på vad som verkligen fungerar i praktiken. Det tjänar både våra kunder och vår miljö på.

VÅRA MEDARBETARE TRIVS OCH VILL UTVECKLAS HOS BRAVIDA

Med drygt 8 000 medarbetare är Bravida en stor tjänsteorganisation, där våra medarbetares kunskap, erfarenhet och engagemang är vår absolut viktigaste tillgång. Av den anledningen är det mycket glädjande att resultatet av årets NMI-undersökning (Nöjd-medarbetar-index) visar att våra medarbetare trivs hos oss. Vårt goda rykte och de intressanta projekt vi arbetar med tror jag är en starkt bidragande faktor till detta. Arbetet för att vidareutveckla och stimulera våra medarbetare är också en central fråga för oss då våra uppdrag blir allt mer utmanande.

VI BYGGER FÖR FRAMTIDEN

Även om jag är relativt ny i rollen som vd har jag med över 30 år i Bravida en lång erfarenhet, både från branschen och i företaget. Jag känner organisationen och vet vad vi gör bra och vad vi kan bli bättre på. Det är också det som gör mig trygg i vår fortsatta utveckling.

För trots att vi idag står starka måste vi hela tiden fortsätta utvecklas. Ett internt förändringsprojekt som omfattar hela vår verksamhet har därför lanserats. Syftet är att arbeta smartare och öka det värde vi tillför våra kunder. Vår utveckling börjar och slutar i våra avdelningar. Det är där vi skapar nytta för våra kunder och det är där vi lägger grunden till vår framtida framgång.

Jag vill avsluta med att tacka alla våra medarbetare för ännu ett framgångsrikt år. Det är deras insatser som lagt den grund det här företaget vilar på och det är deras hårda arbete som kommer att ta oss framåt.

Staffan Pahlsson
Vd och koncernchef

”Vår utveckling börjar och slutar i våra avdelningar. Det är där vi skapar nytta för våra kunder och lägger grunden för vår framgång.”

LEDANDE INOM INSTALLATION OCH SERVICE

Bravidas strategiska fokusområden är kunder, lönsamhet, tillväxt och kompetens. Genom att arbeta systematiskt inom dessa områden ska Bravida fortsätta att växa lönsamt. För att nå vår vision har vi satt upp tydliga mål.

VISION

Vi ska bli Nordens ledande affärspartner för effektiva tekniska lösningar inom installation och service. Vår heltäckande kunskap ska ge kunderna ökad konkurrenskraft.

AFFÄRSIDÉ

Vi erbjuder installation och service av el, vs och ventilation.

Vi agerar kompetent och effektivt för att tillföra våra kunder daglig nytta och värde.

Vi kombinerar lokal närvaro med det stora företagets resurser.

STRATEGIER

KUNDSTRATEGI

Bravida arbetar proaktivt för att identifiera och tillgodose kundernas behov. Med tydliga, attraktiva erbjudanden och hög kvalitet i våra leveranser arbetar vi systematiskt för att öka kundnöjdheten. Med lokal närvaro på 150 orter i hela Skandinavien finns vi alltid nära våra kunder.

LÖNSAMHETSSTRATEGI

Bravida prioriterar lönsamhet framför en snabbare tillväxt. Genom att enbart åta oss uppdrag med kalkylerbara risker och kontinuerligt anpassa produktionskapacitet och administrativa kostnader efter försäljningsvolym minskas riskerna samtidigt som en förbättrad operationell effektivitet och samordnade inköp skapar utrymme för ökad lönsamhet.

TILLVÄXTSTRATEGI

För att skapa ett komplett och starkt erbjudande inom el, vs och ventilation ska Bravida stärka verksamheten på utvalda marknader i Norden, organiskt och genom förvärv. En fortsatt satsning på vår serviceverksamhet och en kontinuerlig utveckling av kunderbidanden skapar ytterligare tillväxtmöjligheter.

KOMPETENSSTRATEGI

För att attrahera, behålla och utveckla våra medarbetare bedrivs en professionell ledarutveckling och en kontinuerlig satsning på interna utbildningar. Möjlighet att arbeta inom varierade områden och i olika typer av projekt tillsammans med ett decentraliserat beslutsfattande är grunden i våra medarbetares utveckling. Rekrytering av unga ingenjörer är en prioriterad satsning inom Bravida.

MÅL

FINANSIELLA MÅL	BESKRIVNING	UTFALL
<p>» EBITA-MARGINAL > 7 PROCENT</p> <p>» LÖNSAM TILLVÄXT – STÖRRE ÄN MARKNADENS TILLVÄXT</p>	<p>Bravidas mål är att varje avdelning, region och division ska ha ett rörelseresultat som överstiger 7 procent av omsättningen efter fullfördelade kostnader.</p> <p>Marginal går före volym. Målet är att organiskt växa mer än marknaden. Därutöver är målet att genom förvärv växa motsvarande vår organiska tillväxt.</p>	<p>Bravidas EBITA-marginal 2012 var 5,3 procent. 32 procent av avdelningarna uppnådde målet om en EBITA-marginal överstigande 7 procent.</p> <p>Koncernens nettoomsättning ökade valutarensat med 6,3 procent under 2012. Den organiska tillväxten var 4,6 procent. Förvärv/avyttringar bidrog med 1,7 procent. Vi uppskattar att marknaden vuxit motsvarande Bravidas organiska tillväxt.</p>
POSITIONSMÅL	BESKRIVNING	UTFALL
<p>» STÖRST ELLER NÄST STÖRST INOM MINST ETT TEKNIKOMRÅDE PÅ DE ORTER DÄR VI ÄR VERKSAMMA</p> <p>» SERVICE > 50 PROCENT AV OMSÄTTNINGEN</p>	<p>Bravida ska vara den största och mest välkända aktören inom installation och service på våra geografiska marknader.</p> <p>För att minska känsligheten för förändringar i konjunkturen är målet att andelen service ska stå för mer än hälften av omsättningen.</p>	<p>Under 2012 har vi stärkt vår närvaro och kompletterat vårt erbjudande på strategiskt viktiga orter med hjälp av ett antal större och mindre förvärv.</p> <p>Under 2012 stod installationsverksamheten för cirka 52 procent av omsättningen och service för resterande del. Ett antal mycket stora projekt ligger bakom ökningen av andelen installation.</p>
KUNDMÅL	BESKRIVNING	UTFALL
<p>» STARKASTE VARUMÄRKET I BRANSCHEN</p> <p>» KUNDERNAS FÖRSTAHANDSVAL</p>	<p>Bravida ska ha det starkaste varumärket inom installation och service.</p> <p>Målet är att uppnå ett Nöjd-kund-index (NKI) överstigande 4 på en 5-gradig skala.</p>	<p>En varumärkesundersökning bland företag i branschen visar att 99 procent känner till Bravidas varumärke Sverige, motsvarande siffra för Norge och Danmark var 100 respektive 85 procent. Totalt är 56 procent "väl bekanta" med Bravidas varumärke.</p> <p>NKI för installationsuppdrag uppgick till 3,9 och för serviceverksamheten till 4,0. Kunderna uppvisar en mycket hög grad av lojalitet och en klar majoritet kan mycket väl tänka sig att rekommendera andra att anlita Bravida.</p>
MEDARBETARMÅL	BESKRIVNING	UTFALL
<p>» MEDARBETARNAS FÖRSTAHANDSVAL</p> <p>» NOLLVISION FÖR ARBETSPLATSOLYCKOR</p>	<p>Målet är att uppnå ett Nöjd-medarbetarindex (NMI) överstigande 4 på en 5-gradig skala.</p> <p>Målet är att ingen medarbetare i Bravida ska drabbas av en olycka på arbetsplatsen, det vill säga att arbets-skadefrekvensen ska vara noll.</p>	<p>2012 uppgick NMI till 3,70. Bland tjänstemän uppgick NMI till 3,96 och bland kollektivanställda var motsvarande siffra 3,58.</p> <p>Under 2012 uppgick arbetsskadefrekvensen för koncernen till 10,7.</p>

KUNDVÄRDE SKAPAR LÖNSAMHET

Vår affärsmodell vilar på ett antal grundläggande faktorer som tillsammans syftar till att skapa kundvärde och därmed en lönsam affär för både våra kunder och Bravida.

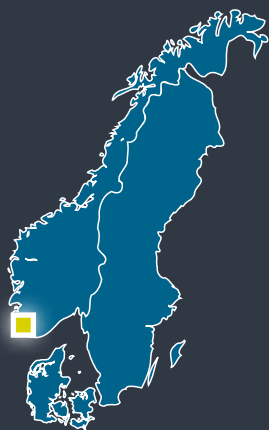
DJUP, BREDD OCH SAMORDNING

Bravidas bredd och djup ger kunderna tillgång till alla typer av installations- och servicelösningar inom el-, vs och ventilation samtidigt som vi tar ansvar för att de olika delarna fungerar tillsammans. Samordning av el-, vs- och ventilationsinstallationer skapar kundnytta genom ett effektivare utförande av leveranser och de energibesparingar som kan realiseras över tid. Med kompletterande specialområden såsom säkerhet, kyla och sprinkler har Bravida ett fullskaligt installationserbjudande.

Latitud: 58,9755 Longitud: 5,7228
Tid: 21.10 GMT, 14 augusti 2012

STAVANGERS STORSLAGNA

KONSERTHUS lyser upp med hjälp av en mängd LED-lampor. En imponerande ljusdesign, där belysningen av trappsteg, räcken, mark och vatten som Bravida installerat, anpassas efter tiden på dygnet och skapar en mäktig inramning till stadens musikaliska samlingsplats.

KOMBINATION AV INSTALLATION OCH SERVICE

Bravidas installationsverksamhet omfattar nybyggnation och större ombyggnationer av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur. Serviceverksamheten utgörs av drift och underhåll samt mindre ombyggnationer.

Genom att kombinera installation och service kan Bravida verka i fastighetens hela livscykel. Det tryggar en långsiktig lösning både när det gäller den initiala installationen samt drift och underhåll genom regelbunden service. Samtidigt skapar föreningen av installations- och servicetjänster en stabilare affär för Bravida över tid.

ANDRA VÄRDESKAPANDE FAKTORER

Storlek och närhet

Med lokal närvaro på cirka 150 orter i Skandinavien finns Bravida alltid nära kunden. Tack vare sin storlek har Bravida också den kapacitet som krävs för att utföra större och mer komplexa uppdrag utan att vara geografiskt begränsade.

Hög och jämn kvalitet

Bravida säkerställer hög och jämn kvalitet i alla leveranser med hjälp av enhetliga arbetsprocesser och projektmetodik som används i hela koncernen.

Proaktivitet

Bravida arbetar proaktivt för att skapa framgångsrika och långsiktiga lösningar för både kund och miljö. Med hög kompetens och professionella medarbetare arbetar vi förebyggande med regelbunden service och tidiga åtgärder.

Kostnadseffektivitet

Bravida arbetar kontinuerligt för att ha en god kostnadseffektivitet och med samordnade materialinköp för att uppnå kostnadsfördelar. Vi strävar för en stark kostnadsmedvetenhet i hela leveransprocessen.

Samordnade inköp

Bravida har en stark inköpsorganisation som tillhandahåller ett konkurrenskraftigt sortiment av produktionsmaterial genom gemensamma system.

VI SKA VÄXA MED LÖNSAMHET

Bravida ska fortsätta att växa lönsamt. Vårt mål är att växa organiskt mer än marknaden. Därutöver är målet att genom förvärv växa motsvarande organisk tillväxt. För att minska känsligheten för förändringar i konjunkturen ska andelen service stå för mer än hälften av omsättningen.

ETablering på geografiska nyckelmarknader

Grunden för vår tillväxt bygger på att Bravida utgår från ett antal prioriterade geografiska områden där målsättningen är att ha verksamhet inom alla teknikområden – el, vs och ventilation, samt ett antal andra orter där målsättningen är att vara etablerad inom ett eller två teknikområden. På orter som inte har egen verksamhet inom alla teknikområden kan andra Bravidakontor stötta med kompletterande kompetenser.

» NYCKELMARKNADER

Exempel på viktiga nyckelmarknader är Köpenhamn, Stockholm och Oslo, men också andra medelstora orter som Århus, Luleå och Bergen. På mindre orter som Gävle och Tromsø finns Bravida för tillfället representerat med bara ett teknikområde.

ORGANISK TILLVÄXT

Tillväxt drivs framförallt lokalt på de olika avdelningarna inom Bravida som arbetar för att växa genom:

- Kontinuerlig förbättring av produktivitet och effektivitet för att öka det levererade kundvärdet.
- Ökad proaktivitet i försäljning till både nya och befintliga kunder.
- Ökat samarbete med andra avdelningar för att öka andelen helhetsprojekt som omfattar fler teknikområden.

På central nivå drivs övergripande tillväxtfrämjande insatser såsom:

- Utveckling av paketerade tjänster som omfattar mer än ett teknikområde t.ex. *Bravida Plus* och *Bravida Energivotal*.
- Gemensamma marknadsföringsinsatser och försäljningsstöd.
- Initiativ och utbildningsinsatser för ökad produktivitet och effektivitetshöjande åtgärder.

FÖRVÄRV VIKTIGT FÖR TILLVÄXT

I en tid av konsolidering på den nordiska installations- och servicemarknaden finns goda möjligheter att växa genom förvärv. Bravida arbetar löpande med att leta efter och genomföra attraktiva bolagsköp i och utanför Skandinavien.

Förvärvsarbetet följer en fastställd process där förvärv i första hand genomförs på prioriterade tillväxtorter. Aktuella förvärvskandidater har en lång och stabil historik och en stark ledning som genom incitament uppmuntras att vara kvar i bolagen efter genomförda förvärv. Nyckeln till framgång är en snabb och kontrollerad integration med Bravidas organisation, verksamhetssystem och det gemensamma varumärket. Det sker i regel inom en tvåårsperiod. Under de senaste fem åren har Bravida genomfört 26 förvärv.

» FÖRVÄRV OCH FÖRVÄRVSKANDIDATER DELAS IN I TRE KATEGORIER

STORA FÖRVÄRV > 500 MILJONER SEK

Skapar närvaro på geografisk marknad inom ett eller fler teknikområden, t.ex. förvärvet av Siemens Installation AS (1 300 anställda) som genomfördes 2009. Siemens var ett av Norges största företag inom elinstallation med etablering på ett 20-tal orter i Norge.

MELLANSTORA FÖRVÄRV

Kompletterar lokala verksamheter med ett eller flera teknikområden. Mellanstora förvärv 2012:

- Rörspecialisten i Stockholm AB med 45 anställda (vs).
- Ing. Mosness i Drammen med 30 anställda (el).

KOMPLETTERINGSFÖRVÄRV

Kompletterar och stärker lokala kontor inom existerande verksamhet. Exempel på kompletteringsförvärv 2012:

- El Team i Bodö med 16 anställda (vs).
- EU Installation AB i Uddevalla med 11 anställda (ventilation).
- Energisystem i Östersund AB med 8 anställda (el).
- Kylteknik i Falköping med 5 anställda (ventilation/kyla).
- Panda VVS i Århus med 24 anställda (vs).

TEKNIKLÖSNINGAR FÖR ETT LEVANDE SAMHÄLLE

Bravidas lösningar inom el, vs och ventilation förser byggnader, anläggningar och samhället i sin helhet med energi, värme, vatten, luft och säkerhet – kort sagt möjlighet till ett tryggt liv, utveckling och tillväxt.

HELHETSLÖSNINGAR KONTOR

El, vs och ventilation är kärnan i våra teknislösningar för kontor. Förutom basinstallationerna kan exempelvis komfortkyla, luftrening, kommunikationsnätverk samt brand och intrångsskydd ingå.

DATAHALL

Även om moderna data- och serverhallar är energieffektiva har de en stor energiförbrukning och utrustningen i anläggningarna alstrar mycket värme. För att skapa ett stabilt inomhusklimat krävs kontinuerlig kylning och den stora energiåtgången gör att effektiva installationslösningar får en central roll.

BANSTRÖMSFÖRSÖRJNING

Dessa system omfattar bland annat kontaktledningar och omformarstationer där växelspanningen omvandlas till 15 000 volts likspänning för tågtrafik.

VENTILATIONSSYSTEM

I vägtunnlar är det viktigt att luftkvaliteten hålls på en bra nivå vid normala trafikförhållanden, och att man i händelse av brand snabbt kan ventilera ut giftiga rökgaser.

BELYSNING

Vi installerar belysningslösningar framför allt på arenor, parkeringsplatser och i vägtunnlar. Projekten omfattar allt från elförsörjning till montering av armaturer.

SJUKHUS

Sjukhus och andra vårdinrättningar några av de mest installationstäta byggnaderna som finns som också ställer enormt höga krav på säkerhet och funktionalitet. Vi arbetar med sjukhus i alla de skandinaviska länderna.

AUTOMATION

Omfattar både industri- och fastighetsautomation, det vill säga automatisk styrning av industriprocesser respektive styrning och reglering av fastigheters tekniska system. Optimal driftsäkerhet och energieffektivitet är målet.

PROCESSKYLA

Våra lösningar för kyla kan bland annat användas i industriprocesser, för förvaring av livsmedel, temperaturreglering av datahallar och för konstfrusna isbanor.

HELHETSLÖSNINGAR BOSTAD

Våra installationslösningar för bostadshus omfattar inte bara basfunktionerna inom el, vs och ventilation, utan även energiåtervinning, hissar, brand och intrångsskydd samt tele- och datanätverk.

ARENOR

Vi installerar och underhåller flera arenor. De stora bygganderna ställer höga krav på installationerna, inte minst dess förmåga anpassas efter behov och kunna hantera stora publikker.

STÄLLVERK

Dirigerar elkraften på ett säkert sätt till olika regioner och brukare i samhället. Vid behov transformeras spänningen från högre till lägre nivåer.

SÄKERHETSSYSTEM

Vi tillhandahåller de flesta säkerhetsfunktioner såsom passerkontroll, TV-övervakning, inbrottslarm och brandlarm, även i form av integrerade totallösningar.

BERGVÄRME

Utnyttjar grundvattnets ganska stabila temperatur på 6–8° för att producera rumsvärme och tappvarmvatten med hjälp av en värmepump. Bergvärmehållets djup är 50–200 meter.

LÖSNINGAR SOM FUNGERAR – DYGNET RUNT

Bravida arbetar med fastigheters livgivande funktioner – energi, värme, kyla, vatten och luft. Genom installation av moderna tekniska system och regelbunden service skapar vi trivsamma och energieffektiva miljöer som möjliggör både aktivitet och utveckling. Kort sagt – vi ger fastigheter liv.

Bravida är Skandinavien främsta totalleverantör av installations- och servicetjänster. Vår kompetens och erfarenhet tryggar långsiktigt effektiva lösningar för våra kunder, både när det gäller den initiala installationsinvesteringen till framtida drift och underhåll genom regelbunden service.

HELTÄCKANDE SPECIALISTKOMPETENS

Vår verksamhet utgår från de tre teknikområdena el, vs och ventilation, där vi verkar över hela installationsprocessen – från rådgivning och projektering till installation och service. Genom analys och regelbunden tillsyn, förebyggande underhåll och tidiga åtgärder skapar vi långsiktigt hållbara lösningar för både kund och miljö. Lösningar som fungerar dygnet runt, året om.

Vi erbjuder både specialistkompetens och helhetslösningar från ett eller flera av de tre teknikområdena tillsammans med våra specialområden. Det kan handla om allt ifrån heltäckande koncept för larm och brandsäkerhet till åtgärder för en effektiv energianvändning och tjänster inom modern fastighetsdrift. Vår styrka bygger på lokal närhet kombinerat med det stora företagets inköpsfördelar, resurser och strukturerade processer.

INSTALLATION OCH SERVICE INOM TRE TEKNIKOMRÅDEN

	INSTALLATION	SERVICE
TJÄNSTER	Installation omfattar ny- och ombyggnation av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur. Vi samordnar tekniker och montörer från olika teknikområden och ger kunden tillgång till en partner som effektivt kan koordinera och ta ansvar för helheten. Vi prioriterar installationslösningar som leder till ökad funktionalitet och en effektivare energianvändning vilket minskar både driftskostnader och miljöpåverkan.	Service utgörs av drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i byggnader och anläggningar. Med kontinuerlig tillsyn och skötsel ökar en installations livslängd och de löpande driftskostnaderna minskar samtidigt vi ser till att de olika komponenterna upprätthåller rätt funktion och att driften optimeras. Vi samordnar tekniker och montörer från olika teknikområden för att leverera en effektiv lösning av hög kvalitet.
TEKNIKOMRÅDEN	<p>EL</p> <p>Med kompetens inom både stark- och svagström erbjuder Bravida kompletta lösningar för allt från industrier och arenor till kontor och bostäder. Vi projekterar, designar och installerar kompletta lösningar, ser över energiförbrukningen och föreslår moderniseringar.</p> <p>VS</p> <p>Bravida utför såväl avancerade installationer för processindustrin som löpande reparationer och förebyggande underhåll i till exempel bostadsrättsföreningar. Våra värme- och kylsystem skapar ett bra inomhusklimat och garanterar rätt temperatur i känsliga miljöer.</p> <p>VENTILATION</p> <p>Bravida erbjuder kundanpassade ventilationslösningar samt all teknik som avser luftbehandling, luftkonditionering och klimatreglering. Effektiv ventilation ger ett bra inomhusklimat utan att dra onödigt mycket energi. Våra ventilationslösningar ser till att det fungerar.</p>	
	SPECIALOMRÅDEN	
	För att förse våra kunder med ett komplett erbjudande finns Bravidas specialområden, till exempel konsulttjänster, teknisk fastighetsdrift och säkerhetssystem för brand, larm och passage. Våra specialområden kombinerar kompetens och resurser från olika teknikområden så att vi kan ge våra kunder just den kompetens de behöver.	

KOMPLETT ERBJUDANDE SKAPAR MERVÄRDE

Dagens kunder köper inte bara en produkt eller tjänst utan är mer intresserade av dess faktiska resultat. Funktion, känsla och miljö har med andra ord blivit viktigare än produkten i sig. I Bravida har kunderna en partner som kan ta ett helhetsgrepp och ansvar för hela installations- och serviceprocessen. Vi ser helt enkelt till att det fungerar. Med både bredd och djup levererar vi alla typer av installations- och servicelösningar inom el, vs och ventilation samt tar ansvar för att de olika delarna fungerar effektivt tillsammans. Kompletterande verksamheter inom bland annat säkerhet, kyla, hiss och sprinkler ger Bravida ett fullskaligt erbjudande för allt ifrån komplexa helhetslösningar till mindre renoveringar.

Som komplement till våra bastjänster har vi ett antal paketerade lösningar, *Bravida Plus* och *Bravida Energiavtal* är två sådana exempel.

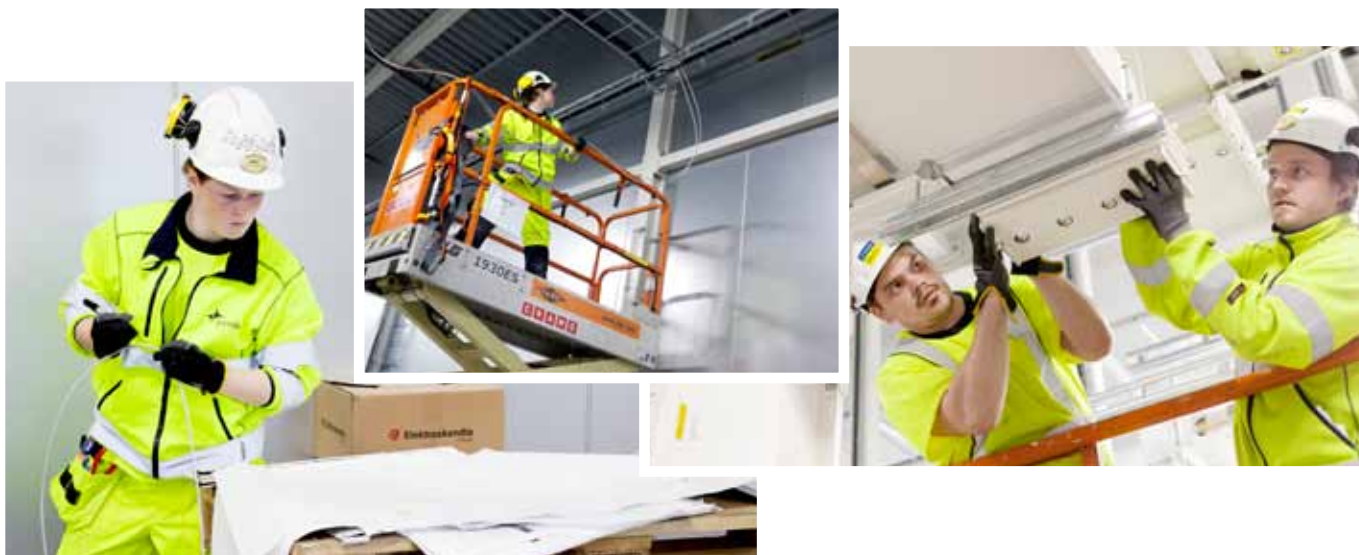
- I ett *Bravida Plus*-projekt erbjuder vi kompletta installationer i ett kontrakt med totalansvar. Med fullt ansvar kan vi ta till vara på möjligheter att optimera projektets alla installationer samtidigt som arbetet kan genomföras på strukturerat och effektivt sätt.
- Med *Bravida Energiavtal* tar vi ett helhetsgrepp om fastigheters energiförbrukning och vår ersättning utgår från de energibesparingar som faktiskt görs. Vi erbjuder en lättadministrerad och kostnadseffektiv totallösning. Med låg risk, och i vissa fall utan en initial investering, kan kunderna få en grönare profil med en lägre driftkostnad.

Latitud: 54,9132 Longitud: 9,7786

Tid: 08.10 GMT, 7 mars 2012

I SÖNDERBORGS KUNSKAPS- OCH KULTURCENTER

ALSION transporterar hissar från Bravida besökare och anställda mellan dess olika våningsplan. I de toppmoderna byggnaderna som rymmer både universitet, forskningscenter samt en förstklassig konserthall pågår en ständig utveckling, både av kultur och kunskap.

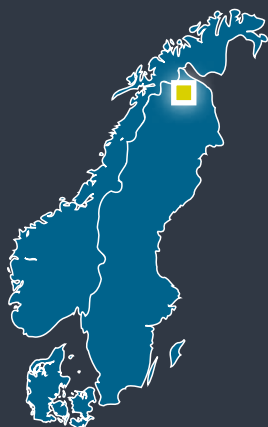
SERVICEAVTAL ÖKAR FASTIG- HETERS VÄRDE

När miljö och regelverk ställer allt högre krav på fastighetsägare samtidigt som priserna på el, olja, gas och fjärrvärme höjs blir effektiv drift allt viktigare. Service och underhåll av en fastighets tekniska system är därför inte längre bara en kostnad, utan en förutsättning för god ekonomi och utveckling.

Genom *Bravida Serviceavtal* erbjuder vi regelbunden service och underhåll som ökar fastighetens driftnetto, vilket höjer både dess miljöprofil och värde. Regelbunden service medför minskade oplanerade kostnader, högre driftsäkerhet och längre livstid.

Latitud: 67,8395 **Longitud:** 20,1792
Tid: 00.27 GMT, 12 november 2012

Hundratals meter under jord pågår ett ständigt arbete med att bryta den värdefulla järnmalmsten i **LKAB:S GRUVA UNDER KIRUNA**. Bravida servar det livsviktiga ventilationssystem som förser gruvgångarna med frisk luft, installerar pumpar som håller gångarna fria från vatten och ser till att maskiner och utrustning får ström.

Med ett serviceavtal tar vi ett helhetsgrepp om kundens fastighet. Vi inventerar och analyserar fastighetens behov. Vi kommer med förslag på vad som kan ändras och förbättras, vilka investeringar som blir lönsamma direkt och vad som kan göras för att spara kostnader på sikt. Vi genomför kontinuerlig service, tillsyn och skötsel som vi följer upp i servicerapporter och vid akuta situationer finns vi tillgängliga dygnet runt. Ett serviceavtal ger trygghet och förenklar tillvaron för både fastighetsägare och förvaltare – ett avtal, en leverantör, ett ansvar och en faktura.

TRYGGT OCH ENKELT

Vi har funnits med länge och lärt oss att uppskatta enkelhet. Därför har vi utvecklat ett kvalitetssystem som förenklar tillvaron både för oss och för våra kunder. Tillgång till felanmälan, journaler, rapporter och annan relevant information finns därför alltid till hands för våra kunder. Genom att vi inventerar, dokumenterar och gör en objektslista vet vi exakt vad som finns, vad som behöver åtgärdas och när det ska göras. Genom analys och jämförelser tar vi fram förslag till justeringar och investeringar där kunden ser exakt vilka energibesparingar som går att genomföra.

Exempel på tjänster som kan ingå i ett serviceavtal:

- Underhåll, rengöring och skötsel av ventilationsanläggningar, filter och galler.
- Förslag på energi- och kostnadsbesparande förändringar.
- Regelbundna kontroller av brand-, larm- och passagesystem.
- Kontroll av servrar samt uppdatering av mjukvara i säkerhetssystem.
- Underhåll av vatten- och avloppsledning samt rensning av golvbrunnar och avlopp.
- Översyn av pannrum och undercentraler.
- Kontroll av ställverk, elcentraler och apparatskåp.
- Byte av ljuskällor och armaturer samt rengöring av reflektorer.
- Mätning och inställning av tryck och temperatur i kylsystem.
- Dokumentation och servicerapporter som uppfyller myndigheternas krav.

EN SCEN SOM UNDERHÅLLER. DYGNET RUNT.

Den 1 april 2006 tog Svenska Fotbollförbundet beslut att bygga en ny nationalarena för fotboll i Solna. Första spadtaget till den nya multifunktionsarenan togs av H.K.H. Kronprinsessan Victoria i december 2009 och nu står den äntligen klar – Friends Arena.

Arenan har en maxkapacitet på 65 000 åskådare som kan njuta av idrott, konserter och underhållning i toppklass. Den klarar evenemang på alla underlag, från naturgräs och grus till is och parkett, med snabba byten där emellan. Och tack vare att den kan värmas upp och har ett tak som går att stänga helt under vintern och vid dåligt väder kan den användas åter runt.

I Arenastaden, området som växer fram runt arenan, kommer även Nordens största köpcenter – Mall of Scandinavia – att byggas tillsammans med 2 000 nya bostäder, kongress- och konferenslokaler, flera restauranger samt ett hotell med 400 rum.

I Bravidas uppdrag med installation av el och brandlarm monterades bland annat 14 300 belysningsarmaturer och 1 900 rökdetektorer. I hotellet ansvarar Bravida för alla installationer. Under byggnationen har som mest 55 montörer från Bravida varit på plats och arbetat med förverkligandet av Nordens största arena och Sveriges nya stolthet. En scen där världsstjärnor kommer att uppträda och stora matcher avgöras.

PROJEKT: FRIENDS ARENA
**BRAVIDAS UPPDRAG: KRAFT- OCH BELYSNINGS-
INSTALLATIONER SAMT BRANDLARM**

LEDANDE LEVERANTÖR PÅ STABIL MARKNAD

Marknaden för installationstjänster och relaterad service växer trots en svagare byggmarknad. Bravida har etablerat sig som en ledande installationsleverantör på den skandinaviska marknaden och fortsätter att stärka sin position.

STABIL UTVECKLING TROTS SVAG KONJUNKTUR

Installationsmarknaden i Skandinavien har i snitt vuxit med drygt 3 procent per år sedan 2006 och 2012 uppskattades marknadens storlek till 244 miljarder SEK. Den norska marknaden visar fortsatt styrka med en positiv utveckling under 2012 medan vi sett en generell avmattning i både Sverige och Danmark. Det råder dock stora lokala och regionala variationer inom de olika länderna. På industridominerade orter i Sverige och Danmark märktes en svagare efterfrågan medan norra Sverige, Stockholm och Norge utvecklats bättre. Den relativt stabila utvecklingen, i relation till den svaga byggmarknaden, beror till stor del på en ökad installationstäthet vid nybyggnationer samt en allt större efterfrågan på energisparande och miljövänliga lösningar. Offentliga investeringar och större infrastrukturprojekt bidrar fortsatt till att stabilisera marknaden.

MILJÖ, TEKNIK OCH DESIGN SKAPAR TILLVÄXT

De senaste fem åren har installationernas andel av den totala byggkostnaden ökat från cirka 33 till cirka 39 procent. Några förklaringar till ökningen är ett större fokus på energieffektiva installationer och energibesparande åtgärder, ökade behov av avancerade IT- och säkerhetslösningar samt en större vilja och intresse för att investera i mer sofistikerade designlösningar.

Energifrågan driver marknaden

Energikostnaden är den tyngsta posten i en fastighets drifts-ekonomi och utgör cirka två tredjedelar av den totala driftkostnaden. För att stärka sin miljöprofil och minska sina driftkostnader investerar fastighetsägare allt mer i avancerade installationer. Statliga regelverk och strängare direktiv för energianvändning tillsammans med ett ökat intresse för miljömärkningar driver tillsammans på utvecklingen ytterligare. Behov av energieffektivisering och sänkta driftkostnader är därför faktorer som gör att andelen installationsinvesteringar i det befintliga byggnadsbeståndet ökar.

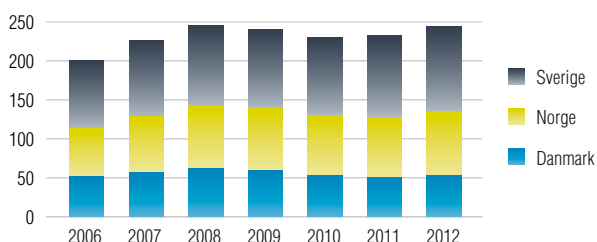
Teknikutvecklingen skapar nya möjligheter

Dagens informationssamhälle ställer helt andra krav på IT-miljöer, säkerhet och kapacitet än tidigare, både i hemmet och på kontoret. Kyllda serverrum, bredbandsdragningar och automatisk styrning av tekniska system tillsammans med avancerade lösningar för belysning, sprinkler, larm och passage är exempel på installationslösningar som blir allt vanligare. Facebooks beslut att bygga sin första serverhall utanför USA i Luleå har också skapat ett ökat intresse för den typen av etableringar på den Skandinaviska marknaden.

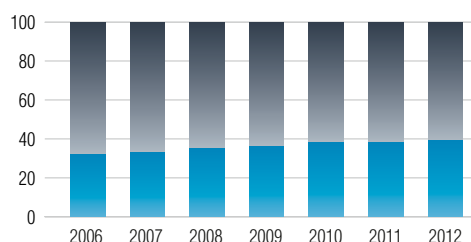
Modern design ställer nya krav

Kombinationen av energieffektiva byggnader och modern design där komfort, rymd och ljus eftersträvas ställer allt större krav på installationerna. Nybyggda konferenshotellet Stockholm Waterfront är ett exempel på detta. Hotellbyggnaden karaktäriseras av stora fönster. Trots detta är driften mycket energieffektiv. Byggnaden drar bara 60 kWh/kvm, vilket kan jämföras med 150 kWh/kvm som myndigheterna eftersträvar. Det hade inte varit möjligt att genomföra utan moderna metoder och energismarta lösningar, till exempel utvinna hotellet värmeenergi ur närliggande Klara Sjö på vintern och har ett islagr att tillgå på sommaren.

INSTALLATIONSMARKNADENS UTVECKLING*
PER LAND I SKANDINAVIEN 2006–2012, MILJARDER SEK

ANDEL INSTALLATIONER AV TOTAL BYGGKOSTNAD*
I SKANDINAVIEN 2006–2012, %

VÄXANDE SERVICEMARKNAD

Komplexiteten i dagens moderna installationslösningar medför ett ökat behov av service och underhåll. Från att ha varit en marknad som präglats av bristande framförhållning och reaktiva serviceåtgärder blir servicemarknaden för installationer mer proaktiv. Allt fler fastighetsägare inser att en tydlig plan för underhåll och service leder till mindre kostnader över tid samtidigt som driftstörningar, olyckor och kostsamma avbrott i produktion kan undvikas.

Energibesiktningar och -deklarationer, CE-märkning av installationer i byggnader och obligatoriska ventilationskontroller (OVK) är ytterligare faktorer som kontinuerligt ökar efterfrågan av servicetjänster.

STARK POSITION PÅ EN FRAGMENTERAD MARKNAD

Den skandinaviska installationsmarknaden tillgodoses av cirka 35 000 installationsföretag, varav cirka 30 000 har färre än 10 anställda och en majoritet fokuserar på ett enskilt teknikområde. Som ett resultat av ökad efterfrågan på större och mer komplexa helhetslösningar och ett bredare tjänsteutbud syns en tydlig konsolideringstrend på marknaden. Mindre lokala företag köps upp av större koncerner samtidigt som internationella aktörer expanderar. Bravidas förvärv av Siemens Installation under 2009 och det holländska installationsföretaget Imtechs förvärv av svenska NVS (2008), NEA (2010) och Sydtotal (2011) är exempel på detta.

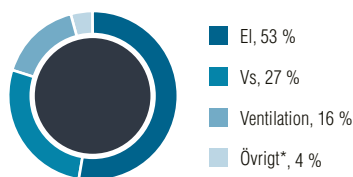
Bravida är tillsammans med finska YIT störst och marknadsledande i Skandinavien. Båda företagen levererar helhetslösningar som spänner över fler teknikområden på flera geografiska marknader. På enskilda marknader finns dock starka konkurrenter inom olika teknikområden, till exempel NVS och NEA i Sverige, Oras i Norge och Kemp & Lauritzen i Danmark. Bravida är en av de två största leverantörerna på varje enskild skandinavisk marknad.

Latitud: 55,5650 Longitud: 12,9733
Tid: 11.10 GMT, 21 december 2012

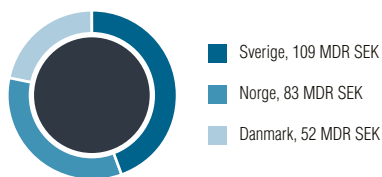
Med 200 butiker och en yta på 93 000 kvm är **MALMÖS NYA KÖPCENTER EMPORIA** en minst sagt imponerande samlingsplats för shopping, kultur, mat och nöje. Tack vare Bravidas installationer kan de 25 000 dagliga besökarna och 3 000 anställda vistas i en behaglig miljö sommar som vinter.

MARKNADSSTORLEK PER TEKNIKOMRÅDE*
I SKANDINAVIEN 2012

MARKNADSSTORLEK PER LAND*
I SKANDINAVIEN 2012

*Uppgifter om marknadsstorlek och -utveckling är hämtad från respektive lands statistiska centralbyrå med bearbetning av Bravida för 2012.

3 RÖSTER FRÅN MARKNADEN

JØRGEN FESTERVOLL
Partner, ADAPT Consulting

BÄTTRE SAMORDNING MINSKAR KOSTNADER

– Om 100 kronor investeras ger bara 70 kronor effekt. Målet måste vara att ta tillvara de resterande 30 kronorna, säger Jørgen Festervoll, specialist på energieffektivisering och partner på konsultfirman ADAPT.

Den norska byggbranschen har utvecklats svagt sedan 90-talet. Det som behövs för att vända trenden är, enligt Jørgen Festervoll, en bättre kompetens hos beställarna och en större tvärfacklig förståelse mellan dem som jobbar med byggnaden och dem som jobbar med tekniken. Idag underskattas utmaningarna i systemintegrationen, något som leder till stora onödiga kostnader.

– Huvudsaken är ju att byggnaden och anläggningarna fungerar och att de som ska sköta driften klarar sin uppgift. Erfarenheten visar att det ofta blir problem om driftspersonalen kommer in sent i processen, säger Jørgen Festervoll, och fortsätter:

– Det finns i sammanhanget fördelar med stora aktörer som Bravida, eftersom de är företag med många olika verksamheter. Det borde ge dem förutsättningar att bidra med såväl kompetens som integration och leverans av kompletta system, vilket kan leda till en mer effektiv byggsektor.

Foto: Klas Sörbo/VVS-Forum

MARKO GRANROTH
Forskare, Kungliga Tekniska Högskolan

BIM GER VINST I FÖRVALTNINGSSKEDET

BIM är samlingsnamnet på ett arbetsätt där arkitekter, konstruktörer och installatörer i ett byggprojekt digitalt delar information. Det gör det enklare att förutsäga kostnader och miljöprestanda för en fastighet samtidigt som det minskar risken för misstag.

– Fördelen är att tankarna från planeringsfasen kan följa med in i förvaltningen. För företag som Bravida skapar det möjligheter. Entreprenörer som har kompetensen kan erbjuda paket där de inte bara bygger och installerar, utan även tar hand om förvaltningen. Bravida kan dessutom hjälpa till med bedömningar och konsekvensanalyser på systemval och teknisk förvaltning, säger Marko Granroth, BIM-lärare och forskare vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) i Stockholm.

Våra nordiska grannländer arbetar på bred front och i Storbritannien, Irland och Australien tar man fram en ny nationell standard från 2016.

– Norden har ett gott rykte, men vi i Sverige är inte alltid i framkant. Här drivs utvecklingen av personer med stort engagemang och visioner, men utan större resurser. Vi i Sverige måste titta internationellt och våga satsa mer på forskning och utveckling, avslutar Marko Granroth.

SØREN POULSEN
Seniorkonsult, Teknologisk Institut

NY MARKNAD FÖR SOLCELLER

Den danska solcellsmarknaden växte explosivt 2011–2012, framför allt inom privatmarknaden. Orsakerna var flera; sjunkande priser på solceller, låg ränta, gynnsamma avskrivningar och avdrag, högt elpris och möjlighet att utnyttja elnätet som gratislager.

Bara en liten del av elpriset utgörs av energikostnaden, resten går till staten och betalar bland annat elbolagens nätkostnader samt forskning. Den minskade elförsäljningen fick därför konsekvenser. Den danska regeringen ansåg att tillväxten behövde bromsas och elbolagen fann det orimligt att kunder utan solceller skulle bära större kostnader för elnäten.

– En ny reform har därför gjort det mindre attraktivt med privata investeringar och marknaden har minskat snabbt. Samtidigt förbättras villkoren för större anläggningar till bostadsrättsföreningar, kommuner och andra verksamheter. Regelverket är inte helt klart och det är osäkert hur marknaden utvecklas, säger Søren Poulsen från Teknologisk Institut, en av Danmarks ledande experter på solceller.

– Det finns frivilliga kvalitetssäkringsystem för installationer och man arbetar på liknande system för produkter. Företag som Bravida kan använda dem för att visa att verksamheten är seriös och produkterna bra, säger Søren Poulsen.

VÅRD SOM RÄDDAR LIV. DYGNET RUNT.

Östfolds nya centralsjukhus utanför Sarpsborg, sydost om Oslo, kommer att bli ett av Norges modernaste när det står färdigt. Den enorma anläggningen på 82 500 kvm motsvarar en yta av tolv fotbollsplaner och bygget är det största i hela regionen.

Under de senaste åren har det skett stora förändringar inom vården i Östfold. En omstrukturering som tog sin början redan 1998 då verksamheterna på sjukhusen i Halden, Askim, Sarpsborg, Moss och Fredrikstad samordnades och planeringen för det nya centralsjukhuset inleddes. Bravida är stolta över att få vara en del av projektet, även om det innebär stora utmaningar.

Logistiken är en av de största utmaningarna på en byggarbetsplats i den här storleksordningen. Korta transporter och tillgång till material är avgörande för att montörerna ska kunna utföra sitt arbete så effektivt som möjligt. I snitt kommer 60-70 montörer från Bravida vara på plats men tidvis kommer bemaningen att uppgå till uppemot 100 personer. För att klara de stora resurskraven kommer fem avdelningar från Bravida att samarbeta i projektet, tre från Norge och två från Sverige. Ett unikt samarbete över landsgränserna.

Med det nya sjukhuset kommer Östfolds nära 300 000 invånare att få närmre tillgång till ett toppmodernt sjukhus med både lokala och regionala funktioner under lång tid framöver.

PROJEKT: ÖSTFOLDS SJUKHUS
BRAVIDAS UPPDRAG: ALLA ELINSTALLATIONER
SAMT SÄKERHET

DET SJÄLVKLARA VALET FÖR VÅRA KUNDER

Bravida ska vara det självklara valet och en aktiv partner till våra kunder, gamla som nya. Affärs-mässighet och professionalism är grunden i våra relationer och med en stark lokal närvaro och långa kundrelationer erbjuder vi både trygghet och nya möjligheter.

Bravidas kunder kan delas in i två huvudgrupper: slutkunder och byggtreprenörer. Byggtreprenörer står för den största delen av våra installationsuppdrag medan fastighetsägare är centrala i vår serviceverksamhet. Vår kundbas finns bland tusentals små och stora kunder i olika branscher i hela Skandinavien. Med en stark lokal närvaro och ett attraktivt erbjudande har Bravida uppnått en stark position på den skandinaviska installationsmarknaden. Med proaktiv försäljning och närmare kundkontakt vill vi stärka vår profil som kundernas förstahandsval ytterligare.

Bravida anlitas för installation och service i alla typer av anläggningar och byggnader, allt från industriella fastigheter, infrastrukturprojekt, arenor och sjukhus till kontor, köpcentrum, skolor och bostäder.

ÖKADE INVESTERINGAR FRÅN OFFENTLIG SEKTOR

Bravida har en bred och diversifierad kundportfölj där den största kundgruppen utgörs av byggtreprenörer som köper upp installationstjänster som en del i en byggtreprenad. Kunder inom offentlig sektor samt privata och offentliga fastighetsägare är andra stora kundgrupper. Intäkter från kunder inom offentlig sektor har vuxit och ökat i betydelse under de senaste åren då lågkonjunkturen dämpat efterfrågan inom den privata sektorn.

Bravidas omsättning utgörs till största del av ett stort antal små och medelstora projekt, såsom mindre anpassningar av kontorsytor samt om- och tillbyggnad av fastigheter och relaterad service. Därutöver är Bravida aktiv i ett antal större projekt och nybyggnationer. Under 2012 fick vi bland annat uppdrag att installera de tre största sjukhusen som byggs i Sverige, Norge och Danmark.

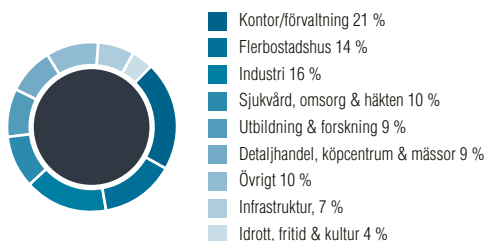
Ett typiskt installationsuppdrag har en genomförandetid till slutleverans på sex månader, men projekten kan också sträcka sig över flera år. Serviceuppdragen omfattar allt från akut felavhjälpning på 1–2 timmar till fleråriga underhållsavtal. Under 2012 hade Bravida cirka 30 000 aktiva projekt som genererade cirka 470 000 arbetsordrar med ett snittvärde av 24 000 kronor. Av Bravidas drygt 50 000 kunder står ingen enskild kund för mer än 6 procent av Bravidas omsättning.

FASTIGHETSÄGARE ÄNDRAR BETEENDE

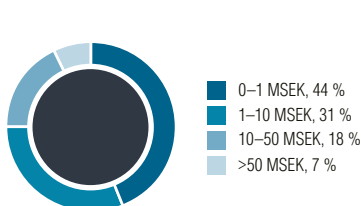
Installationsbranschen är en prispressad bransch där kundernas upphandlingar ofta styrs mot lägsta pris. I de flesta fall upphandlas separata lösningar för el, vs och ventilation och leverantörer av installationstjänster tas ofta med i ett senare skede när ett byggprojekt har inletts och huvudentreprenören utsetts.

I takt med att investeringar i installationer ökar i betydelse väljer dock allt fler fastighetsutvecklare att göra upphandlingar av installationstjänster direkt med installatören eller som en del i en samverkansentreprenad (partnering) där byggherre, konsulter och entreprenörer gemensamt tar sig an uppdraget. Genom att ge helhetsansvaret för integration av alla installationer inom el, vs och ventilation till en skicklig installatör som behärskar alla teknikområdena kan stora samordningsfördelar realiserars, både vad gäller lösningens prestanda och ekonomi. Exempel på projekt där Bravida arbetat med helhetslösningar som spänner över flera teknikområden under 2012 är den nya multisportanläggningen Änglagården i Göteborg samt det nya universitetssjukhuset i danska Århus.

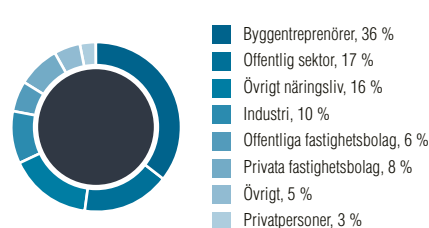
ANLÄGGNINGSTYPERNAS ANDEL
AV BRAVIDAS TOTALA OMSÄTTNING 2012

OMSÄTTNINGENS FÖRDELNING
PER UPPDRAGSSTORLEK 2012

OMSÄTTNINGENS FÖRDELNING
PER KUNDGRUPP 2012

AKTIVT ARBETE BAKOM STARKA KUNDRELATIONER

Bravidas lokala närvaro och goda kundrelationer är viktiga komponenter på en marknad som i hög utsträckning karaktäriseras av personliga relationer och ömsesidigt förtroende. Våra kundrelationer är också ofta långvariga och flertalet kunder återkommer för att köpa nya tjänster.

För att ytterligare stärka våra relationer arbetar vi aktivt för att komma närmare våra kunder. Genom en tätare dialog vill vi öka förståelsen för deras behov samtidigt som vi får möjlighet att visa upp vår breda kompetens. En mer proaktiv hållning i alla kundkontakter och aktiv merförsäljning är också viktiga komponenter i vårt arbete för att stärka vår position på installationsmarknaden.

KUNNIGHET, HÖG PRESTANDA SAMT EN ENKEL OCH PROFESSIONELL RELATION

Bravidas mål är att vara kundernas förstahandsval. Därför följer vi löpande upp vad våra kunder tycker i NKI-undersökningar (Nöjd-kund-index) och varumärkesundersökningar.

Bravidas övergripande kvalitetsmål är att uppnå ett genomsnittligt NKI-värde på minst 4 (skala 0–5) samt att varje år överträffa föregående års värde. NKI för installationsuppdrag uppgick till 3,9 och för serviceverksamheten 4,0. Detta är en hög nivå av kundnöjdhet som även ligger över genomsnittet för alla branscher (Svenskt Kvalitetsindex 2012).

Enligt en varumärkesundersökning genomförd av undersökningsföretaget MarketWatch under 2012 är "professionalitet", "kompetens" och "hög prestanda på utfört arbete" de egenskaper som värdesätts mest inom installationsbranschen. Bravida arbetar kontinuerligt med att förbättra dessa områden där vi redan idag möter eller överträffar kundernas förväntningar enligt samma undersökning.

Magnus Hamerslag, chef för produktionssystem och ansvarig för genomförandet av NKI-undersökningen kommenterar resultatet.

– Vi vet att de faktorer som är viktiga när kunder väljer samarbetspartner är framförallt att hitta en kunnig leverantör, att få en hög prestanda på utfört arbete, att hitta någon som är enkel att ha att göra med

och som visar professionalism i samarbetsrelationen. Priset är naturligtvis en funktion av allt detta. I våra kundundersökningar har vi en stark värdering inom alla områden.

Latitud: 59,5796 Longitud: 9,1762

Tid: 12.30 GMT, 2 juni 2012

Genom skydd mot brand och skadegörelse ser Bravida till att **NORGES 28 STAVKYRKOR** som den här i Heddal står säkra dygnet runt. Med minimal påverkan på de historiska byggnaderna bidrar vi till att bevara de medeltida kyrkorna som anses vara bland de viktigaste representanterna för europeisk medeltidsarkitektur i trä.

NÖJD-KUND-INDEX (NKI)	NKI-värde installation	NKI-värde service
2012	3,9	4,0
2011	4,0	3,8
2010	4,0	3,8
2009	4,0	3,9
2008	3,8	3,9

NKI-mätningarna för 2012 gav ett positivt resultat. Inom service stärktes våra resultat medan installationsverksamheten hade en liten minskning. Kunderna uppvisar även en mycket hög grad av lojalitet och en klar majoritet kan mycket väl tänka sig att rekommendera andra att anlita Bravida.

NÄRA VÅRA KUNDER I HELA SKANDINAVIEN

Bravida kombinerar det stora företagets resurser med det lokala företagets flexibilitet och närvaro. Ett tydligt och decentraliserat ledarskap ger våra medarbetare möjlighet att bedriva sin verksamhet nära kunderna med ett starkt stöd från centrala funktioner

VI ARBETAR NÄRA VÅRA KUNDER

Bravidas organisation har fyra huvudsakliga nivåer: koncern, division, region och avdelning. All operativ verksamhet sker i avdelningarna som är specialiserade inom ett teknikområde. En avdelning kan också ha en filial med särskild specialisering, till exempel inom service. Centrala funktioner för ekonomi, juridik, inköp, verksamhetsutveckling, kommunikation, HR och IT stödjer de lokala avdelningarna.

Bravida har en decentraliserad organisation med stark lokal förankring eftersom kunderna till stor del verkar inom ett visst geografiskt område som präglas av lokala marknadsförutsättningar. Att vara närvarande och känna till den egna marknaden är en förutsättning för att kunna bygga förtroende hos kunder och samarbetspartners. Vid större och mer omfattande projekt kan dock den operativa verksamheten samordnas på regions-, divisions- eller koncernnivå.

EN STABIL OCH KOMPETENT ORGANISATION

Koncerngemensamma verksamhetssystem för till exempel projektstyrning, ekonomi och kvalitet tillsammans med en stark inköpsorganisation och välutvecklade administrativa processer låter avdelningarna fokusera på den operativa verksamheten. Även om en majoritet av det arbete som Bravida utför bedrivs och styrs lokalt har Bravida tack vare sin storlek den kapacitet som krävs för att ta sig an större och mer komplexa projekt utan att vara geografiskt begränsade.

Med väl inarbetade system, tydliga rutiner och erfarna medarbetare har Bravida en stabil grund att stå på. Möjligheten att kunna internrekrytera medarbetare till ledande positioner skapar både trygghet och kontinuitet samtidigt som det är ett bevis på organisationens styrka. Under året har bland annat en ny verkställande direktör, två divisionschefer samt flera avdelningschefer internrekryterats.

KONCERN

På koncernnivå utarbetas centrala strategier och mål, vilka förmedlas och följs upp. Centrala stödfunktioner och koncerngemensamma verksamhetssystem utvecklas och underhålls för att stödja den operativa verksamheten.

1 ST

DIVISIONER

Divisionerna ansvarar för att förmedla och följa upp koncerngemensamma strategier och mål samt att vara ett operativt stöd till det arbete som sker på regions- och avdelningsnivå.

5 ST

REGIONER

Regionerna ansvarar för att förmedla och följa upp koncerngemensamma och divisions-specifika strategier och mål samt att vara ett operativt stöd till den verksamhet som bedrivs i avdelningarna.

26 ST

AVDELNINGAR

I avdelningarna bedrivs all operativ verksamhet där en avdelningschef ansvarar för sälj, bemanning, produktionsnära stöd (kalkylering, planering etc.) och den dagliga driften. Varje avdelning är specialiserad inom ett teknikområde.

200 ST

TRANSPORTER SOM NÅR MÅLET. DYGNET RUNT.

Hur lång kö är det just nu? Har det hänt en olycka? Hur många filer är körbara? Med intelligenta trafiksystem får trafikanter rätt information i rätt tid vilket gör vägarna säkrare, minskar köbildningen och ser till att trafiken flyter fram smidigare.

När motorvägen i Trekantsområdet* i Danmark utökades från fyra till sex filer fick Bravida uppdraget att installera ett intelligent trafiksystem (ITS) med vägportaler som förser trafikanterna med uppgifter om köbildning, tillfälliga hastighetsbegränsningar och förväntad restid. Systemet för trafikregistrering och skyltning ger bilisterna viktig information om till exempel tillfälliga hastighetsbegränsningar, filbyten och förväntad restid.

Uppdragsgivare är Vejdirektoratet (den danska motsvarigheten till svenska Vägverket) och Bravida har i genomsnitt haft 15 personer knutna till projektet. Som en del av uppdraget utför Bravida drift och underhåll av systemet under 2,5 år.

Av hänsyn till trafiken fick monteringen av var och en av de totalt 11 vägportalerna med mobila ITS-trafikskyltar tvärs över motorvägen ta maximalt 15 minuter. Monteringen skedde företrädesvis på natten och 8 av de 11 vägportalerna monterades under samma vecka för att minimera påverkan på framkomligheten. Tack vare det intelligenta skyltsystemet flyter trafiken nu smidigare, dag som natt.

PROJEKT: INTELLIGENT TRAFIKSYSTEM
BRAVIDAS UPPDRAG: INSTALLATION SAMT KRAFTTILLFÖRSEL, VÄGUTRUSTNING, KONSTRUKTIONER OCH FUNDAMENT

* Trekantsområdet är benämningen på området som utgörs av de sex kommunerna Billund, Fredericia, Kolding, Middelfart, Vejen och Vejle i Danmark.

DET ÄR VI SOM SER TILL ATT DET FUNKERAR

Vi är över 8 000 medarbetare i Bravida – montörer, servicetekniker, projektledare, supportfunktioner och chefer – som utvecklar och förvaltar installationer i fastigheter och anläggningar runtom i Skandinavien. De lösningar vi levererar påverkar hur människor har det i sina hem och arbetsplatser och hur vårt samhälle utvecklas.

VÅRA MONTÖRER OCH SERVICETEKNIKER ÄR KÄRNAN I VÅR VERKSAMHET

Oavsett om det handlar om att laga ett enskilt avloppssystem eller introducera en ny teknisk energilösning utgör våra montörer och servicetekniker kärnan i Bravidas verksamhet. Dagligen arbetar de med att hitta de bästa lösningarna åt våra kunder. Under 2012 har våra 6 000 montörer tillsammans genomfört cirka 30 000 små och stora projekt på installationsidan. I våra serviceavdelningar har vi levererat cirka 6 000 000 servicetimmars.

ERFARNA PROJEKTLEDARE OCH CHEFER

Bravidas projektledare och chefer arbetar som ledare i våra installations- och serviceuppdrag. Deras uppdrag sträcker sig hela vägen från rådgivning och projektering till genomförande av installations- och serviceprojekt. Bland oss finns såväl montörer och ingenjörer som med stor erfarenhet och kompetens leder vår verksamhet.

Med höjda krav på och ökad komplexitet i de installationer som efterfrågas blir Bravidas installations- och serviceuppdrag allt mer utmanande, vilket kräver ökade kunskaper inom såväl teknik och logistik som ledarskap. För att möta de allt större kraven ökar vi successivt antalet ingenjörer i Bravida.

ANTAL MEDARBETARE*	2012	2011
Totalt i koncernen	8 139	7 955
Varav kvinnor	476	485
Sverige	5 026	4 825
Norge	1 903	1 910
Danmark	1 203	1 213
Slovakien	7	7

* Medelantal medarbetare under året.

ÅLDERSSTRUKTUR, %	2012	2011
Över 60 år	7,4	7,6
51–60 år	19,7	19,2
41–50 år	25,3	25,6
31–40 år	21,4	22,4
21–30 år	22,7	20,9
Under 20 år	3,4	4,3

VI UTVECKLAR VÅRA MEDAR- BETARE

Bravida är ett tjänsteföretag. Vi är beroende av våra medarbetares kompetens, yrkeserfarenhet och engagemang när vi konkurrerar om de bästa uppdragen. Att satsa på att utveckla vårt ledarskap, våra medarbetares kompetens samt på att rekrytera rätt människor är viktigt för vår framtid.

I PROJEKT NÄRA VÅRA KUNDER

På Bravida arbetar vi i projekt, nära våra kunder och i deras egna fastigheter eller byggarbetsplatser. Lokala chefer och projektledare tar många egna beslut och har ett stort ansvar för att driva verksamheten. Även våra montörer arbetar till stor del självständigt och måste på egen hand fatta beslut och organisera sitt arbete.

STÄRKT LEDARSKAP

Bravida vill ha chefer som klarar att driva och utveckla lokala verksamheter. Vi arbetar med ett koncernövergripande ledarutvecklingsprogram. Programmet visar bland annat på vikten av att skapa en stark företagskultur, hur vi framgångsrikt ska använda våra gemensamma processer och metoder. Men det främjar också erfarenhetsutbyte och kontakter mellan våra chefer. Sedan 2007 har en majoritet av Bravidas chefer påbörjat eller avslutat programmet.

VÅR KOMPETENS EN KONKURRENSFÖRDEL

Bravidas utbildningsprogram, Bravidaskolan, syftar till att skapa förutsättningar för våra medarbetare att vidareutveckla sin kompetens och för att Bravida hela tiden ska kunna ligga i framkant. Både vad gäller vårt arbetssätt och de tekniska lösningar vi erbjuder. I Bravidaskolan deltar ingenjörer och ledande montörer. Kursutbudet omfattar ledarskapsutbildning och säljutbildning såväl som kurser för en effektivare produktion, förbättrad arbetsmiljö och säkerhet.

Bravidas montörer har också tillgång till ett stort antal utbildningar för certifiering och specialistkompetens. Även här är arbetsmiljö och säkerhet centrala frågor.

REKRYTERING

Installations- och servicebranschen växer och utvecklas, vilket ställer högre krav på projektledarnas tekniska och affärs-mässiga kompetens. Bravida har därför ökat rekryteringen av ingenjörer. Med större närvaro och synlighet på tekniska högskolor och i nya kanaler arbetar vi för att öka intresset för branschen och Bravida. Ett särskilt program, BraIngenjörer, har tagits fram för att ge yngre ingenjörer en bra avstamp i en karriär hos Bravida.

VÅRA MEDARBETARE ÄR ENGAGERADE I ATT FÖRBÄTTRA BRAVIDA

Vi tillfrågar regelbundet våra medarbetare att utifrån sin arbetssituation göra en bedömning hur de ser på hur Bravida arbetar med viktiga frågor som till exempel arbetsmiljö, ledarskap, kompetensutveckling och kommunikation. Det görs med hjälp av en NMI-undersökning (Nöjd-medarbetare-index). Den senaste undersökningen genomfördes hösten 2012.

Undersökningen visar på ett ökat engagemang från personalen att vara med att påverka Bravidas utveckling. I årets mätning ökade svarsfrekvensen kraftigt och mer än två tredjedelar av personalen deltog. Det var också positivt att medarbetarna har blivit mer fördelaktigt inställda till sin arbetssituation sedan den senaste mätningen. Vår genomsnittliga NMI har ökat från 3,6 till 3,7. Bravidas målsättning är att uppnå ett NMI på 4. I jämförelse med liknande mätningar som gjorts i större svenska företag och offentlig verksamhet ligger Bravida över genomsnittet.

Christine Nilsson, personalspecialist och ansvarig för genomförandet av NMI-undersökningen kommenterar resultatet.

– Vi är väldigt glada åt att alltfler av våra medarbetare väljer att delta i vår NMI-undersökning. Det är viktigt för utvecklingen av vår roll som arbetsgivare och ger oss viktiga insikter hur vi kan förbättra oss. I alla områden som vi mäter har vi förbättrat oss. Det är resultatet av ett långsiktigt förbättringsarbete. Undersökningen visar också på flera områden där vi kan bli ännu bättre. Bland annat måste vi fortsätta att utveckla våra ledare och hur vi kommunicerar internt. Det är viktiga och utmanande frågor i en stor och decentraliserad organisation som Bravida.

EN TRYGG OCH ANSVARSFULL LEVERANTÖR

Bravida är en trygg och ansvarsfull leverantör av installation och service. Vi har ett hållbart förhållningssätt till vad vi levererar och hur vi utför vårt arbete. Det är grundläggande för våra kundrelationer och i rekrytering och utveckling av våra medarbetare.

HÅLLBARA LÖSNINGAR

Bravida påverkar utvecklingen av dagens installations- och servicelösningar och bidrar till att vi ständigt blir bättre på att hitta vägar till minskad energiåtgång. Våra medarbetare arbetar med att omsätta ny energibesparande teknik i konkreta kundprojekt. Genom att kombinera kompetens inom el, vs och ventilation kan vi höja verkningsgraden i kundernas investeringar

FÖRENKLA OCH EFFEKTIVISERA

En viktig princip för att uppnå enkelhet och enhetlighet i alla Bravidas leveranser är "lika problem – lika lösning". Genom att lära av varandra, hitta enklare lösningar och med god planering strävar vi efter att hålla en hög och jämn kvalitet i våra leveranser och öka det värde vi tillför våra kunder. Samtidigt bidrar vi till en hållbar utveckling genom att hushålla med våra resurser. Bravida arbetar för att öka medvetandet hos våra medarbetare kring dessa möjligheter. Vi arbetar kontinuerligt med olika initiativ för att förbättra planering och resursutnyttjande. Det handlar till exempel om att bli ännu bättre på materialbeställningar, att optimera tidsåtgång och att minska transporter.

"ETT FÖRETAG – EN KULTUR"

Ett viktigt motto för Bravida är "ett företag – en kultur". Våra avdelningar arbetar självständigt och företagskulturen fungerar som en gemensam nämnare som håller samman organisationen och enar våra medarbetare i ett lag. Vårt mål är att våra medarbetare ska vara stolta när de representerar sitt företag och att våra kunder ska känna igen och uppskatta en medarbetare från Bravida. Vi arbetar utifrån fyra viktiga värderingar; *affärsmässighet, enkelhet, kompetens och stil.*

AFFÄRSMÄSSIGHET – tydligt ansvar för ekonomin

ENKELHET – enhetligt och okomplicerat agerande

KOMPETENS – kunskap, vilja och förmåga

STIL – pålitlighet och rätt uppträdande

» FÖR BRAVIDA HANDLAR HÅLLBAR TILLVÄXT OM:

- Att kunna erbjuda lösningar som sparar energi.
- Att kunna erbjuda material och produkter med låg miljöpåverkan.
- Att erbjuda våra kunder en leverantör som aktivt arbetar för att minska CO2 utsläppen i hela leveranskedjan.
- Att garantera en hög och jämn kvalitet i alla leveranser.
- Att erbjuda våra kunder en effektiv produktion som tar vara på våra gemensamma resurser.
- Att erbjuda en trygg och säker arbetsplats.
- Att erbjuda våra medarbetare ett utvecklande arbete, där idéer och förslag tas till vara.
- Att ha en hög affärsetik.
- Att respektera mänskliga rättigheter, där jämlikhet och mångfald är viktiga delar.

Latitud: 55,6476 Longitud: 12,4170
Tid: 16.10 GMT, 17 juli 2012

Med moderna solcellspaneler sparar **BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN FSB I KÖPENHAMN** pengar samtidigt som de bidrar till en hållbar utveckling. Bravidas tekniker som installerar anläggningarna har också märkt en kraftig ökning av förfrågningar. Investeringar i klimatsmarta installationer väntas också växa kraftigt i framtiden.

EN TRYGG OCH SÄKER ARBETSPLATS

Bravidas tydliga ambition är att det ska vara tryggt och säkert att arbeta med Bravida. För att understryka vikten av en god och säker arbetsmiljö arbetar Bravida sedan 2011 med en nollvision för arbetsolyckor.

GOD ARBETSMILJÖ VIKTIGT NÄR VI KONKURRERAR

Att utföra arbete i kundernas fastigheter och anläggningar innebär ett stort ansvar, såväl gentemot Bravidas anställda som gentemot våra kunder. Vi arbetar för att etablera en god arbetsmiljö på de platser där våra anställda har sina uppdrag.

Bravidas arbetsmiljöarbete är en del i företagets koncernövergripande verksamhetssystem. Vår utvecklade incidentrapportering är ett viktigt led att nå vår vision. Vi genomför ett omfattande arbete för att identifiera, följa upp och analysera risker i vår arbetsmiljö för att kunna vidta förbättringsåtgärder. Arbetsmiljö och säkerhet är också varje medarbetares individuella ansvar. Vi lägger därför resurser på att utbilda varje medarbetare för att alla själva ska kunna förebygga de risker som finns i arbetet.

Arbetsmiljöarbetet omfattar bland annat:

- **Säkerhet** – att bygga en levande säkerhetskultur där vi med tydlig kommunikation, rutiner och uppföljning strävar efter att vårt säkerhetstänk ska vara inarbetat i de dagliga rutinerna.
- **Arbetsredskap** – kläder, bilar och verktyg håller en hög kvalitet för att företagets medarbetare ska kunna utföra sitt arbete på ett effektivt och säkert sätt samtidigt som rätt utrustning också förmedlar arbetsglädje.
- **Minskad sjukfrånvaro och sjukskrivningar** – vi förebygger arbetsskador genom åtgärder för att skydda mot till exempel damm, buller och vibrationer eller belastningsskador.
- **Rehabilitering** – rehabiliteringsprogram för långtids-sjuka med handlingsplaner och åtgärder för att få så många som möjligt tillbaka i arbete.

ARBETSSKADEFREKVENNS*	2012	2011
Sverige	7,9	9,3
Norge	9,4	3,6
Danmark	27,7	37,5
Koncern	10,7	11,9

* Arbetsolyckor som leder till minst en dags sjukfrånvaro per miljon arbetstimmar.

Åsa Björkström, verksamhetsutvecklare som arbetar med arbetsmiljöfrågor berättar mer om Bravidas arbete med våra medarbetares arbetsmiljö.

Vilka är de viktigaste utmaningarna i Bravidas arbetsmiljöarbete?

- I ett service- och installationsföretag måste vi hitta arbetssätt som fungerar i ett större perspektiv i alla projekt, hos olika kunder och med olika samarbetspartner. Vi har en föränderlig miljö på våra arbetsplatser och vi måste kunna förhålla oss till snabba förändringar allteftersom arbetet fortskrider.

Hur märker jag av Bravidas arbetsmiljö- och säkerhetsarbete som anställd, som kund eller som samarbetspartner till Bravida?

- Bravida strävar efter att ha en hög nivå på vårt arbetsmiljöarbete. Och vår syn på hälsa och säkerhet är inbyggt i våra verksamhetssystem. Jag tror att vår omgivning märker att vi bryr oss om arbetsmiljön och att det ska fungera på säkert sätt när de arbetar med oss.

Vilka har varit de viktigaste aktiviteterna under 2012?

- Vi arbetar för att skapa likartade rutiner i hela koncernen. Under 2012 har vi lanserat en ny arbetsmiljöhandbok i Sverige som bygger på den norska handboken. Vi har också introducerat en webbportal för att förenkla uppföljning av olyckor och tillbud. På så vis vill vi öka kunskapen om de risker som finns på arbetsplatserna.

Vad händer under 2013?

- Vi fortsätter att driva arbetet för att hela tiden förbättra vår arbetsmiljö och säkerhet. Vi har bland annat vårt hälsoår med extra fokus på våra medarbetares hälsa med aktiviteter för att skapa en sundare livsstil. Och inom serviceverksamheten tar vi fram en ny anpassad arbetsmiljöhandbok.

SJUKFRÅNVARO, %	2012	2011
Sverige	4,4	4,3
Norge	6,3	6,9
Danmark	3,6	3,0
Koncern	4,7	4,6

VÄL RUSTADE MED STARK POSITION I TRE LÄNDER

Med fem divisioner och 200 avdelningar finns Bravida representerade på cirka 150 orter i Sverige, Norge och Danmark – alla med unika förutsättningar. 2012 var på många sätt ett tufft år med vikande konjunktur och stor prispress på många lokala marknader. Trots det har Bravida lyckats behålla sin starka position.

OMSÄTTNING PER LAND	MSEK	ANDEL AV KONCERN
Sverige	7 324	64 %
Norge	2 696	24 %
Danmark	1 406	12 %

EBITA-RESULTAT PER LAND	MSEK	ANDEL AV KONCERN
Sverige	436	73 %
Norge	128	21 %
Danmark	34	6 %

SVERIGE

Den svenska verksamheten utgörs av tre divisioner; Nord, Stockholm och Syd. Under 2012 uppgick omsättningen i den svenska verksamheten till 7 324 (6 955) MSEK, vilket motsvarar en ökning med 5,3 procent jämfört med föregående år. EBITA-resultatet uppgick till 436 (490) MSEK, vilket innebar en EBITA-marginal om 5,8 (7,0) procent.

VARIERAD EFTERFRÅGAN

Stockholmregionen och norra Norrland är de områden som utvecklades bäst under året medan industridominerade orter i södra och mellersta Sverige har haft det tuffare då konjunkturen försvagats. Offentliga investeringar fortsätter därför att vara viktiga, speciellt då bostadsbyggandet ligger kvar på mycket låga nivåer.

MÅNGA SPÄNNANDE PROJEKT

Ett antal stora projekt har genomförts i Sverige under året. Facebooks datacenter i Luleå, Friends Arena i Solna, köpcentret Emporia i Malmö och Hotel Post i Göteborg är några exempel som rönt stort intresse.

Multisportanläggningen Änglagården i Göteborg tillsammans med vårt arbete på Nya Karolinska Sjukhuset och det fortsatta arbetet för den växande gruvindustrin är spännande utmaningar för 2013.

NORGE

Den norska verksamheten hade en positiv utveckling med ökad omsättning och lönsamhet. Under 2012 uppgick omsättningen i den norska verksamheten till 2 696 (2 328) MSEK, vilket motsvarar en ökning med 15,8 procent. EBITA-resultatet uppgick till 128 (101) MSEK, vilket innebar en EBITA-marginal om 4,7 (4,3) procent.

STABIL MARKNADSUTVECKLING

Den norska marknaden utvecklades positivt med en stabil efterfrågan under året, både inom service och installation. Oron från de krisdrabbade EU-länderna har inte påverkat investeringsgraden i samma grad som på övriga marknader och utvecklingen ser fortsatt ljus ut. Även utsikterna inom olja och off-shore är goda.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETEN

Uppförandet av det nya centralsjukhuset i Östfold och ett omfattande serviceavtal med Nordea är exempel på två uppdrag där Bravida arbetar över landsgränserna. I det förra deltar två avdelningar från Sverige och det senare bygger vidare på ett framgångsrikt arbete med Nordea i Danmark.

Ett antal kompletterande förvärv har stärkt Bravidas position som en ledande helhetsleverantör på den norska marknaden ytterligare.

DANMARK

Efter en positiv vändning 2011 ledde den svaga konjunkturen till en tillbakagång i den danska verksamheten. Under 2012 uppgick omsättningen till 1 406 (1 522) MSEK, vilket motsvarar en minskning med 7,6 procent jämfört med föregående år. EBITA-resultatet uppgick till 34 (57) MSEK, vilket innebar en EBITA-marginal om 2,5 (3,8) procent.

MYCKET SVAG KONJUNKTUR

Den danska marknaden var fortsatt svag till följd av det mycket tuffa konjunkturläget i landet. Även om installationsbranschen är mindre utsatt än byggbranschen råder stor prispress och den låga investeringsgraden påverkade efterfrågan under året, framförallt kring de större städerna i Jylland och på industridominerade orter. Nedgången märks inom både service och installation.

FRAMGÅNGSRIKA NISCHER

Det nya universitetssjukhuset i Århus är det största sjukhusprojektet i landets historia och Bravida står för en stor del av installationsarbetet. Satsningar inom nischmarknader såsom solceller och hissar har varit framgångsrik och sprider sig nu till både Sverige och Norge.

På grund av den svåra marknadssituationen pågår ett aktivt arbete för att tackla en minskad efterfrågan.

SEVANPLATTFORMEN UTANFÖR ARENDAL

HOTEL POST I GÖTEBORG

DANNEMORA GRUVA I UPPLAND

FACEBOOK I LULEÅ

BOSTADSRÄTTSFÖRENING I KÖPENHAMN

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Bravida AB, organisationsnummer 556713-6535, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2012.

Verksamheten

Bravida är Skandinavians ledande installations- och serviceföretag med drygt 8 000 medarbetare med kontor på 150 orter i Sverige, Norge och Danmark. Bravida levererar såväl specialisttjänster som helhetslösningar inom tre övergripande teknikområden: el, vs (värme och sanitet) samt ventilation.

Inom elinstallation erbjuder koncernen kompletta lösningar för belysning, uppvärmning och energiförsörjning. Larm, övervaknings- och säkerhetssystem är snabbt växande segment som utgör ett viktigt komplement till traditionell starkströmsinstallation.

Verksamheten inom vs (värme & sanitet) omfattar kompletta lösningar för vatten, avlopp, energi, värme och kyla. Specialistkompetens finns även för sprinklersystem, där Bravida har särskild certifiering.

Inom ventilation erbjuds behovsanpassade ventilationslösningar samt all teknik som avser luftbehandling, luftkonditionering och klimatisering.

Kraven på energieffektivare fastigheter ökar och Bravida prioriterar installationslösningar som leder till ökad funktionalitet och en effektivare energianvändning för att minska både driftskostnader och miljöpåverkan.

Bravida har även kompetens inom vissa specialområden. Bravida Fire & Security (tidigare Säkerhet) är verksam inom brand- och säkerhetsteknik. Bravida Technical Service Management (TSM) erbjuder teknisk fastighetsservice med tillsyn, underhåll och jourverksamhet. Erfaror Projektledning erbjuder projektledningstjänster inom bygg- och fastighetsbranschen.

Verksamheten är organiserad i fem divisioner: division Nord, division Stockholm och division Syd i Sverige samt division Norge och division Danmark. Den operativa ledningen och administrationen sker lokalt.

Koncernens huvudkontor är placerat i Stockholm med stödfunktioner som inköp, affärsutveckling, IT, information, HR, juridik, ekonomi och finans.

Verksamheten under året

Trots ett försvårat marknadsklimat i framförallt Sverige så redovisar Bravida ett gott resultat med en stark omsättningstillväxt. Omsättningen ökade med 6,3 procent i lokal valuta medan rörelseresultatet försvagades något då marknadsläget präglades av prispress. Under året ökade koncernens installationsvolymen drivet av ett antal stora projekt. Efterfrågan i Norge var god, medan den varierade i Sverige och i Danmark.

Under året har det koncerngemensamma affärssystemet uppgraderats framgångsrikt.

Nettoomsättning

Koncernens nettoomsättning uppgick till 11 400 (10 768), en ökning med 6,3 procent valutaresat. Organiskt var tillväxten 4,6 procent, valuta-effekter minskade omsättningen med 0,4 procent och förvärv/avyttringar bidrog med 1,7 procent. Installationsverksamheten svarade för 52 procent och serviceverksamheten för resterande del. Installationsomsättningen steg med drygt 11 procent jämfört med föregående år, medan serviceomsättningen var i stort sett oförändrad. I Sverige växte omsättningen med 5 procent till 7 324 (6 955), medan den i Danmark var 1 406 (1 522), vilket i lokal valuta var en minskning med 4 procent. Omsättningen i Norge ökade till 2 696 (2 328), resat för valutaomräkningar var detta en ökning med 15 procent jämfört med föregående år.

Rörelseresultat

EBITA uppgick till 604 (664), EBITA-marginalen var därmed 5,3 (6,2) procent. I den svenska verksamheten uppgick EBITA-marginalen till 6,0 (7,0) procent. I Danmark var marginalen 2,5 (3,8) procent och i Norge steg den till 4,7 (4,3) procent. Rörelseresultatet uppgick till 570 (663), vilket innebar en rörelsemarginal på 5,0 (6,2) procent. Skillnaden mellan rörelseresultatet och EBITA är hänförlig till den realisationsförlust som uppstod då ett dotterbolag avyttrades i division Norge.

Resultat före skatt

Finansnettot var -31 (-48) och resultatet före skatt uppgick till 539 (616).

Resultat efter skatt

Årets skattekostnad uppgick till -145 (-106). Av skattekostnaden var -26 (-60) uppskjuten skattekostnad och resterande del betalbar. Periodens resultat efter skatt uppgick till 394 (510).

Periodens totalresultat

Periodens omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter uppgick till -12 (-5) på grund av en stärkt svensk krona under perioden. Periodens totalresultat uppgick till 382 (505). Av periodens totalresultat är 1 (1) hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande.

Ordergång och orderstock

Den tillväxt vi sett i efterfrågan har planat ut och ligger på en god nivå. Under året var omsättningen på samma nivå som ordergången. De lokala variationerna var dock stora och vissa orter hade en svag marknad med fortsatt prispress som följd, medan det på andra orter var en god efterfrågan. Prisnivån är allmänt fortsatt låg. Osäkerhet i marknaden gör att det tar längre tid i processen från beslut till att investeringar genomförs. Generellt är efterfrågan svagast i de de industridominerade orterna i Sverige samt i Danmark. I Norge, Stockholmsområdet samt i norra Sverige är efterfrågan fortsatt god. Offentliga investeringar var stabila och ökar framöver avseende sjukvård och infrastruktur. Bostadsproduktionen i framförallt Sverige har minskat. Investeringar i kommersiella fastigheter och i den industriella

sektorn förväntas minska framöver. Under perioden har vi mött en något svagare servicemarknad än föregående år

Bravidas ordergång uppgick till 11 564 (11 315), vilket rensat för valutaomräkningar var en ökning med 3 procent jämfört med föregående år. I Sverige minskade ordergången med 1 procent. I Danmark steg den med 5 procent, och i Norge ökade den med 11 procent, allt i lokala valutor.

Orderstocken växte till 4 809 (4 590), vilket rensat för valutaomräkningar var en ökning med 5 procent jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år. Tillväxten i orderstocken är framförallt hänförlig till större installationsuppdrag. I Sverige steg orderstocken med 1 procent. I Norge var ökningen 15 procent och i Danmark steg orderstocken med 16 procent, i lokala valutor. Bravidas löpande serviceverksamhet ingår inte i orderstocken.

Förvärv och avyttringar

Bravida genomförde följande förvärv under året:

Förvärvad enhet	Division	Art	Förvärvs-tidpunkt	Antal anställda
Vent-verksamhet, Uddevalla	Syd	Rörelse	mars	10
Kyl-verksamhet, Falköping	Syd	Rörelse	mars	6
VS-verksamhet, Östersund	Nord	Rörelse	april	8
VVS-verksamhet, Århus	Danmark	Rörelse	juni	25
El-verksamhet, Drammen	Norge	Bolag 91%	juli	33
El-verksamhet, Bodö	Norge	Bolag 91%	september	16
VS-verksamhet, Stockholm	Stockholm	Bolag	december	45

Samtliga förvärv är i linje med Bravidas strategi för tillväxt inom prioriterade marknader. Under året har en mindre el-verksamhet avyttrats i Haugesund i Norge, en mindre plåtslagerverksamhet i Danmark samt ett vilande norskt dotterbolag. Genomförda förvärv och avyttringar har ökat årets omsättning med 1,7 procent.

Om förvärven hade inträffat per den 1 januari hade koncernens omsättning och rörelseresultat i stället stigit med cirka 3 procent. För ytterligare information om förvärven se även Not 4.

Regionala marknader

Verksamheten i Sverige

Verksamheten i Sverige bedrivs i tre divisioner: Nord, Stockholm och Syd. Omsättningen uppgick till 7 324 (6 955), en ökning med 5 procent jämfört med föregående år. Av omsättningen är 7 307 extern och resterande från andra segment. Variationen av efterfrågan är stor mellan olika orter och vi har sett en efterfrågeminskning under det andra halvåret. Generellt är

efterfrågan störst i Stockholmsområdet och i norra Sverige medan den är svagare i industritunga delar. Rörelseresultatet uppgick till 436 (490), vilket innebar en rörelsemarginal på 6,0 (7,0) procent. Marginalen har påverkats negativt av VS-strejken som drabbade Bravida oproportionerligt hårt samt av ökad andel entreprenad.

Årets ordergång uppgick till 7 346 (7 423). Vid årets slut uppgick orderstocken till 3 356 (3 323), vilket var en ökning med 1 procent jämfört med föregående årsskifte.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick till 5 023 (4 817), en ökning med 4 procent.

Verksamheten i Norge

Division Norge har under året haft en stigande omsättning efter de senaste årens svaga marknadsutveckling. Årets nettoomsättning ökade till 2 696 (2 328), en ökning med 15 procent i lokal valuta. Omsättningen är helt hänförlig till extern omsättning. EBITA uppgick till 128 (101), EBITA-marginalen var därmed 5,3 (4,3) procent. Rörelseresultatet uppgick till 95 (101). Marginalförbättringen kan utöver gynnsammare marknadsförutsättningar delvis härledas till effektiviseringar som gjorts i verksamheten. Däremot känner vissa områden fortsatt av en överretablering med pressade priser som följd.

Ordergången uppgick till 2 787 (2 497), i lokal valuta innebar det en ökning med 11 procent. Orderstocken har haft en positiv utveckling och uppgick vid utgången av perioden till 939 (804), en ökning med 15 procent i lokal valuta. Ökningen av orderstocken förklaras av projektet det nya centralsjukhuset i Østfold som erhöles under året, ett uppdrag som utförs i samarbete mellan tre norska och två svenska avdelningar.

Det genomsnittliga antalet medarbetare minskade med 0,4 procent till 1 894 (1 901).

Verksamheten i Danmark

Division Danmark såg i början av året en återhämtning av de senaste årens minskade volym. Denna trend vände under andra halvåret med en minskad omsättning som följd. Omsättningen uppgick till 1 406 (1 522). I lokal valuta var detta en minskning med 4 procent. Omsättningen är helt hänförlig till extern omsättning. Rörelseresultatet uppgick till 34 (57), vilket innebar en marginal på 2,5 (3,8) procent. Dansk ekonomi är sedan två år präglad av stillestånd vilket direkt påverkar byggmarknaden och därmed även installationsmarknaden. För att hantera detta har divisionen fortsatt att vara selektiva, framförallt vad det gäller större entreprenaduppdrag. Organisationsanpassning har genomförts under året för att möta den svaga efterfrågan på vissa delmarknader.

Ordergången uppgick till 1 457 (1 433). I lokal valuta innebar detta en ökning med 5 procent. Orderstocken ökade med 16 procent i lokal valuta till 514 (463). Förklaringen till ökningen av orderstocken är det stora sjukhusprojekt som erhållits under året.

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick under året till 1 193 (1 203), en minskning med 1 procent.

Kassaflöde och investeringar

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 424 (559). I kassaflödet ingår betald skatt om -19 (-77). Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -37 (-66), bland annat på grund av förvärv respektive avyttringar av rörelser. Kassaflödet före finansiering minskade till 387 (493). Under året utbetalades koncernbidrag om 0 (32) samt utdelning om 624 (150). Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -408 (-453) och årets kassaflöde uppgick därmed till -21 (41).

Finansiell ställning

Koncernens likvida medel uppgick den 31 december till 50 (76). I tillägg förfogade Bravida över outnyttjade kreditfaciliteter om 700 (501). De räntebärande skulderna uppgick den 31 december till 0 (202). Vid årets slut uppgick det egna kapitalet till 1 653 (2 121), vilket innebar en soliditet på 22,2 (35,8) procent.

Medarbetare

Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick till 8 139 (7 955), en tillväxt med drygt 2 procent. I Sverige ökade antalet medarbetare med 4 procent, medan det i Danmark minskade med 1 procent. I Norge var det genomsnittliga antalet medarbetare i stort sett oförändrat. Bravida har en hög beredskap för att anpassa resurserna på den lokala marknaden. Resursbrist syns inom vissa områden, vilket delvis löses med hjälp av underentreprenörer.

Kompetensutveckling

Bravidas framgång bygger på medarbetarnas kompetens, pålitlighet och förmåga att leverera de lösningar som kunderna efterfrågar. Kontinuerlig utbildning är grunden för att höja effektiviteten och kvaliteten i samtliga processer och leveranser.

Mer än hälften av Bravidas chefer har påbörjat eller avslutat Bravidas ledarutvecklingsprogram som löper under 18 månader och leder till en intern diplomering.

Inom Bravidaskolan finns ett brett utbildningsutbud för medarbetarna och under 2012 har vi arbetat med förbättringar av befintliga utbildningar samt utökat utbudet framförallt inom affärsmannaskap och service.

Rekrytering

Installations- och servicebranschen växer och den tekniska utvecklingen kräver fler kompetenta medarbetare. Åldersstrukturen för Bravidas medarbetare visar också på ett generellt behov av att få in yngre välutbildade personer. Sedan något år tillbaka har koncernen därför ökat rekryteringen, framförallt av ingenjörer. Bravida arbetar i varje rekrytering med att identifiera rätt kompetens och utvecklingspotential bland de sökande. För att kunna erbjuda goda karriärmöjligheter inom företaget, eftersträvas även internrekrytering och personlig utveckling. Ett antal civil- och högskoleingenjörer har anställts under de senaste två åren, vilket har resulterat i ett gemensamt utvecklingsprogram för ingenjörer på Bravida.

Arbetsmiljö

En trygg och säker arbetsplats där det är ordning och reda ger resultat, inte bara för medarbetare i form av bättre hälsa, utan även för ägare, kunder och andra som berörs av vår verksamhet.

Bravida har en nollvision för arbetsplatsolyckor och arbetet med att närma sig visionen sker genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete integrerat i den ordinarie verksamheten. Under 2012 har utbytet mellan de tre länderna ökat. I Sverige har en arbetsmiljöhandbok införts med norsk förlaga. Sverige, Norge och Danmark använder nu alla avvikelseportalen, ett webbaserat verktyg för registrering av bl.a. förbättringsförslag, tillbud och olyckor. Som en konsekvens av 2012 års resultat från NMI (Nöjd-med-arbetar-index), kommer förbättringsprojekt för effektivare produktion och resultat från hälsoenkäter lanseras under 2013. Information, uppföljning och återkoppling skapar en mer förutsägbar arbetsmiljö där olyckor och ohälsa kan förebyggas.

Likabehandling

Bravida arbetar aktivt med frågor som trakasserier och likabehandling. Inom koncernen finns en likabehandlingsplan som främjar lika möjligheter och rättigheter för alla medarbetare och för de som söker anställning. Bravida arbetar också aktivt mot varje form av diskriminering.

Bravida liksom övriga installationsbranschen har i dag generellt en liten andel kvinnor anställda. För att långsiktigt förändra detta arbetar koncernen tillsammans med arbetsgivarorganisationer och yrkesnämnder för att öka andelen yrkesutbildade kvinnor inom branschen.

Medarbetarmål och uppföljning 2012

Bravida har som mål att vara medarbetarnas förstahandsval. Övergripande mål är att uppnå genomsnittligt NMI-värde på minst 4,0 hos de anställda. Vid medarbetarundersökningen som genomfördes bland medarbetarna uppnåddes ett resultat på 3,7. Vi har höjt svarsfrekvensen betydligt och kompletterat undersökningen med ett nytt delområde, säker arbetsmiljö, vilket ligger i linje med Bravidas nollvision för arbetsplatsolyckor.

Kvalitet och miljö

Kvalitets- och miljöledningssystemen stödjer våra processer i olika skeden av produktionen och med en strävan om ständig förbättring innebär det att Bravida aktivt arbetar med övergripande och detaljerade kvalitets- och miljömål, verksamhetsplaner och avstämningar för att mäta förbättringsresultatet. Kvalitets- och miljöarbetet för verksamheten styrs ytterst av de policys som företagsledningen satt upp.

Bravida har rutiner för att identifiera, undersöka och utvärdera vilka miljöaspekter som påverkas av vår verksamhet. De mest betydande miljöaspekterna finns inom områden som resor, transporter, energiförbrukning i installationer samt avfall.

Den verksamhet som bedrivs inom Bravida är för närvarande inte av den omfattning eller av sådan art att tillståndsplikt för miljöfarlig verksam-

het enligt miljöbalkens 9 kapitel 6 § föreligger. Verksamheten bedrivs på sådant sätt att den inte medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljö. Anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet föreligger för mellanlagring av farligt avfall på vissa orter i dotterbolaget Bravida Sverige AB. Den anmälningspliktiga verksamheten motsvarar mindre än en procent av koncernens omsättning 2012.

Kvalitetsmål och uppföljning 2012

Övergripande mål är att på avdelningsnivå uppnå genomsnittligt NKI-värde (Nöjd-kund-index) på minst 4,0 på årsbasis.

För att fortlöpande bedöma och mäta kvalitén på våra tjänster och produkter genomförs regelbundet nöjd kund-mätningar. Definitionen för en "nöjd kund" för Bravida är att kunden genererar ett NKI-värde över 4,0 på en 5-gradig skala. I senaste mätningen erhöll Bravida ett NKI-värde på 3,9 (4,0 föregående år) för installationsuppdrag och 4,0 (3,8 föregående år) för serviceuppdrag i Sverige.

Miljömål och uppföljning 2012

Övergripande mål är att aktivt arbeta för att minska energianvändning och övrig miljöbelastning i utförda uppdrag. Bravida utvärderar kontinuerligt transporterernas påverkan på miljön i syfte att minska miljöbelastningen.

Målet med att minska förbrukningen av fossila bränslen för företagets drygt 3 000 fordon visar på en fortsatt nedåtgående trend och att förbrukningen totalt sett minskar per mil.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer för koncernen och moderbolaget

Bravida utsätts för olika typer av risker i sin verksamhet, både operativa och finansiella. De operativa riskerna är relaterade till den dagliga verksamheten såsom konjunktur, anbudsgivning, kapacitetsutnyttjande, prisrisker och vinstavräkning. De finansiella riskerna är kopplade till verksamhetens kapitalbindning och kapitalbehov. I Bravida är de operativa riskerna högre än de finansiella riskerna.

Riskhantering

I Bravidas installationsverksamhet är risken asymmetrisk. Ett projekt har normalt en begränsad möjlighet till förbättring av förväntat utfall under ett projekts löptid samtidigt som det finns risk för stora förluster i relation till det aktuella projektets storlek. En väl fungerande hantering av de operativa riskerna i varje enskilt projekt är därför av stor vikt. Hanteringen av de operativa riskerna är en ständigt pågående process som omfattar ett stort antal pågående projekt och serviceuppdrag. Det är därför av stor vikt att medarbetare i Bravida systematiskt följer standardiserade metoder och arbetssätt för att säkerställa att de operativa riskerna är under kontroll. Riskhanteringen är tydligt definierad i Bravidas ledningssystem vilket förebygger risk och minskar företagets riskexponering. Företagets systematiska arbete

med kvalitets- och miljöfrågor samt arbetsmiljö är viktiga byggstenar som utgör ryggraden i ledningssystemet. Koncernens finansiella risker hanteras centralt i syfte att minimera och kontrollera riskexponeringen. Kreditrisker i affärsverksamheten hanteras däremot lokalt.

Operativa risker

Konjunktur

Svängningar i konjunkturläget påverkar installationsbranschen som är känslig för marknadssvängningar och politiska beslut som kan påverka efterfrågan på nyproduktion av bostäder och lokaler samt investeringar från industri och offentlig verksamhet. Efterfrågan på service- och underhållsarbete påverkas inte i lika hög grad av konjunktursvängningar. Närmare hälften av Bravidas omsättning kommer från serviceverksamheten.

Anbudsgivning

En installationsverksamhet utsätts för kommersiella och produktionsmässiga risker som ska identifieras och hanteras under anbudsskedet. För att säkerställa att så sker har Bravida upprättat processbeskrivningar och checklistor som syftar till att riskerna identifieras och prissätts i de kalkyler som upprättas och i de anbud som lämnas.

Kapacitetsutnyttjande

Kapacitetsutnyttjandet påverkas i hög grad av efterfrågan på de lokala marknaderna. En oförutsedd nedgång i kapacitetsutnyttjandet medför oftast ett intäktsbortfall som på kort sikt inte kan kompenseras med en motsvarande kostnadsminskning. Bravida motverkar dessa risker genom löpande resursplanering samt nyttjande av underentreprenörer för att kapa produktionsstopparna.

Prisrisker

Oförutsedda variationer i priser på insatsmaterial och underentreprenörer utgör en risk. Bravidas risk för stigande priser motverkas med för uppdraget lämplig kontraktsform, indexuppräknning vid fastprisavtal och effektiva inköpsrutiner.

Vinstavräkning

Bravida tillämpar successiv vinstavräkning i projekten. Vinstavräkningen baseras på projektens färdigställandegrad samt slutprognos. Bravida tillämpar fortlöpande uppföljning av projektens ekonomiska status för att begränsa risken för felaktiga prognoser och därmed felaktig vinstavräkning. Bravidas kvalitetssystem anvisar processer från projektens början till slut, för att säkerställa en effektiv produktion. För större projekt genomförs även projektsäkringar i syfte att säkerställa en hög kvalitet i projektgenomförandet.

Försäkringar

Bravida har ett för verksamheten fullgott försäkringskydd omfattande bland annat ansvars-, entreprenad- och egendomsförsäkring.

Finansiella risker

Bravida är exponerad för finansiella risker, exempelvis genom förändring i skuldsättning och räntenivå. För information om finansiella risker, såsom ränte-, valuta-, finansierings- och kreditrisker se not 29.

Känslighetsanalys

	Förändring i %	Resultateffekt före skatt +– MSEK
Omsättning	1 %	6
Rörelsemarginal	1 %-enhet	114
Lönekostnader	1 %	50
Material- och underentreprenörer	1 %	46
Andel produktiv montörstid	1 %-enhet	60
Valutakurs	10 %	11

Väsentliga tvister

Under 2012 har det uppkommit en större tvist avseende ett förvaltningsavtal som Bravida TSM tecknat. Tvisten avser tolkningen av vissa förutsättningar i avtalet. Avtalet har upphört. Bravida har påkallat ett skiljeförfarande och yrkat ersättning med drygt 40 MSEK. Dom är tidigast att vänta vid årsskiftet 2013/2014.

Därutöver föreligger det ett mindre antal tvister i koncernen. Tvisterna är till sin karaktär och omfattning inte avvikande i förhållande till vad som kan förväntas med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Tvisterna är således relaterade till verksamheten och avser i huvudsak fordringsanspråk för utfört arbete.

Framtidsutsikter

Bravida är etablerat på cirka 150 orter i Skandinavien med lokala marknadsbetingelser. Den skandinaviska installationsmarknaden har som helhet förbättrats de senaste två åren efter att ha varit svag med sjunkande marknadspriser som följd. Den minskade efterfrågan var relaterad till rådande lågkonjunktur.

Det generella konjunkturläget har dock åter blivit svagare. Lyfter vi blicken för att se till världsekonomin finns en rad orosmoln som kan påverka oss framöver, såsom bland annat den statsfinansiella krisen i ett antal europeiska länder.

Att orderingsgången varaktigt överstiger omsättningen sedan 2010 är positivt för Bravida. Bedömningen är att den norska marknaden kommer att vara fortsatt stark, medan verksamheterna i Sverige och Danmark generellt kommer ha en mer utmanande marknadssituation.

Nybyggnation av kommersiella lokaler förväntas framöver att vara svag. För bostadsbyggandet bedöms en svag marknad till följd av höjda krav vid finansiering och en större osäkerhet bland konsumenterna. Offentliga investeringar i framförallt sjukhus och infrastruktur, förväntas ligga på en hög nivå under de närmaste åren enligt Euroconstructs bedömning. Behov av energieffektivisering och sänkta driftskostnader är faktorer som gör att andelen installationsinvesteringar i befintliga byggnadsbestånd ökar. Med kompletterande specialiserade verksamheter inom bland annat säkerhet, kyla och sprinkler har Bravida ett fullskaligt erbjudande som möjliggör god tillväxt. Bravidas goda orderstock gör att vi förväntar en ökad omsättning under året.

Under de senaste åren har Bravida strukturerat och effektiviserat verksamheten inom försäljning, inköp, produktion och administration. Omfattande åtgärder har vidtagits för att anpassa produktionskapaciteten till efterfrågan på marknaden och att effektivisera för lägre administrativa kostnader. Detta arbete fortsätter under 2013 samtidigt som satsningen för att öka serviceverksamheten fortgår tillsammans med arbetet för att förbättra effektiviteten. Under de senaste åren har flera mindre tillägsförvärv genomförts i Sverige, Norge och Danmark. Förvärvet av Siemens installationsverksamhet i Norge 2009 var en strategisk satsning som innebar att Bravida blev den ledande aktören också på den norska elinstallationsmarknaden. Samgåendet innebar en väsentlig förstärkning av Bravidas norska verksamhet. Mot bakgrund av ovanstående åtgärder står Bravida stabilt 2013.

Ägarförhållande

Bravida AB är sedan december 2006 ett helägt dotterbolag till Scandinavian Installation Acquisition AB, organisationsnummer 556713-6519.

Styrelsens arbete

Under 2012 hölls nio styrelsesammanträden, sex ordinarie och tre extra sammanträden. Två av de extra mötena hölls per telefon. De extrainkallade mötena har avhandlat frågor kring försäljningen av Bravida. De ordinarie mötena hålls normalt på Bravidas huvudkontor i Stockholm. Medlemmar av koncernledningen och koncernstaben har varit föredragande vid styrelsesammanträdena. Bravidas huvudansvarige revisor har närvarat vid ett av styrelsesammanträdena.

Styrelsens arbete har följt arbetsordningen för styrelsen, som antogs vid styrelsemötet i maj 2011 och en ny arbetsordning som antogs i maj 2012.

Arbetet har avsett strategiska frågor, affärsplaner, bokslut, förvärv och försäljningar samt andra händelser av betydelse. Redovisningen av utvecklingen för bolagets och koncernens verksamhet och ekonomi har varit en stående punkt på dagordningen. De av styrelsen särskilt utsedda kommittéerna har arbetat enligt sina instruktioner, kompensationskommittén med uppdrag att granska och besluta i frågor om ersättningar till ledande befattningshavare men även övergripande incitamentssystem och revisionskommittén med uppdrag att säkerställa granskningen av verksamheten och utvärdera revisionen.

Arbetet under våren har i stor utsträckning varit präglad av förberedelser inför försäljningen av Bravida. Efter försäljningen byttes, förutom arbetstagarrepresentanterna, hela styrelsen ut och en ny styrelse formerades med representanter från den nya ägaren och från ledningen. Styrelsearbetet efter ägarbytet har främst varit inriktat på förvävsstrategier och projektriskhantering men även lönsamhetshöjande åtgärder.

Moderbolaget

Bravida AB:s nettoomsättning uppgick under året till 92 (86). Omsättningen är till 93 procent intern.

Rörelseresultatet uppgick till 5 (16) och resultat före skatt uppgick till 453 (347). De likvida medlen uppgick till 0 (58). Det egna kapitalet uppgick till 1 571 (2 074) efter beslutad utdelning om 624, och soliditeten uppgick till 40,0 (51,6) procent. Det genomsnittliga antalet medarbetare uppgick i moderbolaget till 11 (15). Vid årets slut hade bolaget inga anställda då de har överförts till Bravissima Acquisition AB efter ägarskiftet. Ingående och utgående antal aktier var 51 313 833.

Händelser under rapportperioden

Under året har fonder företrädna av private equity-bolaget Bain Capital Europe förvärvat Bravida från Triton. Tillträde skedde den 31 juli efter att överlåtelsen först godkänts av EU:s konkurrensmyndighet. Som en följd av ägarförändringen gjordes även förändringar i styrelsen.

Staffan Pålsson, tidigare vice koncernchef för Bravida, har under året blivit utsedd till vd och koncernchef. Staffan har arbetat på Bravida i 32 år och känner därmed branschen och företaget väldigt väl och har fram till nu varit divisionschef i division Syd, Bravidas största division.

Händelser efter balansdagen

Efter rapportperiodens slut har Bravida AB upprättat fusionsplan med moderbolaget Scandinavian Installation Acquisition AB. Tidpunkten för fusionen är planerad till det andra kvartalet 2013.

Vidare har Bravida AB sålt det helägda dotterbolaget Bravida AS till Bravissima AS, ett dotterbolag till Scandinavian Installation Acquisition AB. Försäljningen ägde rum den 31 januari och genomfördes till marknadsvärde.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att moderbolagets fria egna kapital om 1 560 977 243 kronor disponeras enligt följande:

Utdelning	915 000 000 SEK
Balanseras i ny räkning	645 977 243 SEK
Summa	1 560 977 243 SEK

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING OCH RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Nettoomsättning	2	11 400	10 768
Kostnader för produktion		-9 165	-8 573
Bruttoresultat		2 236	2 195
Övriga rörelseintäkter	5	–	–
Administrations- och försäljningskostnader		-1 633	-1 531
Övriga rörelsekostnader		-33	–
Rörelseresultat	3, 6, 7, 8, 32	570	663
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER			
Finansiella intäkter		9	10
Finansiella kostnader		-40	-57
Finansnetto	9	-31	-48
Resultat före skatt		539	616
Skatt på årets resultat	10	-145	-106
Årets resultat		394	510
ÖVRIGT TOTALRESULTAT			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter		-12	-5
Årets totalresultat		382	505
ÅRETS TOTALRESULTAT HÄNFÖRLIGT TILL:			
Moderbolagets ägare		381	504
Innehavare utan bestämmande inflytande		1	1
Årets totalresultat		382	505

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	11	2 276	2 203
Materiella anläggningstillgångar	12	36	34
Andelar i intresseföretag	13	4	1
Pensionstillgångar	14	139	156
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	48	51
Långfristiga fordringar	16	14	16
Uppskjuten skattefordran	10	117	151
Summa anläggningstillgångar		2 634	2 613
Varulager		66	70
Skattefordringar		21	8
Kundfordringar	17	1 901	1 845
Fordringar hos moderföretag	18	–	418
Fordringar hos koncernföretag	18	1 826	–
Upparbetad men ej fakturerad intäkt	19	763	685
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	153	161
Övriga fordringar	16	27	41
Kortfristiga placeringar och spärrade medel	21	3	2
Likvida medel		50	76
Summa omsättningstillgångar		4 811	3 306
SUMMA TILLGÅNGAR	28	7 445	5 919
EGET KAPITAL	22		
Aktiekapital		10	10
Reserver		-21	-10
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		1 663	2 120
Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare		1 652	2 120
INNEHAVARE UTAN BESTÄMMANDE INFLYTANDE		2	1
SKULDER			
Avsättningar till pensioner	14	83	91
Övriga avsättningar	24	38	36
Uppskjutna skatteskulder	10	86	94
Summa långfristiga skulder		207	221
Kortfristiga räntebärande skulder	23	–	200
Checkräkningskredit	23	–	2
Leverantörsskulder		985	1 111
Skatteskulder		19	18
Fakturerad men ej upparbetad intäkt	25	1 085	982
Skulder till moderföretag	18	18	–
Skulder till koncernföretag	18	2 105	–
Övriga skulder	26	319	287
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	931	883
Avsättningar	24	123	93
Summa kortfristiga skulder		5 584	3 576
Summa skulder		5 791	3 797
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	28	7 445	5 919

STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE FÖR KONCERNEN

		2012-12-31	2011-12-31
Ställda säkerheter	23, 31	5 362	5 216
Eventualförpliktelser	23, 31	20	20

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	Aktie- kapital	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt Eget kapital
Ingående balans enligt balansräkning eget kapital den 1 januari 2011	10	-5	1 350	1 355
Årets resultat			510	510
Årets övrigt totalresultat		-5		-5
Utdelning			-150	-150
Erhållna aktieägartillskott			412	412
Koncernbidrag			0	0
Skatteeffekt på koncernbidrag			0	0
Eget kapital 2011-12-31	10	-10	2 121	2 121
Ingående balans enligt balansräkning				
Eget kapital den 1 januari 2012	10	-10	2 121	2 121
Årets resultat			394	394
Årets övrigt totalresultat		-12		-12
Utdelning			-624	-624
Koncernbidrag			-307	-307
Skatteeffekt på koncernbidrag			81	81
Eget kapital 2012-12-31	10	-21	1 665	1 653
Varav innehavare utan bestämmande inflytande 2012-12-31			2	2
Moderbolagets ägares eget kapital 2012-12-31	10	-21	1 663	1 652

I not 22 på sidan 63 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

BELOPP I MSEK	NOT	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat före skatt		539	616
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	34	76	-75
Betald skatt		-19	-77
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		596	463
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		6	-3
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-140	-286
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-38	384
Kassaflöde från den löpande verksamheten		424	559
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av dotterföretag	4, 32	-16	-52
Förvärv av inkråm	4	-15	-7
Avyttring av inkråm		4	-
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	12	-11	-7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-37	-66
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Erhållna aktieägartillskott		412	-
Amortering av låneskulder		-200	-
Ändrat utnyttjande på checkräkning och kassakrediter		-2	-267
Utbetald utdelning		-624	-150
Lämnat lån till moderbolag		6	-4
Utbetalda koncernbidrag		0	-32
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-408	-453
Årets kassaflöde		-21	41
Likvida medel vid årets början		76	35
Kursdifferens i likvida medel		-5	0
Likvida medel vid årets slut		50	76

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Övriga rörelseintäkter	5	92	86
Administrations- och försäljningskostnader	6, 7, 8	-87	-70
Rörelseresultat		5	16
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER			
Resultat från andelar i koncernföretag		524	435
Ränteintäkter och liknande resultatposter		9	10
Räntekostnader och liknande resultatposter		-55	-77
Finansnetto	9	479	368
Resultat efter finansiella poster		484	384
BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Avsättning till periodiseringsfond		-31	-37
Resultat före skatt		453	347
Skatt på årets resultat	10	-105	-40
Årets resultat¹⁾		347	307

1) Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	33	3 383	3 383
Andra långfristiga värdepappersinnehav	22, 23	47	50
Summa anläggningstillgångar		3 430	3 433
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		–	0
Fordringar hos moderföretag	18	–	418
Fordringar hos koncernföretag	18	495	107
Övriga fordringar		6	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	0	0
		501	525
Kassa och bank		0	58
Summa omsättningstillgångar		501	584
SUMMA TILLGÅNGAR	28	3 931	4 017
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	22		
Aktiekapital (51 313 833 aktier)		10	10
		10	10
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		1 214	1 757
Årets resultat		347	307
		1 561	2 064
		1 571	2 074
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfonder		105	73
		105	73
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	50	54
Övriga avsättningar	30	15	14
		66	68
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	23	–	200
Leverantörsskulder		1	2
Skulder till koncernföretag	18	2 107	1 540
Skulder till moderföretag	18	18	–
Skatteskulder		25	25
Övriga skulder	26	31	20
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	7	15
		2 190	1 802
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	28	3 931	4 017

STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE R FÖR MODERBOLAGET

		2012-12-31	2011-12-31
Ställda säkerheter	31	3 702	3 704
Eventualförpliktelser	31	16	17

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	Fritt eget kapital			Totalt
	Aktiekapital	Balanserad vinst	Årets resultat	
Ingående balans enligt balansräkning				
Eget kapital den 1 januari 2011	10	516	979	1 505
Årets resultat			307	307
Vinstdisposition		979	-979	–
Erhållna aktieägartillskott		412		412
Lämnat koncernbidrag till moderföretag		0		0
Skatteeffekt på koncernbidrag		0		0
Utdelning		-150		-150
Eget kapital 2011-12-31	10	1 757	307	2 074
Ingående balans enligt balansräkning				
Eget kapital den 1 januari 2012	10	1 757	307	2 074
Årets resultat			347	347
Vinstdisposition		307	-307	–
Lämnat koncernbidrag till moderföretag		-307		-307
Skatteeffekt på koncernbidrag		81		81
Utdelning		-624		-624
Eget kapital 2012-12-31	10	1 214	347	1 571

I not 21 på sidan 63 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

BELOPP I MSEK	NOT	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Resultat före skatt ¹⁾		-40	-51
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	34	2	-26
Betald skatt		-27	-28
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-66	-105
KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL			
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-6	9
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		177	241
Kassaflöde från den löpande verksamheten		105	144
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-	-7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-	-7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Erhållna aktieägartillskott		412	-
Amortering av låneskulder		-200	-
Ändrat utnyttjande på checkräkning och kassakrediter		-	-269
Erhållen utdelning		-	193
Utbetald utdelning		-624	-150
Lämnade lån till moderbolag		7	-4
Utbetalda koncernbidrag		0	-32
Erhållna koncernbidrag		242	181
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-163	-81
Årets kassaflöde		-58	57
Likvida medel vid årets början		58	2
Likvida medel vid årets slut		0	58

1) Exklusive utdelning och koncernbidrag som redovisas under finansieringsverksamheten om utbetalning skett.

NOTER

MED REDOVISNINGSPRINCIPER OCH BOKSLUTSKOMMENTARER

NOTER INNEHÅLL

NOT 1	Redovisningsprinciper	NOT 12	Materiella anläggningstillgångar	NOT 21	Kortfristiga placeringar och spärrade medel	NOT 31	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser
NOT 2	Intäkternas fördelning	NOT 13	Andelar i intresseföretag	NOT 22	Eget kapital	NOT 32	Närstående
NOT 3	Segmentsrapportering	NOT 14	Personaltillgångar och avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	NOT 23	Räntebärande skulder	NOT 33	Andelar i koncernföretag
NOT 4	Förvärv av rörelse	NOT 15	Andra långfristiga värdepappersinnehav	NOT 24	Avsättningar	NOT 34	Rapport över kassaflöden
NOT 5	Övriga rörelseintäkter	NOT 16	Långfristiga fordringar och övriga fordringar	NOT 25	Fakturerad men ej upparbetad intäkt	NOT 35	Händelser efter balansdagen
NOT 6	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	NOT 17	Kundfordringar	NOT 26	Övriga skulder	NOT 36	Viktiga uppskattningar och bedömningar
NOT 7	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	NOT 18	Fordringar/skulder koncernföretag	NOT 27	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	NOT 37	Uppgifter om moderbolaget
NOT 8	Rörelsens kostnader fördelade på kostnadslag	NOT 19	Upparbetad men ej fakturerad intäkt	NOT 28	Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde	NOT 38	Fusion
NOT 9	Finansnetto	NOT 20	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	NOT 29	Finansiella risker och finanspolicy	NOT 39	Effekter av kommande ändringar av redovisningsprincipier
NOT 10	Skatter			NOT 30	Leasingavgifter avseende operationell leasing		
NOT 11	Immateriella anläggningstillgångar						

NOT 1 VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänna redovisningsprinciper

Koncernredovisningen upprättas i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapportering rekommenderat RFR 1 Kompletterande regler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta i slutet av denna not.

Bolagets säte med mera

Bolaget bedriver verksamhet i associationsformen aktieföretag och har sitt säte i Stockholm i Sverige. Huvudkontorets adress är Mikrofonvägen 28, 126 81 Stockholm.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderats till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderats till verkligt värde består av finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar

som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs närmare i not 35.

Nya eller ändrade relevanta IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Koncernen har valt att inte förtidstillämpa några nya standarder eller tolkningsuttalanden vid upprättandet av dessa finansiella rapporter och planerar för närvarande ingen förtidstillämpning under kommande år.

Kommande ändringar av redovisningsprinciper

I juni 2011 publicerade IASB en ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda. Den ska tillämpas fr.o.m. 2013 års räkenskapsår. De huvudsakliga ändringar av denna redovisningsprincip redovisas i not 38 där även effekterna om den skulle tillämpas 2012 redovisas.

Bravida kan komma att påverkas av ändringarna i IFRS 12 och 13. Förändringarna kan innebära att ytterligare upplysningar kan komma att lämnas. Förändringen av IAS 1 kommer att innebära att övrigt totalresultat kommer att delas upp i flera kategorier.

Rörelsesegmentrapportering

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådrar sig kostnader och för vilka det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av företagets högste verkställande beslutsfattare för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Se not 3 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

Koncernredovisning

Dotterföretag

I koncernredovisningen ingår dotterföretag där moderbolaget direkt, eller indirekt innehar mer än 50 % av rösterna.

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av röstetallet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över den driftmässiga och finansiella styrningen. Dotterföretag inkluderas i koncernre-

dovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterbolag. Anskaffningsvärdet för ett förvärv utgörs av verkligt värde på tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade eget kapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelsedagen. Transaktionsutgifter kostnadsförs direkt. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder och eventalförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen, oavsett omfattning på eventuell innehav utan bestämmande inflytande. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel (vid stegvisa förvärv) överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, sk förvärv till lågt pris redovisas skillnaden i årets resultat.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt realiserade vinster på transaktioner mellan koncernbolag elimineras. Även realiserade förluster elimineras men eventuella förluster betraktas som indikation på att ett nedskrivningsbehov kan föreligga. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Intresseföretag

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 % och 50 % av rösterna. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärde.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljön där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK) som är moderbolagets funktionella valuta och rapporteringsvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Valutakursdifferenser på upplåning redovisas under finansiella poster, medan övriga kursdifferenser ingår i rörelseresultatet.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Resultat och finansiell ställning för alla utländska verksamheter som konsolideras i koncernredovisningen som har en annan funktionell valuta än rapporteringsvalutan, omräknas till koncernens rapporteringsvaluta enligt följande:

- tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagskurs
- intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs
- alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas via övrigt totalresultat som en separat del av eget kapital (omräkningsreserven)

Vid konsolidering förs valutakursdifferenser, som uppstår till följd av omräkning av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter via övrigt totalresultat till eget kapital. Vid avyttring av en utlandsverksamhet, helt eller delvis, förs de kursdifferenser som redovisats i eget kapital via övrigt totalresultat till att redovisas bland årets resultat. Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av

en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden varvid justering sker för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar.

Intäkter

Intäkter redovisas i resultaträkningen när det är möjligt att beräkna inkomsten på ett tillförlitligt sätt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla koncernen. Bolagets intäkter består primärt av intäkter från entreprenadavtal. Vid intäktsredovisningen tillämpas successiv vinstavräkning. Denna princip beskrivs nedan under avsnitt "Entreprenadavtal". Ränteintäkter intäktsredovisas över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Entreprenadavtal

Bravida använder metoden för successiv vinstavräkning. Vid tillämpning av successiv vinstavräkning redovisas resultatet i takt med projektets färdigställandegrad. För bestämning av det resultat som vid en given tidpunkt har upparbetats krävs uppgifter om följande komponenter:

- Projektintäkt - värdet av samtliga till entreprenaduppdraget hänförliga intäkter.
- Projektkostnad samtliga mot projektintäkten svarande kostnader som är hänförliga till det enskilda projektet.
- Färdigställandegrad (upparbetningsgrad) - bokförda kostnader i förhållande till beräknande totala projektkostnader.

Utgifter som har uppstått under året men som avser framtida arbete inräknas inte i nedlagda projektkostnader när färdigställandegraden fastställs. Dessa redovisas som material- och varulager, förskott eller övriga tillgångar beroende på deras karaktär. Ändringar i omfattningen av uppdraget, anspråk och incitamentsersättningar inkluderas i projektintäkten i den utsträckning de har överenskommit med kunden och kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Som grundläggande villkor för successiv vinstavräkning gäller att projektintäkt och projektkostnad ska kunna storleksbestämmas på ett tillförlitligt sätt och att upparbetningsgraden fastställs på ett sätt som är relevant med avseende på kravet på tillförlitlighet.

För projekt där intäkter och kostnader inte tillförlitligt kan bestämmas vid bokslutstillfället tillämpas nollavräkning. Det innebär att projektet redovisas med en intäkt som motsvarar upparbetad kostnad, det vill säga resultatet tas upp till noll kronor i avvaktan på att en resultatbestämning kan göras. Så snart det är möjligt sker övergång till successiv vinstavräkning. Reservationer görs för beräknade förluster, det vill säga när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten, och dessa belopp belastar årets resultat.

Bravida-koncernen redovisar som tillgång fordringar (balansposten "Upparbetade ej fakturerade intäkter") på beställare av entreprenaduppdrag för vilka projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten Kundfordringar. Bravida redovisar som skuld (balansposten "fakturerade ej upparbetade intäkter") alla skulder till beställare av entreprenaduppdrag för pågående uppdrag för vilka fakturerade belopp överstiger projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärv och det verkliga värdet på koncernens andel av den förvärvade verksamhetens identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av verksamhet redovisas som immateriella tillgångar. Goodwill testas årligen för att identifiera

eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar avyttrad del av redovisat värde på goodwill. Goodwill fördelas på kassagenererande enheter vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov.

Fördelningen görs på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av det rörelseförvärv som gett upphov till goodwillposten.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för en immateriell tillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna och utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivningar baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med eventuella restvärden. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Avskrivning sker från det datum då tillgångarna är tillgängliga för användning. Övriga immateriella tillgångar skrivs av enligt plan på 5 år. Nyttjandeperioden omprövas minst årligen.

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark innefattar huvudsakligen lager och kontor. Alla materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde på den ersatta delen tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Inga avskrivningar sker för mark. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden görs linjärt enligt följande:

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar

	Nyttjandeperiod
Byggnader	20 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	Under återstående hyresperiod
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3–5 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder prövas varje balansdag och justeras vid behov. Vinst eller förlust från avyttringen fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i övriga rörelseintäkter respektive rörelsekostnader i resultaträkningen.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

För goodwill och andra immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod görs årligen en prövning för att utvärdera om återvinningsvärdet, d.v.s. det högre av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärdet, överstiger redovisat värde. För andra icke-finansiella tillgångar görs en liknande prövning så snart det finns en indikation på att det redovisade värdet är för högt. Tillgångens värde skrivs ned till återvinningsvärdet så snart det visats att detta är lägre än redovisat värde.

Leasing

Anläggningstillgångar som disponeras via leasing klassificeras i enlighet med leasingavtalets ekonomiska innebörd. Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar förknippade med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas som anläggningstillgång vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets

verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Motsvarande betalningsförpliktelser redovisas som skuld i balansräkningen. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden.

Den redovisade skulden ingår i balansräkningen post "Skuld avseende finansiell leasing". Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje leasingperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av över den beräknade nyttjandeperioden. Bravida-koncernen har inte klassificerat något leasingkontrakt som finansiell leasing. Övriga leasingavtal klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Finansiella tillgångar

Bravida klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas samt lånefordringar och kundfordringar. Klassificeringen är beroende av vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av de finansiella tillgångarna vid det första redovisningstillfället.

Allmänna principer

En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när fakturan har skickats.

Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen - det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till anskaffningskostnad plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar t.ex. att det ej är troligt att gäldenären kan uppfylla sina åtaganden. Nedskrivningsprövning av kundfordringar beskrivs nedan. Exempel på objektiva bevis är betydande finansiella svårigheter hos gäldenär, ett avtalsbrott såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp eller att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärvades huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Eventuella derivat klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringar. En ränteswap värderas till verkligt värde med utgångspunkt från framtida diskonterade kassaflöden, vilket innebär att värdet varierar med ränteläget. Bravida uppfyller inte förutsättningarna för att tillämpa säkringsredovisning enligt IAS 39, varför värdeförändringen redovisas över resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Denna klass av finansiella instrument inom koncernen innehåller tillgångar som inte är derivat men som kan säljas. Tillgångar inom denna kategori klassificeras som anläggningstillgångar om ledningen inte har för avsikt att avyttra tillgången inom 12 månader efter balansdagen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat.

De har fastställda eller fastställbara betalningar och är inte noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Kundfordringar och lånefordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reserv för värdeminskning. En reserv bokförs för värdeminskning av kundfordringar när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reservens storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda framtida kassaflöden. En nedskrivning av kundfordringar redovisas i resultaträkningen i funktionen "övriga rörelsekostnader" och en nedskrivning av lånefordringar redovisas som finansiell post.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivning av lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut-principen (FIFU). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skälighetsandel av indirekta tillverkningskostnader. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Finansiella skulder

Bravida-koncernens finansiella skulder är indelade i följande kategorier: Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder.

Allmänna principer

En skuld tas upp när bolaget har en avtalsenlig skyldighet att betala, även om leverantörsfaktura ännu inte har erhållits. Leverantörsfaktura tas upp i rapport över finansiell ställning när fakturan har erhållits. Skulden tas bort när betalning gjorts eller när det inte längre föreligger en avtalsenlig skyldighet att betala.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Derivatinstrument med negativa verkliga värden som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För information om vilka derivatinstrument Bravida-koncernen redovisar hänvisas till avsnittet "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen".

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder ingår i denna kategori. Finansiella skulder värderas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Finansiella skulder värderas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteskillnadsersättningar vid förtidsinlösen av lån redovisas i resultaträkningen vid lösentidpunkten. Lämnade utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Upplåning samt övriga finansiella skulder klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter på bankmedel, fordringar och räntebärande värdepapper, räntekostnader på lån, utdelningsintäkter, orealiserade

och realiserade vinster och förluster på finansiella tillgångar och skulder. Räntekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänför sig utom till den del de ingår i en tillgångs anskaffningsvärde. En tillgång för vilken ränta kan inräknas i anskaffningsvärdet är en tillgång som med nödvändigheter tar en betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning. Aktivering av räntekostnader sker i enlighet med IAS 23, Låneutgifter. Fram till idag finns inga räntekostnader aktiverade i balansräkningen.

Inkomstskatter

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt och förändringar i uppskjuten skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. För poster som redovisas i resultaträkningen redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital redovisas mot eget kapital. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är troligt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I Danmark omfattas alla anställda av avgiftsbestämda planer. I Sverige omfattas huvuddelen av de anställda av en avgiftsbestämd plan men många omfattas av en förmånsbestämd pensionsplan. I Norge omfattas i stort sett alla anställda av en avgiftsbestämd pensionsplan.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättningen som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Koncernen bär risken för att planen ska ge den utlovade ersättningen.

De förmånsbestämda pensionsplanerna är både fonderade och ofonderade. I de fall planerna är fonderade har tillgångar avskiljts i främst pensionsstiftelser. Dessa förvaltningstillgångar kan bara användas för att betala ersättningar enligt pensionsavtalen.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelsena och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Åtagandet utgörs av nuvärdet av de förväntade framtida utbetalningarna. Diskonteringsräntan som används motsvarar räntan för förstklassiga bostadsobligationer med en löptid som motsvarar den genomsnittliga löptiden för förpliktelsena och valutan.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångarna kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antaganden ändras. Den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, vid föregående års utgång, som överstiger 10 % av det största av förpliktelsernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över den förväntade genomsnittliga återstående tjänstgöringstiden för de anställda som omfattas av planen.

Den beskrivna redovisningsprincipen ovan tillämpas för koncernredovisningen. Moderföretaget och dotterföretagen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land.

En avsättning (fordran) redovisas för särskild löneskatt i de fall att pensionskostnaden som fastställs enligt IAS 19 är högre (lägre) än den pensionskostnad som fastställs i juridisk person. Avsättningen (fordran) baseras på mellanskillnaden mellan dessa belopp. Avsättningen (fordran) nuvärdesberäknas ej.

Ersättningar vid uppsägning

En avsättning redovisas i samband med uppsägningar av personal endast om företaget är bevisligen förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten

eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. I de fall företaget säger upp personal upprättas en detaljerad plan som minst innehåller arbetsplats, befattningar och ungefärligt antal berörda personer samt ersättningsarna för varje personalkategori eller befattning och tiden för planens genomförande.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har ett legalt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Garantireserv

En avsättning redovisas när den underliggande produkten eller tjänsten har sålts. Efter slutförd installation löper en garantiperiod normalt 24 månader. Garantiavsättningen är beräknad utifrån tidigare års garantiutgifter och en beräkning av framtida garantirisk.

Omstruktureringsreserv

En avsättning redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen har antingen påbörjats eller annonserats offentligt. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffande händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget upprättar sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering, RFR 2 Redovisning för juridisk person. RFR 2 innebär att moderbolagets årsredovisning för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget upprättar en rapport över totalresultatet.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag. I koncernredovisningen redovisas transaktionsutgifter hänförliga till dotterföretag direkt i resultatet när de uppkommer.

Villkorade köpeskillningar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillningen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/foran läggs på/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillningar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Förvärv till lågt pris som motsvarar framtida förväntade förluster och kostnader upplöses under de förväntade perioderna de förlusterna och kostnaderna uppkommer. Förvärv till lågt pris som uppkommer av andra orsaker redovisas som avsättning till den del den inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar. Den del som överstiger detta värde intäktsförs omedelbart. Den del som inte överstiger verkligt värde på förvärvade identifierbara icke-monetära tillgångar intäktsförs på ett systematiskt sätt över en period som beräknas på kvarvarande vägd genomsnittlig nyttjandeperiod för de förvärvade identifierbara tillgångarna som är avskrivningsbara. I koncernredovisningen redovisas förvärv till lågt pris direkt i resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Moderbolaget aktiverar aktieägartillskott i aktier och andelar, i den mån nedskrivning ej erfordras, och hos mottagaren förs aktieägartillskott direkt mot eget kapital.

Erhållna koncernbidrag redovisas som en finansiell intäkt i resultatet, enligt

samma principer som en erhållen utdelning. Lämnade koncernbidrag redovisas som en finansiell kostnad.

Goodwill

Goodwill i moderbolaget redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Detta innebär även en avskrivning på goodwill med nyttjandeperiod på 5-10 år.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Uppställningsform för resultat- och balansräkningen

Moderbolaget följer ÅRL:s uppställningsform för resultat- och balansräkning, vilket bland annat innebär att eget kapital och att avsättningarna redovisas som egna huvudrubriker i balansräkningen.

Koncernuppgifter

Företaget är ett helägt dotterföretag till Scandinavian Installation Acquisition AB (org.nr 556713-6519) med säte i Stockholm. Det högsta bolag som i koncernen upprättar koncernredovisning är Bravissima Sweden AB, (org.nr 556896-0578) med säte i Stockholm. Den koncernredovisningen finns att tillgå hos Bravida AB. Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 76 (27) % av inköpen och 93 (95) % av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som företaget tillhör.

NOT 2 INTÄKTERNAS FÖRDELNING

Koncernen	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Fakturering	11 422 667	10 822 605
Förändring pågående arbete för annans räkning	-22 483	-55 011
Nettoomsättning	11 400 184	10 767 594

Intäkter per väsentligt intäktslag

Koncernen	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Entreprenader	5 886 467	5 278 409
Service	5 513 717	5 489 185
Nettoomsättning	11 400 184	10 767 594

NOT 3 SEGMENTSRAPPORTERING

Koncernens verksamhet styrs och följs upp per geografisk marknad av högsta verkställande beslutsfattaren. Bravida är operativt uppbyggt av divisioner som motsvarar dessa geografiska marknader. Internpris mellan koncernens olika segment är satta utifrån principen om "armlängds avstånd" d v s mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och med ett intresse av att transaktionerna genomförs. Ingen av bolagens kunder genererar mer än 5 % av koncernens totala intäkter. För uppgift om anläggningstillgångar per segment se Not 11 avseende goodwill.

Geografiska marknader

Geografiska marknader utgör bolagets rörelsesegment. Koncernens geografiska marknader omfattar divisionerna Nord, Stockholm och Syd i Sverige samt Norge och Danmark. Inom de geografiska marknaderna bedrivs verksamhet inom el, ventilation och övrigt.

2012	Nord	Stockholm	Syd	Norge	Danmark	Koncern-gemensamt	Eliminering och övrigt	Summa
INTÅKTER								
Extern nettoomsättning	1 977 156	2 075 641	3 250 783	2 691 848	1 402 997	1 759		11 400 184
Intern nettoomsättning	12 225	76 841	16 384	3 844	2 733	232 745	-344 772	–
Nettoomsättning¹⁾	1 989 381	2 152 482	3 267 167	2 695 692	1 405 730	234 504	-344 772	11 400 184
Rörelsekostnader	-1 873 152	-2 049 408	-3 065 101	-2 568 211	-1 370 602	-214 773	344 772	-10 796 475
Förlust vid avyttring aktier i dotterbolag				-32 662				-32 662
Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar	–	–	–	–	-701	–	–	-701
Rörelseresultat	116 229	103 074	202 066	94 819	34 427	19 731	–	570 346

1) Extern nettoomsättning i Sverige uppgick till 7 307 239 tsek.

2011	Nord	Stockholm	Syd	Norge	Danmark	Koncern-gemensamt	Eliminering och övrigt	Summa
INTÅKTER								
Extern nettoomsättning	1 953 832	1 827 346	3 129 670	2 328 069	1 522 394	6 283	–	10 767 594
Intern nettoomsättning	15 816	52 984	8 602	2	–	203 629	-281 033	–
Nettoomsättning¹⁾	1 969 648	1 880 330	3 138 272	2 328 071	1 522 394	209 912	-281 033	10 767 594
Rörelsekostnader	-1 829 653	-1 770 204	-2 928 268	-2 227 342	-1 465 278	-164 044	281 033	-10 103 756
Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar	–	-400	–	–	–	–	–	-400
Rörelseresultat	139 995	109 726	210 004	100 729	57 116	45 868	–	663 438

1) Extern nettoomsättning i Sverige uppgick till 6 917 129 tsek.

Teknikområden

Koncernen består av teknikområdena el, vs, ventilation och övrigt.

2012	El	VS	Ventilation	Övrigt	Summa
Extern försäljning	6 004 494	3 065 238	1 823 800	506 652	11 400 184
2011	El	VS	Ventilation	Övrigt	Summa
Extern försäljning	5 880 512	2 922 422	1 502 494	462 166	10 767 594

NOT 4 FÖRVÄRV AV RÖRELSE

Förvärv 2012

Bravida genomförde under 2012 följande förvärv:

Förvärvad enhet	Division	Art	Förvärvstidpunkt	Antal anställda	Beräknad årsomsättning
Vent-verksamhet, Uddevalla	Syd	Rörelse	mars	10	28
Kyl-verksamhet, Falköping	Syd	Rörelse	mars	6	15
VS-verksamhet, Östersund	Nord	Rörelse	april	8	9
VVS-verksamhet, Århus	Danmark	Rörelse	juni	25	29
El-verksamhet, Drammen	Norge	Bolag 91%	juli	33	56
El-verksamhet, Bodö	Norge	Bolag 91%	september	16	23
VS-verksamhet, Stockholm	Stockholm	Bolag	december	45	67

Om förvärven hade inträffat per den 1 januari hade koncernens omsättning och rörelseresultat ökat med drygt 1 procent.

Under året har en mindre verksamhet med 25 anställda avyttrats i Haugesund i Norge, vilket gav en realisationsvinst om 0,2 MSEK. Verksamheten omsatte ca 25 MSEK på årsbasis med ett nollresultat. I slutet av året avyttrades en plåtslageriverksamhet i Danmark utan resultat effekt. Verksamheten omsatte det senaste året ca 9 MSEK med starkt negativt resultat. Dessutom har ett bolag utan verksamhet avyttrats i Norge med en resultat effekt om -32,7 MSEK. Skälet till avyttringen var att investeringen inte motsvarade Bravidas förväntningar.

Effekter av förvärv 2012

Förvärvet har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder.

	Verkligt värde redovisat i koncernen
Immateriella tillgångar	5 416
Övriga anläggningstillgångar	4 080
Övriga omsättningstillgångar	33 441
Likvida medel	23 809
Långfristiga skulder	–
Kortfristiga skulder	-56 175
Netto identifierbara tillgångar och skulder	10 571
Koncerngoodwill	70 950
Anskaffningsvärde	86 562
Skuldförd köpeskilling	49 827
Likvida medel (förvärvad)	23 809
Netto effekt på likvida medel	-12 926
Beräkning av anskaffningsvärde	
Erlagd köpeskilling, kontant	36 735
Skuldförd köpeskilling	49 827
Anskaffningsvärde	86 562

Förvärv 2011

Bravida genomförde under 2011 följande förvärv:

Förvärvad enhet	Division	Art	Förvärvstidpunkt	Antal anställda	Beräknad årsomsättning
Projektledningsverksamhet, Stockholm	Stockholm	Bolag	1-jan	19	25
VS-verksamhet, Oslo	Norge	Bolag	7-jan	50	80
Sprinkler-verksamhet, Kinna	Stockholm	Bolag 70%	1-jul	50	60
VS-verksamhet, Hässleholm	Syd	Rörelse	15-aug	17	20
VS-verksamhet, Norrköping	Nord	Rörelse	31-aug	10	12
VS-verksamhet, Oslo	Norge	Bolag	26-sep	35	55
VS-verksamhet, Höganäs	Syd	Rörelse	1-nov	6	7
Vilande bolag, Stockholm	Stab	Bolag	1-apr	–	–

Om förvärven hade inträffat per den 1 januari hade koncernens omsättning och rörelseresultat ökat med drygt 2 procent.

Inga avyttringar har skett under året.

Effekter av förvärv 2011

Förvärvet har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder.

	Verkligt värde redovisat i koncernen
Immateriella tillgångar	1 380
Övriga anläggningstillgångar	26 473
Övriga omsättningstillgångar	50 966
Likvida medel	6 955
Långfristiga skulder	–
Kortfristiga skulder	-81 137
Netto identifierbara tillgångar och skulder	4 637
Koncerngoodwill	70 950
Anskaffningsvärde	75 587
Skuldförd köpeskilling	14 484
Likvida medel (förvärvad)	1 542
Netto effekt på likvida medel	-59 561
Beräkning av anskaffningsvärde	
Erlagd köpeskilling, kontant	61 103
Skuldförd köpeskilling	14 484
Anskaffningsvärde	75 587

NOT 5 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Management fee	–	–	85 688	80 591
Intäkter från kapitalförsäkringar	–	–	4 435	3 840
Övrigt	–	–	1 650	2 000
	–	–	91 773	86 431

NOT 6 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR

Medelantal medarbetare	2012-01-01 - 2012-12-31	varav kvinnor	2011-01-01 - 2011-12-31	varav kvinnor
MODERBOLAGET				
Sverige	10	16,9 %	15	20,5 %
Totalt i moderbolaget	10	16,9 %	15	20,5 %
DOTTERBOLAGEN				
Sverige	5 016	5,5 %	4 810	5,9 %
Norge	1 903	5,8 %	1 910	6,8 %
Danmark	1 203	7,5 %	1 213	5,7 %
Slovakien	7	0,0 %	7	0,0 %
Totalt i dotterbolagen	8 129	5,8 %	7 940	6,1 %
Koncernen totalt	8 139	5,8 %	7 955	6,1 %

Könsfördelning i företagsledningen	2012-12-31	2011-12-31
	Andel kvinnor	
MODERBOLAGET		
Styrelsen	0,0 %	0,0 %
Övriga ledande befattningshavare	0,0 %	0,0 %
KONCERNEN TOTALT		
Styrelsen	0,0 %	0,0 %
Övriga ledande befattningshavare	0,0 %	0,0 %

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2012-01-01 – 2012-12-31		2011-01-01 – 2011-12-31	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
MODERBOLAGET				
(varav pensionskostnad)	26 257 (6 109)	6 520 (–)	35 297 (8 509)	8 660 (–)
DOTTERBOLAGEN				
(varav pensionskostnad)	4 106 388 (221 569)	800 342 (37 050)	3 844 300 (221 437)	753 484 (30 395)
Koncernen totalt	4 132 645	806 862	3 879 597	762 144
(varav pensionskostnad)	(227 678)	(37 050)	(229 946)	(30 395)

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda

	2012-01-01 – 2012-12-31		2011-01-01 – 2011-12-31	
	Styrelse, vd och ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda	Styrelse, vd och ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda
MODERBOLAGET				
Sverige	11 489	14 768	16 263	23 092
(varav tantiem o.d.)	(–)	(1 140)	(5 536)	(3 798)
DOTTERBOLAGEN				
Sverige	10 727	2 343 792	11 206	2 162 481
(varav tantiem o.d.)	(3 625)	(49 890)	(4 058)	(42 595)
Norge	10 979	1 108 799	7 416	1 018 051
(varav tantiem o.d.)	(5 696)	(14 839)	(2 264)	(11 514)
Danmark	6 158	611 570	3 016	639 837
(varav tantiem o.d.)	(3 160)	(5 367)	(606)	(6 386)
Slovakien	–	2 497	–	2 293
(varav tantiem o.d.)	(–)	(–)	(–)	(–)
Dotterföretag totalt	27 864	4 066 658	21 638	3 822 662
(varav tantiem o.d.)	(12 481)	(70 096)	(6 928)	(60 495)
Koncernen totalt	39 353	4 081 426	37 901	3 845 754
(varav tantiem o.d.)	(12 481)	(71 236)	(12 464)	(64 293)

1) Gruppen övriga ledande befattningshavare bestod under åren av 7 personer.

Ledande befattningshavares förmåner

Ersättningen till ledande befattningshavare har till största del bestått av fast lön och rörlig ersättning. För verkställande direktören gäller en uppsägningstid om sex månader, och från företagets sida 12 månader. Vid uppsägning har VD rätt till avgångsvederlag motsvarande 6 månaders lön. Övriga ledande befattningshavare har en uppsägningstid om sex månader. VD och övriga ledande befattningshavare har rätt till tjänstepension enligt avtal.

NOT 7 ARVODE OCH KOSTNADERSÄTTNING TILL REVISORER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
KPMG				
Revisionsuppdrag	3 670	3 559	480	532
Revisionsuppdrag utöver revisionsuppdraget	20	59	–	–
Skatterådgivning	111	381	–	–
Andra uppdrag	480	350	210	89
ÖVRIGA				
Andra uppdrag	719	325	–	–
	5 000	4 674	690	621

NOT 8 RÖRELSENS KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
Kostnader för material	3 437 857	3 200 850	–	-4 006
Underentreprenörer och köpta tjänster inom produktion	1 121 795	1 108 156	–	–
Personalkostnader	5 031 446	4 744 093	32 352	49 283
Avskrivningar	12 139	13 126	–	–
Bilkostnader	332 995	318 095	491	715
Lokalkostnader	187 603	192 605	265	126
Konsultarvoden	48 050	71 176	4 803	5 402
IT-kostnader och telefoni	108 506	105 739	628	-2 426
Resekostnader	44 241	44 791	1 060	1 755
Övriga rörelsekostnader	472 544	305 546	47 188	19 492
Förlust vid avyttring aktier i dotterbolag	32 662	–	–	–
	10 829 838	10 104 177	86 787	70 341

NOT 9 FINANSNETTO

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG				
Utdelning			48 461	189 495
Erhållna koncernbidrag från dotterbolag			475 955	242 293
Realisationsresultat vid avyttring av dotterföretag			–	3 342
			524 416	–
FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränteintäkter, koncernföretag	3 015	–	7 724	7 238
Ränteintäkter, övriga	1 703	3 022	968	2 042
Valutakursvinster	–	929	–	963
Dröjsmålsräntor	3 426	3 395	2	21
Övrigt	812	2 239	726	–
	8 956	9 585	9 420	10 264
FINANSIELLA KOSTNADER				
Räntekostnader, koncernföretag	-19 372	–	-37 745	-28 065
Räntekostnader, övriga	-18 044	-32 056	-15 944	-30 494
Valutakursförluster	-1 218	–	-965	–
Dröjsmålsräntor	-1 513	-737	-3	–
Övrigt	–	-24 526	-244	-18 511
	-40 147	-57 319	-54 901	-77 070
Finansnetto	-31 191	-47 734	478 935	-66 806

NOT 10 SKATTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
AKTUELL SKATTEKOSTNAD (-)/SKATTEINTÄKT (+)				
Periodens skattekostnad	-119 058	-45 560	-105 424	-29 517
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-44	-86	–	–
	-119 102	-45 646	-105 424	-29 517
UPPSKJUTEN SKATTEKOSTNAD (-)/SKATTEINTÄKT (+)				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-6 566	-20 066	–	-10 257
Uppskjuten skatteintäkt i under året aktiverat underskottsavdrag	234	5 520	–	–
Uppskjuten skattekostnad till följd av utnyttjande av tidigare aktiverat skattevärde i underskottsavdrag	-23 989	-13 342	–	–
Förvärvad uppskjuten skattefordran	469	-22 199	–	–
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	-8 677	-10 394	–	–
Uppskjuten skatt till följd av förändringar av skattesatser	12 349	–	–	–
	-26 180	-60 481	–	-10 257
Totalt redovisad skattekostnad	-145 282	-106 127	-105 424	-39 774
AVSTÄMNING AV EFFEKTIV SKATT				
Resultat före skatt	539 155	615 683	452 560	347 005
Skatt enl. gällande skattesats för moderföretaget	-141 798	-161 925	-119 023	-91 262
Effekt av andra skattesatser för utländska dotterföretag	-1 646	-796	–	–
Koncernjustering av kursdifferenser interna lån	-398	-115	–	–
Andra icke-avdragsgilla kostnader	-19 721	-13 113	-133	-144
Avdragsgilla ej resultatpåverkande poster	1 680	2 170	–	–
Ej skattepliktiga intäkter	5 090	2 430	1 216	1 987
Aktivering av underskottsavdrag hänförlig till tidigare år	–	3 146	–	–
Aktivering av temporära skillnader utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	-363	3 592	–	–
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	–	59 104	–	–
Skatt hänförlig till tidigare år	-41	-87	–	–
Schablonränta på periodiseringsfond	-434	-533	-229	-193
Ej skattepliktiga intäkter, utdelning	–	–	12 745	49 838
Effekt av ändrade skattesatser i Sverige	12 349	–	–	–
Redovisad effektiv skatt	-145 282	-106 127	-105 424	-39 774

Redovisade uppskjutna skattefordringar och -skulder

Uppskjutna skattefordringar och -skulder hänför sig till följande:

Koncernen	2012-12-31		2011-12-31	
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld
Immateriella anläggningstillgångar	–	-360	–	-157
Materiella anläggningstillgångar	5 106	–	6 240	–
Lager	803	–	612	–
Kundfordringar	8 704	–	3 211	–
Pensionsavsättningar	–	-28 536	–	-42 442
Avsättningar projekt	–	-70 534	–	-56 901
Garantiavsättningar	13 422	–	14 039	–
Övriga avsättningar	4 581	–	4 351	–
Periodiseringsfonder	–	-39 185	–	-36 143
Övrigt	51 544	–	52 953	–
Underskottsavdrag	84 987	–	111 151	–
	169 147	-138 615	192 557	-135 643
Nettotillgång	30 532		56 914	

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
SPECIFIKATION PER LAND				
Sverige	-59 834	-64 876	–	–
Norge	116 544	151 284	–	–
Danmark	-26 178	-29 494	–	–
	30 532	56 914	–	–

Sverige har en bolagsskattesats på 26,3 %, vilken sänks till 22 % 2013. Norge har en bolagsskattesats på 28 %. Danmark har en bolagsskattesats på 25 %.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

Koncernen 2012	Belopp per 1 jan 2012	Redovisat i årets resultat	Omräknings-differens	Förvärv/avyttring av företag	Belopp per 31 dec 2012
Underskottsavdrag	111 151	-23 755	1 069	-3 478	84 987
Obeskattade reserver	-36 713	-1 260		-1 212	-39 185
Materiella anläggningstillgångar	6 653	-745	-734	-68	5 106
Kundfordringar	3 211	5 801		-308	8 704
Avsättningar projekt	-56 901	-14 558		925	-70 534
Garantiavsättningar	14 039	-1 391		774	13 422
Pensioner	-42 442	11 180	2 726		-28 536
Övrigt	57 916	-1 452		104	56 568
Summa	56 914	-26 180	3 061	-3 263	30 532

Koncernen 2011	Belopp per 1 jan 2011	Redovisat i årets resultat	Omräknings-differens	Förvärv/avyttring av företag	Belopp per 31 dec 2011
Underskottsavdrag	115 946	-30 021	-151	25 377	111 151
Obeskattade reserver	-26 251	-10 394		-68	-36 713
Materiella anläggningstillgångar	8 421	-1 580	-184	-4	6 653
Kundfordringar	1 622	1 429		160	3 211
Avsättningar projekt	-57 829	928			-56 901
Garantiavsättningar	13 939	100			14 039
Pensioner	-38 496	-2 340	-1 277	-329	-42 442
Övrigt	76 515	-18 603		4	57 916
Summa	93 867	-60 481	-1 612	25 140	56 914

NOT 11 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen 2012-12-31	Goodwill	Övriga immateriella	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 210 966	2 000	2 212 966
Nyanskaffningar	76 449	5 269	81 718
Årets valutakursdifferenser	-8 339	-65	-8 404
Vid årets slut	2 279 076	7 204	2 286 280
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	–	-2 000	-2 000
Årets avskrivning enligt plan	–	-702	-702
Årets valutakursdifferenser	–	8	8
Vid årets slut	–	-2 694	-2 694
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR			
Vid årets början	-7 644	–	-7 644
Vid årets slut	-7 644	–	-7 644
Redovisat värde vid periodens början	2 203 322	–	2 203 322
Redovisat värde vid periodens slut	2 271 432	4 510	2 275 942

Koncernen 2011-12-31	Goodwill	Övriga immateriella	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 141 352	2 000	2 143 352
Nyanskaffningar	70 950	–	70 950
Årets valutakursdifferenser	-1 336	–	-1 336
Vid årets slut	2 210 966	2 000	2 212 966
Vid årets slut	2 141 352	2 000	2 143 352
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	–	-2 000	-2 000
Vid årets slut	–	-2 000	-2 000
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR			
Vid årets början	-7 644	–	-7 644
Vid årets slut	-7 644	–	-7 644
Redovisat värde vid periodens början	2 133 708	–	2 133 708
Redovisat värde vid periodens slut	2 203 322	–	2 203 322

Nedskrivningsprövningar för kassagenererande enheter innehållande goodwill

Följande kassagenererande enheter – har betydande redovisade goodwillvärden i förhållande till koncernens totala redovisade goodwillvärden:

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Sverige	1 626 318	1 584 339
Norge	344 368	305 697
Danmark	300 746	313 286
	2 271 432	2 203 322
Enheter utan betydande goodwillvärden	0	0
	2 271 432	2 203 322

Nedskrivningar av goodwill

För de kassagenererande enheter där beräkning av återvinningsvärdet genomförts och nedskrivningsbehov ej har identifierats, är det företagsledningens bedömning att inga rimligt möjliga förändringar i viktiga antaganden skulle föranleda att återvinningsvärdet skulle understiga det redovisade värdet.

Metod för beräkning av återvinningsvärde

För samtliga goodwillvärden har återvinningsvärdet framtagits genom en beräkning av nyttjandevärdet för den kassagenererande enheten. Beräkningsmodellen bygger på en diskontering av framtida prognostiserade kassaflöden som ställts mot enhetens redovisade värden. De framtida kassaflödena har baserats på 5-årsprognoser framtagna av ledningen för respektive kassagenererande enhet. Vid test av goodwill har en evig horisont antagits och extrapolering av kassaflöden för åren efter prognosperioden har baserats på tillväxttakt fr o m år 6 på 2–3 procent.

Viktiga variabler vid beräkning av nyttjandevärde:

Följande variabler är väsentliga och gemensamma för samtliga kassagenererande enheter vid beräkningar av nyttjandevärdet.

Omsättning: Verksamhetens konkurrenskraft, förväntad konjunkturutveckling för byggproduktion, allmän samhällsekonomisk utveckling, investeringsplaner för offentliga och kommunala beställare, ränteläge och lokala marknadsförutsättningar.

Rörelsemarginal: Historisk lönsamhetsnivå och effektivitet för verksamheten, tillgång till nyckelpersoner och kvalificerad arbetskraft, samarbetsförmåga med kunder/kundrelationer, tillgång till interna resurser, kostnadsutveckling för löner, material och underentreprenörer.

Rörelsekapitalbehov: Bedömning utifrån varje enskilt fall om nivån på rörelsekapitalet återspeglar verksamhetens behov eller behöver justeras för prognosperioderna. För utvecklingen framåt är ett rimligt eller försiktigt antagande att det följer omsättningstillväxten.

Investeringsbehov: Verksamheternas investeringsbehov bedöms utifrån de investeringar som krävs för att uppnå prognostiserade kassaflöden i utgångsläget, det vill säga utan expansionsinvesteringar. I normalfallet har investeringsnivån motsvarat avskrivningstakten på materiella anläggningstillgångar.

Skattebelastning: Skattesatsen i prognoserna baseras på Bravidas förväntade skattesituation i respektive land avseende skattesats, underskottsavdrag mm.

Diskonteringsränta: Prognostiserade kassaflöden samt restvärde diskonteras till nuvärde med en vägd kapitalkostnad enligt WACC (Weighted average cost of capital). Räntenivån på lånat kapital är satt till den genomsnittliga räntenivån på koncernens nettoskuldssättning. Avkastningskravet på eget kapital är uppbyggt enligt Capital Asset Pricing Model. I genomförda beräkningar av nyttjandevärde har en vägd diskonteringsränta före skatt om drygt 8 procent använts.

NOT 12 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen 2012-12-31	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 946	150 205	153 151
Nyanskaffningar	–	14 862	14 862
Förvärv av dotterföretag	–	3 198	3 198
Avyttringar och utrangeringar	–	-18 271	-18 271
Omklassificeringar	–	-4	-4
Årets valutakursdifferenser	–	-1 671	-1 671
	2 946	148 319	151 265
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	-726	-118 712	-119 438
Förvärv av dotterföretag	–	-1 558	-1 558
Avyttringar och utrangeringar	–	16 008	16 008
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-94	-11 344	-11 438
Årets valutakursdifferenser	–	1 456	1 456
	-820	-114 150	-114 970
Redovisat värde vid periodens slut	2 126	34 169	36 295

Koncernen 2011-12-31	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Totalt
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN			
Vid årets början	2 052	143 516	145 568
Nyanskaffningar	900	8 327	9 227
Förvärv av dotterföretag	–	14 699	14 699
Avyttringar och utrangeringar	-6	-10 841	-10 847
Omklassificeringar	–	-304	-304
Årets valutakursdifferenser	–	-5 192	-5 192
	2 946	150 205	153 151
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN			
Vid årets början	-638	-110 355	-110 993
Förvärv av dotterföretag	–	-9 892	-9 892
Avyttringar och utrangeringar	–	9 850	9 850
Omklassificeringar	–	304	304
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	-88	-12 640	-12 728
Årets valutakursdifferenser	–	4 021	4 021
	-726	-118 712	-119 438
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR			
Vid årets början	–	-316	-316
Avyttringar och utrangeringar	–	316	316
	–	–	–
Redovisat värde vid periodens slut	2 220	31 493	33 713

NOT 13 ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
Vid årets början	870	-77
Förvärv av dotterföretag	181	–
Årets tillskott	1 800	–
Försäljning	–	-52
Årets andel i intresseföretags resultat	922	999
Redovisat värde vid periodens slut	3 773	870

Specifikation av innehav av andelar i intresseföretag

2012-12-31				
Intresseföretag, org nr, säte	Årets resultat	Ägd andel i %	Kapitalandelens värde i koncernen	Bokfört värde
Kraftkompaniet Sverige HB, 969740-4755, Stockholm	1 839	50%	3 125	3 125
Tunnelentreprenad Bravida-EIAB HB, 969669-7862, Stockholm	6	50%	-188	-188
Svensk Berg Energi HB, 969753-2852, Stockholm	-923	50%	655	655
Forenede & Mosness Installasjon AS, 991 008 195, Oslo, Norge		50%	92	181
			3 684	3 773

2011-12-31				
Intresseföretag, org nr, säte	Årets resultat	Ägd andel i %	Kapitalandelens värde i koncernen	Bokfört värde
Kraftkompaniet Sverige HB, 969740-4755, Stockholm	1 220	50%	1 286	1 286
Tunnelentreprenad Bravida-EIAB HB, 969669-7862, Stockholm	–	50%	-195	-195
Svensk Berg Energi HB, 969753-2852, Stockholm	-221	50%	221	-221
			870	870

NOT 14 PENSIONSTILLGÅNGAR OCH AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

I Sverige finns pensionsplaner för samtliga anställda. Huvuddelen av dessa är avgiftsbestämda planer. För tjänstemännen är pensionsplanen förmånsbestämd och redovisas i koncernen i enlighet med IAS 19.

Pensionsplanen i Norge är ändrad. Tidigare hade de anställda i Siemens Installation AS, bolaget som förvärvades under 2009, en förmånsbestämd pensionsplan. 2010 är den ändrad till att ha samma pensionsplan som övriga Bravida i Norge, vilken är en avgiftsbestämd pensionsplan. Ett fåtal ligger dock kvar i den gamla planen. Danmark har en avgiftsbestämd pensionsplan.

Antal personer som omfattas av IAS 19 beräkningen

2012-12-31	Moderbolaget	Övriga Sverige	Norge	Danmark	Totalt
Aktiva	–	1 024	70	–	1 094
Fribrevsinnehavare	–	2 692	–	–	2 692
Pensionärer	–	2 698	43	–	2 741
Totalt	–	6 414	113	–	6 527

2011-12-31	Moderbolaget	Övriga Sverige	Norge	Danmark	Totalt
Aktiva	–	913	70	–	983
Fribrevsinnehavare	–	2 829	–	–	2 829
Pensionärer	–	2 548	44	–	2 592
Totalt	–	6 290	114	–	6 404

Förmånsbestämda förpliktelser och värdet av förvaltningstillgångar

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelser	-1 317 791	-1 239 956
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	1 194 009	1 155 743
Summa helt eller delvis fonderade förpliktelser	-123 782	-84 213
Nuvärdet av ofonderade förmånsbestämda förpliktelser	-16 036	-18 518
Nettoförpliktelser före justeringar	-139 818	-102 731
Justeringar:		
Akkumulerade oredovisade aktuariella vinster(-) och förluster(+)	224 584	197 218
Löneskatt / arbetsgivaravgift	21 159	24 175
Summa	105 924	118 661
Nettobeloppet redovisas i följande poster i balansräkningen:		
Pensionstillgångar	139 014	155 923
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-33 090	-37 261
Summa	105 924	118 661
Nettobeloppet fördelar sig på planer i följande länder:		
Sverige	118 968	134 008
Norge	-13 044	-15 347
Summa	105 924	118 661

Förändringar av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 1 januari	1 258 474	1 310 981
Kostnad intjänade förmåner under perioden	26 102	22 592
Räntekostnad	41 859	42 524
Pensionsutbetalningar	-57 618	-52 500
Aktuariell (vinst) / förlust	-	-2 212
Reducering / reglering (-)	64 123	-8 386
Korrigeringar från föregående år	-	-8 837
Valutakursdifferenser	885	-45 687
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 31 dec	1 333 827	1 258 474

Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	1 198 994	1 214 358
Förväntad avkastning	58 184	59 965
Uttag	-57 165	-52 387
Försäkringspremie (-) betald ur förvaltningstillgångar	-2 345	-2 526
Insättningar	4 839	3 251
Aktuariell vinst / (förlust)	31 156	-23 391
Valutakursdifferenser	880	-276
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 dec	1 234 543	1 198 994

Kostnad redovisad i årets resultat

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	-26 102	-22 592
Försäkringspremie (-) betald ur förvaltningstillgångar	-2 345	-2 526
Räntekostnad på förpliktelsen	-41 859	-42 524
Förväntad avkastning på förvaltnings-tillgångar	58 184	59 965
Amortering av aktuariella vinster/förluster	-5 411	-5 145
Löneskatt	-4 310	-3 045
Nettokostnad i årets resultat	-21 845	-15 868

Kostnaden för pensioner redovisas som en administrativ kostnad i resultaträkningen.

Koncernen	2012-12-31		2011-12-31	
	Pensionstillgångar	Pensionsförpliktelser	Pensionstillgångar	Pensionsförpliktelser
Förmånsbestämda pensionsplaner	139 013	-13 045	155 923	-15 346
PRI	–	-19 991	–	-21 711
Kapitalförsäkringar	40 535	-50 369	43 251	-53 744
Övriga	–	-53	–	-203
	179 548	-83 458	199 174	-91 004

Aktuariella antaganden

Följande väsentliga aktuariella antaganden har tillämpats vid beräkning av förpliktelserna: (vägda genomsnittsvärden)

	Sverige		Norge	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Diskonteringsränta	3,00%	3,40%	3,90%	4,00%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna	3,00%	5,20%	4,00%	5,40%
Långsiktigt löneökningssantagande	3,00%	3,00%	3,50%	4,00%
Långsiktig ökning av inkomstbasbeloppet	3,00%	3,00%	0,00%	0,00%
Långsiktigt inflationsantagande	2,00%	2,00%	0,00%	0,00%
Förväntad ökning av G-belopp	–	–	3,25%	3,75%
Framtida ökning av pensioner	–	–	0,20%	1,75%

De aktuariella förutsättningarna är baserade på vanligt använda förutsättningar avseende demografiska faktorer och avgång. Fr.o.m. 2007 års aktuarieberäkning har nya dödlighetsantaganden (längre livslängd) beaktats.

Historisk information

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31	2009-12-31
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	-1 374 362	-1 301 725	-1 302 143	-1 264 425
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	1 234 543	1 198 994	1 214 358	1 197 402
Överskott/underskott i planen	-139 818	-102 731	-87 785	-67 023

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Härav kreditförsäkrat via FPG/PRI	20 253	19 848

Ställda säkerheter för pensionsförpliktelser

Koncernen	2011-12-31	2010-12-31
Aktiverad kapitalförsäkring	40 535	43 251
	43 251	–

NOT 15 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN				
Vid årets början	51 142	47 187	49 851	–
Nyanskaffningar	200	6 600	–	6 600
Via infusionerade bolag	–	–	–	45 809
Avyttringar och utrangeringar	-120	-74	–	–
Förändring kapitalförsäkringar	-2 717	-2 558	-2 717	-2 558
Värdeförändringar	-132	-10	–	–
Årets valutakursdifferenser	–	-3	–	–
Redovisat värde vid periodens slut	48 373	51 142	47 134	49 851
SPECIFIKATION AV VÄRDEPAPPER				
Fonder, kapitalförsäkringar	40 534	43 251	40 534	43 251
Bostadsrätt	6 600	6 600	6 600	6 600
Övrigt	1 239	1 291	–	–
	48 373	51 142	47 134	49 851

Ovanstående värdepapper värderas inte till marknadsvärde med en resultatförändring över resultaträkningen.

NOT 16 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR OCH ÖVRIGA FORDRINGAR

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Deposition lokalyrör	12 118	13 875
Övrigt	2 225	2 528
	14 343	16 403
ÖVRIGA FORDRINGAR SOM ÄR OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Fordran pensionsmedel	9 168	19 127
Mervärdeskattefordran	17	1 913
Övrigt	18 043	20 453
	27 228	41 493

NOT 17 KUNDFORDRINGAR

Kundfordringar redovisas efter hänsyn tagen till under året uppkomna kundförluster som uppgick till 59 180 (533) tkr i koncernen. I moderbolaget uppgick kundförlusterna till 0 (0) tkr. Kundförlusterna består både av konstaterade och befarade kundförluster. Se även not 28 där information om kreditrisker och åldersanalys framgår.

NOT 18 FORDRINGAR/SKULDER KONCERNFÖRETAG

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Cashpool tillgodohavanden	1 826 212	–	–	106 662
Cashpool skulder	-1 816 221	–	-1 782 814	-1 673 186
Netto cashpool	9 991	–	-1 782 814	-1 566 524
Kundfordringar på koncernföretag	39	–	45 890	26 412
Övriga fordringar avseende koncernbidrag	–	–	475 955	242 293
Fordran aktieägartillskott	–	412 000	–	412 000
Övriga fordringar på koncernföretag	–	6 500	9 426	6 500
Leverantörsskulder till koncernföretag	–	–	-1 384	-2 359
Övriga skulder avseende koncernbidrag	-306 768	-4	-306 768	-4
Övriga skulder till koncernföretag	–	–	-71 570	-132 695
Netto mellan-havanden mot koncernföretag	-296 738	418 496	-1 631 265	-1 014 377

Till följd av att koncernen fick ny ägare och finansieringen gjordes om flyttades koncernens cashpool till annat koncernföretag som hierarkiskt ligger ovanför denna koncern. Detta får den effekten att balansomslutningen ökar i denna koncern eftersom tidigare kunde detta nettas i Bravida AB koncernen, då Bravida AB var huvudkontohavare gentemot banken. I övrigt förändras inget i sak att ett annat koncernföretag är huvudkontohavare gentemot banken nu.

NOT 19 UPPARBETAD MEN EJ FAKTURERAD INTÄKT

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	4 840 497	4 562 420
Fakturerad men ej avslutade arbeten	-4 077 882	-3 877 374
	762 615	685 046

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt antingen som Upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som Fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

NOT 20 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	18 952	39 031	28	–
Förutbetalda försäkringspremier	12	11 812	–	–
Upplupna intäkter	110 768	100 994	–	–
Övriga poster	23 261	9 555	–	1
	152 993	161 392	28	1

NOT 21 KORTFRISTIGA PLACERINGAR OCH SPÄRRADE MEDEL

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Kortfristiga placeringar	19	0
Spärrade medel	2 639	1 520
Likvida medel i externa konsortier	-1 106	407
	3 072	1 927

NOT 22 EGET KAPITAL

Moderbolaget	2012-12-31	2011-12-31
ANTAL AKTIER		
Ingående antal aktier	51 313 833	51 313 833
Utgående antal aktier	51 313 833	51 313 833

Aktien avser en serie och varje aktie berättigar till en röst.

Specifikation av eget kapitalposten reserver:

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
OMRÄKNINGSRESERV		
Ingående omräkningsdifferens	-9 502	-4 989
Årets omräkningsdifferenser av utländska dotterföretag	-11 814	-4 513
Utgående omräkningsdifferens	-21 316	-9 502

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid utvidgad investering i utländska verksamheter samt återlån från utländska verksamheter.

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond, exklusive överförda överkursfonder, liksom tidigare kapitalandelsfonder ingår i denna eget kapitalpost.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen och verkställande direktören föreslagit följande utdelning. Utdelningen genomfördes den 30 januari 2013 och var en sakutdelning av en fordran bolaget hade mot Bravissima AS om 915 000 000, ca 17,83 kronor per aktie. Under 2012 delades 624 000 000 kronor ut, ca 12,16 kronor per aktie. Den totala utdelningen beräknas på vid utdelningstillfället utestående aktier.

Kapitalhantering

Bravidas målsättning är att ha en god kapitalstruktur samt en finansiell stabilitet. På så sätt skapas en stabil grund för den fortsatta affärsverksamheten vilket ger möjligheter att såväl bibehålla befintliga ägare som attrahera nya ägare. En god kapitalstruktur skall också bidra till att relationen med koncernens kreditgivare utvecklas på ett för alla parter bra sätt. Kapital definieras som Eget kapital och avser eget kapital hänförligt till innehavare av andelar i moderbolaget.

Ett av Bravidas finansiella mål är att soliditeten (Eget kapital dividerat med balansomslutningen) skall överstiga 25 procent. Det är styrelsens uppfattning att denna nivå är väl anpassad till Bravidas verksamhet på service- och installationsmarknaden i Sverige, Norge och Danmark. Målet är en del av koncernens strategiska planering. Om soliditeten varaktigt bedöms överstiga denna nivå skall kapital överföras till aktieägarna i lämplig form. Soliditeten uppgick vid utgången av 2012 till 22,2 procent (35,8). Styrelsens ambition är att bibehålla en balans mellan en hög avkastning på det egna kapitalet som kan möjliggöras genom en högre belåning och fördelarna och tryggheten som en högre andel eget kapital medför.

Utöver ordinarie utdelning kan extrautdelningar föreslås om styrelsen finner att medel finns som ej bedöms vara erforderliga för koncernens utveckling.

Bravidas låneavtal innehåller finansiella nyckeltal (covenants) som koncernen skall uppfylla vilket är sedvanligt för denna typ av låneavtal. Bravida uppfyllde dessa nyckeltal med stor marginal vid utgången av året.

Moderbolaget**Bundna fonder**

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, det vill säga det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års balanserade vinstmedel och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning

Resultat per aktie

Koncernen	2012-01-01 - 2012-12-31	2011-01-01 - 2011-12-31
Årets resultat	393 873	509 556
Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning, tusental	51 314	51 314
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK	7,68	9,93
Föreslagen utdelning	915 000	624 000

NOT 23 RÄNTEBÄRANDE SKULDER

I det följande framgår information om företagets avtalsmässiga villkor avseende räntebärande skulder. För mer information om företagets exponering för ränterisk och risk för valutakursförändringar hänvisas till not 29.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
KORTFRISTIGA SKULDER				
Checkräkningskredit	–	2 038	–	–
Kortfristig del av banklån	–	200 000	–	200 000
	–	202 038	–	200 000
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas inom tolv månader från balansdagen.	–	202 038	–	200 000
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas efter mer än fem år från balansdagen	–	–	–	–

Skulderna är förenade med vissa villkor knutna till resultat och ställning, s.k. covenants.

	2012			2011	
	Förfall	Nom. ränta	Nom. värde	Redov. värde	Redov. värde
Banklån, valuta SEK			–	–	200 000
Totala räntebärande skulder			–	–	200 000

Kreditlimiter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Beviljad kreditlimit	750 000	702 876	750 000	700 000
Outnyttjad del	-700 000	-500 838	-700 000	-500 000
Utnyttjat kreditbelopp	50 000	202 038	50 000	200 000
BEVILJAD KREDITLIMIT, FÖRDELAT PER LAND				
Sverige	TSEK	750 000	700 000	750 000
Norge	TNOK	–	2 500	–
Totalt beviljad kreditlimit	TSEK	750 000	702 500	750 000

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Fastighetsinteckningar	1 800	1 800	–	–
Företagsinteckningar	999 100	1 004 100	278 000	278 000
Aktier i dotterföretag	3 846 125	3 754 982	3 383 164	3 383 164
Kundfordringar	–	411 975	–	–
	4 847 025	5 172 857	3 661 164	3 661 164

NOT 24 AVSÄTTNINGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
AVSÄTTNINGAR SOM ÄR LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Garantiåtaganden	37 562	35 989	–	–
	37 562	35 989	–	–
AVSÄTTNINGAR SOM ÄR KORTFRISTIGA SKULDER				
Garantiåtaganden	37 562	35 989	–	–
Tvister	8 664	13 170	–	–
Avsättning för tomma lokaler	3 027	2 791	–	–
Kostnader för omstruktureringsåtgärder	19 003	12 212	6 919	5 256
Förlustavsättning projekt	4 864	3 939	–	–
Övrigt	49 746	25 195	8 500	8 500
	122 866	93 296	15 419	13 756

Förändring avsättningar 2012	Garanti-åtaganden	Tvister	Tomma lokaler	Omstruktureringsåtgärder	Förlustavsättning projekt och övrigt	Summa
Redovisat värde vid årets ingång	71 978	13 170	2 791	12 212	29 134	129 285
Avsättningar som gjorts under perioden	33 204	–	3 258	20 893	47 685	105 040
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-33 490	-4 024	-2 973	-14 021	-28 983	-83 491
Avsättningar i förvärvade företag	4 035	–	–	–	6 804	10 839
Valutakursdifferenser	-603	-482	-49	-81	-30	-1 245
Redovisat värde vid årets utgång	75 124	8 664	3 027	19 003	54 610	160 428

Förändring avsättningar 2011	Garanti-åtaganden	Tvister	Tomma lokaler	Omstruktureringsåtgärder	Förlustavsättning projekt och övrigt	Summa
Redovisat värde vid årets ingång	71 697	62 735	23 627	7 998	40 440	206 497
Avsättningar som gjorts under perioden	70 479	–	11 685	12 275	7 725	102 164
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-71 422	-47 782	-31 176	-7 691	-37 949	-196 020
Avsättningar i förvärvade företag	1 318	–	–	–	15 517	16 835
Valutakursdifferenser	-94	-1 783	-1 345	-370	3 401	-191
Redovisat värde vid årets utgång	71 978	13 170	2 791	12 212	29 134	129 285

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Belopp varmed avsättningen förväntas betalas inom tolv månader.	122 866	93 296	6 919	5 256

Garantiåtaganden

Avser beräknad kostnad för att åtgärda fel och brister avseende avslutade projekt, som uppkommer under projektens garantitid. Utflödet av resurser sker under projektens garantitid som huvudsakligen uppgår till två till fem år. Då effekten av när i tiden betalning sker inte är väsentligt, nuvärdeberäknas inte förväntade framtida utbetalningar.

Tvister

Avsättningen baseras på individuell riskvärdering för pågående tvister på balansdagen.

Tomma lokaler

Kopplat till omstrukturering och samordning av verksamheten har en avsättning gjorts för tomma lokaler. Hänsyn har tagits till möjligheten att hyra ut lokalerna i andra hand eller avsluta kontrakten i förtid.

Omstruktureringsåtgärder

Omstruktureringsåtgärder omfattar bland annat kostnader för personalnedskärning. En avsättning redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen har antingen påbörjats eller annonserats offentligt. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Förlustavsättning kontrakt

Entreprenaduppdragen redovisas enligt metoden för successiv vinstavräkning. Individuell avsättning förs för beräknade förluster d. v.s. när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten.

NOT 25 FAKTURERAD MEN EJ UPPARBETAD INTÄKT

Koncernen	2012-12-31	2011-12-31
Fakturering på ej avslutade arbeten	7 003 289	6 515 650
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	-5 917 887	-5 533 666
	1 085 402	981 984

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt aningen som Upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som Fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

NOT 26 ÖVRIGA SKULDER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER				
Mervärdesskatteskuld	128 093	134 815	10 684	6 052
Personalens källskatt	101 134	96 874	306	711
Övrigt	89 501	55 631	19 788	12 801
	318 728	287 320	30 778	19 564

NOT 27 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Upplupna semesterlöner och löner	646 276	620 513	5 395	8 328
Upplupna sociala avgifter	248 745	224 023	300	1 538
Övriga poster	35 878	37 980	1 450	5 200
	930 899	882 516	7 145	15 066

NOT 28 VÄRDERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER TILL VERKLIGT VÄRDE

Nedanstående tabell visar redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument. För räntebärande fordringar och skulder har verkligt värde fastställts genom diskontering av framtida betalningsflöden till aktuell marknadsränta på balansdagen. Det redovisade värdet för kundfordringar och leverantörsskulder anses överensstämma med det verkliga värdet. Diskonteringsräntan är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen.

Koncernen 2011-12-31	Låne- och kundfordringar	Övr finansiella tillgångar och skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kundfordringar	1 900 830	–	1 900 830	1 900 830
Kortfr fordringar hos koncernföretag	–	1 826 251	1 826 251	1 826 251
Övriga fordringar	9 168	–	9 168	9 168
Kortfr placeringar och spärrade medel	3 072	–	3 072	3 072
Summa tillgångar	1 913 070	1 826 251	3 739 321	3 739 321
Kortfr skulder till moderföretag	–	18 469	18 469	18 469
Kortfr skulder till koncernföretag	–	2 104 520	2 104 520	2 104 520
Leverantörsskulder	–	985 029	985 029	985 029
Summa skulder	–	3 108 018	3 108 018	3 108 018

Koncernen 2011-12-31	Låne- och kundfordringar	Övr finansiella tillgångar och skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kundfordringar	1 844 843	–	1 844 843	1 844 843
Kortfr fordringar hos moderföretag	–	418 496	418 496	418 496
Övriga fordringar	19 127	–	19 127	19 127
Kortfr placeringar och spärrade medel	1 927	–	1 927	1 927
Summa tillgångar	1 865 897	418 496	2 284 393	2 284 393
Kortfr skulder till kreditinstitut	–	200 000	200 000	200 000
Checkräkningskredit	–	2 038	2 038	2 038
Leverantörsskulder	–	1 111 036	1 111 036	1 111 036
Summa skulder	–	1 313 074	1 313 074	1 313 074

Moderbolaget 2012-12-31	Låne- och kundfordringar	Övr finansiella tillgångar och skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kortfr fordringar hos koncernföretag	–	494 668	494 668	494 668
Summa tillgångar	–	494 668	494 668	494 668
Kortfr. skulder till koncernföretag	–	2 107 464	2 107 464	2 107 464
Kortfr. skulder till moderföretag	–	18 469	18 469	18 469
Leverantörsskulder	–	919	919	919
Summa skulder	–	2 126 852	2 126 852	2 126 852

Moderbolaget 2011-12-31	Låne- och kundfordringar	Övr finansiella tillgångar och skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kortfr fordringar hos moderföretag	–	418 496	418 496	418 496
Kortfr fordringar hos koncernföretag	–	106 662	106 662	106 662
Summa tillgångar	–	525 158	525 158	525 158
Kortfr skulder till kreditinstitut	–	200 000	200 000	200 000
Kortfr. skulder till koncernföretag	–	1 539 535	1 539 535	1 539 535
Leverantörsskulder	–	2 359	2 359	2 359
Summa skulder	–	1 741 894	1 741 894	1 741 894

NOT 29 FINANSIELLA RISKER OCH FINANSPOLICY

Finansiella risker och finanspolicy

Finansförvaltningen

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i företagets resultat och kassaflöde till följd av förändringar i valutakurser, räntenivåer, refinansierings- och kreditrisker. Koncernens finansförvaltning styrs i enlighet med gällande finanspolicy, vilken fastställs av Bravidas styrelse och bildar ett ramverk av riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten. Stödfunktion Koncernekonomi/Finans svarar för samordningen av koncernens finansverksamhet. Den övergripande målsättningen för finansfunktionen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat som härrör från finansiella risker.

Likviditetsrisker

Likviditetsrisken är risken att koncernen kan få problem att fullgöra sina skyldigheter som är förknippade med finansiella skulder. Koncernen har rullande en månads likviditetsplanering som omfattar alla koncernens enheter. Planeringen uppdateras löpande. Koncernens prognoser omfattar även likviditetsplanering på medellång sikt. Likviditetsplaneringen används för att hantera likviditetsrisken och kostnaderna för finansieringen av koncernen. Målsättningen är att koncernen skall kunna klara sina finansiella åtaganden i uppgångar såväl som nedgångar utan betydande oförutsedda kostnader. Likviditetsriskerna hanteras av den centrala finansavdelningen för hela koncernen. Vid årsskiftet var lånebindningstiden på utnyttjade krediter 0 månad (1), återstående löptid på ej utnyttjade krediter 55 månader (36) samt på totala beviljade krediter 55 månader (36).

Bravidas basfinansiering omförhandlades under 2012. Låneavtalen innehåller finansiella nyckeltal (covenants) som koncernen skall uppfylla, vilket är sedvanligt för denna typ av låneavtal. Bravida uppfyllde dessa nyckeltal med god marginal vid utgången av året. Totala beviljade kreditlöften, inklusive ej utnyttjade checkräkningskrediter uppgick den 31 december 2012 till 750 (703) Av totalt beviljade kreditlöften var 50 Mkr (202) utnyttjat. Sammanlagda beviljade kreditlöften uppgår till 750 (703).

Förfallostruktur finansiella skulder

Koncernen 2012-12-31	2013	2014	2015	2016
Lån	–	–	–	–
Checkräkningskredit	–	–	–	–
Leverantörsskulder	985 029	–	–	–
Övriga skulder	–	–	–	–
Summa	985 029	–	–	–

Koncernen 2011-12-31	2012	2013	2014	2015
Lån	200 000	–	–	–
Checkräkningskredit	2 038	–	–	–
Leverantörsskulder	1 111 036	–	–	–
Övriga skulder	–	–	–	–
Summa	1 313 074	–	–	–

Moderbolaget 2012-12-31	2013	2014	2015	2016
Lån	–	–	–	–
Checkräkningskredit	–	–	–	–
Leverantörsskulder	919	–	–	–
Övriga skulder	–	–	–	–
Summa	919	–	–	–

Moderbolaget 2011-12-31	2012	2013	2014	2015
Lån	200 000	–	–	–
Checkräkningskredit	–	–	–	–
Leverantörsskulder	2 359	–	–	–
Övriga skulder	1 816 273	–	–	–
Summa	2 018 632	–	–	–

Kreditfaciliteter

Koncernen 2012-12-31	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	450 000	200 000	250 000
Checkräkningskredit	300 000	2 038	297 962
Likvida medel	50 100	–	50 100
Likviditetsreserv	800 100	202 038	598 062

Koncernen 2011-12-31	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	400 000	200 000	200 000
Checkräkningskredit	302 876	2 038	300 838
Likvida medel	75 852	–	75 852
Likviditetsreserv	778 728	202 038	576 690

Ränterisk

Ränterisk är risken att Bravidas kassaflöde eller värdet på finansiella instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan leda till förändring i verkliga värden och förändringar i kassaflöden. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindingstiden. Räntebärande nettoskuld uppgick den 31 december 2012 till 0 Mkr (126). De totala räntebärande skulderna uppgick totalt till 0 Mkr (202) varav 0 (200) avser kortfristiga lån och 0 (2) avser utnyttjad checkkredit. Räntebärande skulder skall räntebindas med utgångspunkt från likviditetsplanering, ränteuppfattning och gällande finansieringsavtal. Bravida-koncernen har för närvarande inga korta utestående krediter.

Räntebärande tillgångsposter består av likvida medel som löper med rörlig ränta vilket medför att koncernens nettoskuld om 0 påverkas relativt omgående av en förändring i marknadsräntorna. Eftersom större delen av de finansiella skulderna löper med en kort räntebindingstid är merparten av ränterisken att betrakta som kassaflödesrisk. Se även Känslighetsanalys nedan avseende Bravidas känslighet för ränterisk.

Räntebindning på utnyttjade krediter 2012-12-31

	Belopp	Genomsnittlig effektiv ränta procent	Andel procent
2012	–	–	100
Summa	–	–	100

Räntebindning på utnyttjade krediter 2011-12-31

	Belopp	Genomsnittlig effektiv ränta procent	Andel procent
2011	200 000	5,30	100
Summa	200 000	5,30	100

Valutarisk

Valutarisk är risken att förändringar i valutakurser påverkar koncernens resultaträkning, balansräkning eller kassaflöde negativt. Det finns två huvudtyper av valutarisk: transaktionsexponering och omräkningsexponering. Transaktionsexponering uppstår när inköp och försäljning sker i olika valutor. Bravidas transaktionsexponering är låg eftersom både försäljning och inköp i huvudsak görs i lokal valuta. Omräkningsexponering uppstår när tillgångar och skulder är i olika valutor och när utländska dotterbolags resultat och nettotillgångar räknas om till svenska kronor. För koncernen uppstår omräkningsrisker i dotterbolagen i Norge och Danmark. Tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Med anledning av Bravidas låga valutariskexponering så görs normalt sett inte några valutasäkringar. Valutakursdifferenser i finansnettot från finansiella exponeringar uppgick under året till -1 MSEK (1).

Exponering av nettotillgångar i utländsk valuta

Den omräkningsexponering som uppkommer genom investeringar i utländska nettotillgångar kurssäkras inte.

Utländska nettotillgångar

Lokal valuta	Koncernen	
	2012-12-31	2011-12-31
NOK	332 639	261 367
DKK	151 467	176 181

En 10 procentig förstärkning av den norska kronan per 31 december 2012 skulle innebära en positiv omräkningseffekt av det egna kapitalet med 39 MSEK. En motsvarande förstärkning av den danska kronan skulle ge en positiv omräkningseffekt av det egna kapitalet med 17 MSEK. Effekterna av motsvarande valutakursförändringar på årets resultat är begränsade. Årets valutakursdifferens i totalresultatet uppgick till -12 (-5) MSEK.

Kommersiell exponering

Internationella inköp och försäljning av varor och tjänster i utländsk valuta är begränsad till sin omfattning men kan förväntas att öka i takt med koncernens expansion samt den tilltagande konkurrens som sker avseende inköp av varor och tjänster.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att förlora pengar på grund av att motparten inte kan fullfölja sina åtaganden.

Kreditrisk i finansiell verksamhet

Kreditrisken i finansverksamheten är mycket liten då Bravida enbart handlar med motparter med högsta kreditvärdighet. Det är främst motpartsrisker i samband med fordringar på banker och andra motparter. Finanspolicyn innehåller ett särskilt motpartsreglemente i vilket maximal kreditexponering för olika motparter anges. Beräknad bruttoexponering för motpartsrisker avseende likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick till 53 (78) MSEK.

Kreditrisk i kundfordringar

Risken att företagets kunder inte uppfyller sina åtaganden, dvs. Att betalning inte erhålls från kunderna, utgör en kundkreditrisk. Kreditförlusterna är normalt små tack vare ett mycket stort antal projekt och kunder där fakturering sker löpande under produktionstiden. Koncernens kunder kreditkontrolleras innan igångsätt-

ning av ett projekt, varvid information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. Koncernen har upprättat en kreditpolicy för hur kundkrediterna ska hanteras. Där finns bland annat angivet var beslut tas om kreditlimiter av olika storlek och om hur osäkra fordringar skall hanteras. Bankgaranti eller annan säkerhet krävs för kunder med låg kreditvärdighet eller otillräcklig kredithistorik. Maximal kreditexponering framgår av det redovisade värdet i koncernens balansräkning. Totala kreditförluster uppgick till 59 (1) MSEK. Det föreligger ingen signifikant koncentration av kreditrisker på balansdagen.

Utifrån historisk data gör koncernen bedömningen att ingen nedskrivning av kundfordringar som ännu inte är förfallna är nödvändig per balansdagen.

Åldersanalys, förfallna ej nedskrivna kundfordringar

Koncernen		
Redovisat värde ej nedskrivna fordringar	2012-12-31	2011-12-31
Ej förfallna kundfordringar	1 444 703	1 559 082
Förfallna kundfordringar 1 – 15 dgr	336 179	217 431
Förfallna kundfordringar 16 – 30 dgr	42 438	21 973
Förfallna kundfordringar 31 – 60 dgr	34 050	34 327
Fordringar förfallna > 60 dgr	144 757	59 544
Summa	2 002 127	1 892 357

Koncernen		
Nedskrivna kundfordringar	2012-12-31	2011-12-31
Ingående balans	47 513	65 517
Årets förändring	53 744	-18 004
Utgående balans	101 257	47 513

För övriga finansiella fordringar finns inga förfallna fordringar.

Koncernen		
Känslighetsanalys	Förändring +- %	Resultateffekt före skatt +- MSEK
Omsättning	1%	6
Rörelsemarginal	1 %-enhet	114
Lönekostnader	1%	50
Material- och underentreprenörer	1%	46
Andel produktiv montörstid	1 %-enhet	60
Läneränta	1 %-enhet	0
Valutakurs DKK	10%	3
Valutakurs NOK	10%	11

NOT 30 LEASINGAVGIFTER AVSEENDE OPERATIONELL LEASING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
TILLGÅNGAR SOM INNEHAS VIA OPERATIONELLA LEASINGAVTAL				
Minimileaseavgifter	191 332	189 335	240	492
Variabla avgifter	–	–	–	–
Totala leasingkostnader	191 332	189 335	240	492
LEASINGAVGIFTERNA FÖRDELAR SIG PÅ FÖLJANDE AVTAL				
Leasingavgifter bilar	188 598	182 324	240	492
Leasingavgifter IT	274	3 779	–	–
Leasingavgifter övrigt	2 329	3 232	–	–
Totala leasingkostnader	191 201	189 335	240	492
FRAMTIDA ÅTAGANDEN LEASINGAVTAL				
Nominellt värde av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara kontrakt förfaller till betalning:				
- Inom ett år	143 598	144 147	174	382
- Mellan ett och fem år	237 392	207 757	151	333
- Senare än fem år	1 042	1 817	–	–
	382 032	353 721	325	715
FRAMTIDA ÅTAGANDEN LOKALHYROR				
Nominellt värde av framtida förpliktelser avseende lokalhyror förfaller till betalning:				
- Inom ett år	98 730	141 628	–	53
- Mellan ett och fem år	209 409	211 363	–	106
- Senare än fem år	23 708	37 546	–	–
	331 847	390 537	–	159

Som operationell leasing klassificeras bilar, kontorsutrustning och IT-utrustning. I Sverige, Norge och Danmark finns ramavtal för operationell leasing av bilar med tillhörande administrativa tjänster. Leasingavtalens löptid varierar normalt mellan tre och fem år. Förvärv av objekt eller förlängning av leasingavtal kräver separat överenskommelse.

NOT 31 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
STÄLLDA SÄKERHETER				
För egna skulder och avsättningar				
Fastighetsinteckningar	1 800	1 800	–	–
Företagsinteckningar	999 100	1 004 100	278 000	278 000
Aktier i dotterföretag	3 846 125	3 754 982	3 383 164	3 383 164
Kundfordringar, varulager, inventarier i Bravida Norge AS	474 033	411 975	–	–
Fonder, kapitalförsäkringar	40 535	43 251	40 535	43 251
	5 361 593	5 216 108	3 701 699	3 704 415
EVENTUALFÖRPLIKTELSE				
För egna skulder och avsättningar				
Garantiåtaganden, FPG/PRI	20 253	19 848	15 934	16 609
Garantiåtaganden, SPP	–	–	59	108
	20 253	19 848	15 993	16 717

Per 2011-12-31 omfattades bolaget av Bravida-koncernens finansiering på 2 750 MSEK.

I samband med att Bravidakoncernen fick nya ägare så gjordes en ny finansiering. Den nya finansieringen omfattar Bravissima Sweden-koncernen, där Bravida-koncernen ingår, och består av lån, checkräkningskredit samt en Revolving Credit Facility på totalt 3 654 MSEK vid årsskiftet.

Bolaget har, med de begränsningar som bestämmelserna i aktiebolagslagen avseende ställande av säkerhet och med beaktande av bolagets utdelningsbara medel, lämnat ömsesidig och korsvis proprieborgen för bolagen som omfattas av kreditavtalet.

NOT 32 NÄRSTÄENDE

Koncernen står under ett bestämmande inflytande från Scandinavian Installation Acquisition AB, moderbolaget till Bravida AB.

Under året har fonder företrädda av private equity-bolaget Bain Capital Europe förvärvat Bravida från Triton. Tillträde skedde den 31 juli efter att överlåtelsen först godkänts av EU:s konkurrensmyndighet. Som en följd av deras inflytande betraktas transaktioner med nedanstående företag som närståendetransaktioner, men några transaktioner med Bain Capital Europe eller de bolag som förvärvet skedde igenom har inte Bravida koncernen haft under 2012.

Fram till 31 juli stod koncernen under ett betydande inflytande från Triton Fund II. Denna fond förvaltas av Triton Managers II Limited. Som en följd av deras inflytande betraktas transaktioner med nedanstående företag som närståendetransaktioner.

Bravida AB är det bolag som debiterar ut management fee för att täcka koncernstabens kostnader. Detta debiteras samtliga rörelsedrivande bolag i Bravida AB koncernen. Dessa intäkter är inte upptagna nedan och inte heller de mellanhavanden som kommer av dessa mellanhavanden.

Bravida AB är innehavare av huvudkontot i koncernkontostrukturen. Det innebär att alla bolag som ingår i koncernkontostrukturen har ett mellanhavande mot Bravida AB. Dessa mellanhavanden är inte upptagna nedan och inte heller räntor som kommer av att Bravida AB är innehavare av huvudkontot i koncernkontostrukturen.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
TRANSAKTIONER MED SCANDINAVIAN INSTALLATION REFI AB				
Inköp från Scandinavian Installation Refi AB	–	3 500	–	3 500
Lämnat koncernbidrag till Scandinavian Installation Refi AB	288 299	–	288 299	–
Skuld till Scandinavian Installation Refi AB	288 299	–	288 299	–
	576 598	3 500	576 598	3 500
TRANSAKTIONER MED SCANDINAVIAN INSTALLATION ACQUISITION AB				
Inköp från Scandinavian Installation Acquisition AB	–	85	–	85
Lämnad utdelning till Scandinavian Installation Acquisition AB	624 000	150 360	624 000	150 360
Lämnat koncernbidrag till Scandinavian Installation Acquisition AB	18 469	4	18 469	4
Erhållet aktieägartillskott från Scandinavian Installation Acquisition AB	–	412 000	–	412 000
Fordran på Scandinavian Installation Acquisition AB	18 469	418 496	18 469	418 496
	660 938	980 945	660 938	980 945

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2011-12-31
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA AS				
Erhållet utdelning från Bravida AS	–	–	–	170 775
	–	–	–	170 775
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA DANMARK A/S				
Betalt räntor till Bravida Danmark A/S	–	–	–	3 463
Erhållet utdelning från Bravida Danmark A/S	–	–	48 461	18 000
Skuld till Bravida Danmark A/S	–	–	44 467	92 928
	–	–	92 928	114 391
TRANSAKTIONER MED BRAVIDA SVERIGE AB				
Erhållet koncernbidrag från Bravida Sverige AB	–	–	475 955	242 293
	–	–	475 955	242 293
TRANSAKTIONER MED TRITON ADVISORS LTD.				
Inköp från Triton Advisors Ltd.	185	244	185	111
	185	244	185	111
TRANSAKTIONER MED TRITON ADVISERS (NORDIC) AB				
Inköp från Triton Advisers (Nordic) AB	–	111	–	111
	–	111	–	111
TRANSAKTIONER MED WEST PARK MANAGEMENT SERVICES LTD				
Inköp från West Park Management Services Ltd	559	1 059	559	1 059
	559	1 059	559	1 059

Utöver de närstående relationer som anges för koncernen har moderföretaget närstående relationer som innefattar ett bestämmande inflytande med sina dotterföretag, se not 33.

Ledande befattningshavare

Vad gäller styrelsens, Vds och övriga ledande befattningshavares löner och andra ersättningar, kostnader och förpliktelser som avser pensioner och liknande förmåner samt avtal avseende avgångsvederlag, se not 6.

NOT 33 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Moderbolaget	
	2012-12-31	2011-12-31
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
Vid årets början	4 479 631	3 054 739
Värde på infusionerade dotterbolag	–	1 424 892
	4 479 631	4 479 631
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR		
Vid årets början	-1 096 467	-1 096 467
	-1 096 467	-1 096 467
Redovisat värde vid periodens slut	3 383 164	3 383 164

Bravida AB äger aktier direkt i Bravida Sverige AB, Bravida AS och Bravida Danmark A/S. Övriga dotterföretag nedan är indirekt ägda.

Spec av innehav av andelar i koncernföretag

2012-12-31			
Dotterföretag / Org nr / Säte	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
Bravida Sverige AB, 556197-4188, Stockholm	20 000	100,0	2 543 983
Bravida Prenad AB, 556454-1315, Malmö	50 000	100,0	73 044
Bravida Säkerhet AB, 556193-1832, Stockholm	5 100	100,0	14 961
Erfator Projektledning AB, 556401-7795, Kista	1 000	100,0	9 072
C2M Sprinkler AB, 556684-9021, Mark	2 100	70,0	16 827
Rörspecialisten i Stockholm AB, 556353-5227, Stockholm	1 000	100,0	46 624
Bravida Service Mellersta AB, 556181-4020, Norrköping	1 000	100,0	160
E/S Intressenter AB, 556564-6741, Skellefteå	1 000	100,0	14 828
E/S Elconsult AB, 556311-0633, Skellefteå	1 000	100,0	432
E/S Installation AB, 556306-0838, Skellefteå	1 000	100,0	415
E/S Styromatic AB, 556111-9248, Skellefteå	1 000	100,0	1 028
Juhl Air Control AB, 556308-0356, Kävlinge	2 000	100,0	409
Appelgrens Elektriska Mölndal AB, 556296-9435, Mölndal	30 000	100,0	361
Sandsnäppan AB, 556702-2412, Stockholm	1 001	100,0	100
Styltsnäppan AB, 556181-0812, Stockholm	9 500	100,0	1 140
Bravida El Stockholm AB, 556439-4681, Stockholm	30 000	100,0	58 727
Bravida Danmark A/S, 14769005, Brøndby Danmark	4	100,0	260 859
Selskabet av 7 oktober 2003 ApS, 10035422, Brøndby Danmark	TDKK 2 211	100,0	2 797
Bravida AS, 982 281 024, Oslo Norge	500 001	100,0	578 322
Bravida Norge AS, 987 582 561, Oslo Norge	TNOK 10 796 137	100,0	246 688
A Halvorsen & Sønn AS, 870 999 402, Lillestrøm, Norge	TNOK 1 000	100,0	15 000
Ing. Mosness Norstad AS, 974 445 158, Drammen, Norge	TNOK 1 000	91,0	12 147
El Team Drift AS, 981 402 561, Bodø, Norge	TNOK 1 000	91,0	8 767

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

2011-12-31			
Dotterföretag / Org nr / Säte	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Bokfört värde
Bravida Sverige AB, 556197-4188, Stockholm	20 000	100,0	2 543 983
Bravida Prenad AB, 556454-1315, Malmö	50 000	100,0	73 044
Bravida Säkerhet AB, 556193-1832, Stockholm	5 100	100,0	14 961
Erfator Projektledning AB, 556401-7795, Kista	1 000	100,0	9 072
Ferax Projektstyrning AB, 556722-6500, Stockholm	500 000	100,0	2 320
C2M Sprinkler AB, 556684-9021, Mark	2 100	70,0	16 827
Bravida Service Mellersta AB, 556181-4020, Norrköping	1 000	100,0	160
E/S Intressenter AB, 556564-6741, Skellefteå	1 000	100,0	14 828
E/S Elconsult AB, 556311-0633, Skellefteå	1 000	100,0	432
E/S Installation AB, 556306-0838, Skellefteå	1 000	100,0	415
E/S Styromatic AB, 556111-9248, Skellefteå	1 000	100,0	1 028
Juhl Air Control AB, 556308-0356, Kävlinge	2 000	100,0	5 905
Appelgrens Elektriska Mölndal AB, 556296-9435, Mölndal	30 000	100,0	3 087
Sandsnäppan AB, 556702-2412, Stockholm	1 001	100,0	100
Styltsnäppan AB, 556181-0812, Stockholm	9 500	100,0	1 140
Bravida El Stockholm AB, 556439-4681, Stockholm	30 000	100,0	58 727
Bravida Danmark A/S, 14769005, Brøndby Danmark	4	100,0	260 859
Selskabet av 7 oktober 2003 ApS, 10035422, Brøndby Danmark	TDKK 2 211	100,0	2 797
Bravida AS, 982 281 024, Oslo Norge	500 001	100,0	578 322
Bravida Norge AS, 987 582 561, Oslo Norge	TNOK 10 796 137	100,0	246 688
A Halvorsen & Sønn AS, 870 999 402, Lillestrøm, Norge	TNOK 1 000	100,0	15 000
Aug Larsen AS, 913 760 301, Oslo, Norge	TNOK 1 000	100,0	6 000

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 34 RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i MSEK	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31	2012-01-01 -2012-12-31	2011-01-01 -2011-12-31
BETALDA RÄNTOR OCH ERHÅLLEN UTDELNING					
Erhållen utdelning		–	–	48	193
Erhållen ränta		6	6	8	9
Erlagd ränta		-32	-32	-53	-59
JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET M M					
Av- och nedskrivningar av tillgångar	7, 10	12	12	–	–
Rearesultat avyttring av rörelse/dotterföretag		33	–	–	–
Avsättningar till pensioner		-5	-5	–	–
Förändring i avsättningar		22	-94	2	–
Resultat i infusionerade dotterbolag		–	–	–	-26
IAS 19 bokning pensioner		14	11	–	–
		76	-75	2	-26
EJ UTNYTTJADE KREDITER					
Ej utnyttjade kreditfaciliteter uppgår till:	22	700	501	700	500

NOT 35 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Bravida AB har den 29 januari upprättat fusionsplan med moderbolaget Scandinavian Installation Acquisition AB. Tidpunkten för Bravida AB:s upplösning är planerad till inom 3 månader efter fusionsplanens upprättande.

Vidare har Bravida AB sålt det helägda dotterbolaget Bravida AS till Bravissima AS ett dotterbolag till Scandinavian Installation Acquisition AB. Försäljningen ägde rum den 31 januari och genomfördes till marknadsvärde. Bravida AB lämnade en sakutdelning på motsvarande belopp om 915 MSEK den 31 januari 2013.

NOT 36 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar och bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Successiv vinstavräkning

Det redovisade resultatet i pågående entreprenadprojekt tas fram genom successiv vinstavräkning baserad på projektets färdigställandegrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen är väl fungerande system för kalkylering, prognosrutiner och projektuppföljning. Prognos avseende projektets slutliga utfall är en kritisk bedömning som är väsentligt för resultatredovisningen under projektets gång. Risk kan finnas att slutligt resultat avseende projekt kan avvika från successivt redovisat.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov på goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts, en redogörelse av dessa återfinns i not 11. Som förstås av beskrivningen i not 11 skulle ändringar under 2012 av förutsättningarna för dessa antaganden och uppskattningar kunna ha en väsentlig effekt på värdet på goodwill.

Pensionsantaganden

Företagsledningen har gjort en bedömning om en förväntad avkastning på förvaltningstillgångar som överstiger diskonteringsräntan med en procentenhet eftersom detta är den genomsnittliga avkastning som uppnåtts under de tre senaste åren. I den mån den faktiska avkastningen under 2012 avviker i större utsträckning från den långsiktigt förväntade skulle aktuariella vinster eller förluster kunna ha väsentliga effekter på den redovisade förpliktelsen för förmånsbestämda pensioner. På motsvarande sätt kan det hända att avvikelser och ändrade antaganden avseende beräkningen av pensionsskulden kan ge väsentliga effekter på det redovisade värdet på nettoförpliktelsen.

Leasing

Bravidakoncernen leasar ett betydande antal fordon, i huvudsak servicebilar. Dessa har redovisats enligt reglerna för operationell leasing. Skulle redovisningsprinciperna ändras skulle detta påverka Bravidas uppställning av både resultat- och balansräkning.

Tvister

Det faktiska utfallet av tvistiga belopp kan komma att avvika från de, enligt bästa bedömning, redovisade.

Skatter

Förändringar i skattelagstiftningen och förändrad praxis vid tolkningen av skattelagarna kan väsentligt påverka storleken av redovisade uppskjutna skatter.

NOT 37 UPPGIFTER OM MODERBOLAGET

Bravida AB är ett svensktregistrerat aktieföretag med säte i Stockholm. Address till huvudkontoret är Mikrofonvägen 28, 126 81 Stockholm.

Koncernredovisningen för år 2012 består av moderbolaget och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. I koncernen ingår även ägd andel av innehaven i intresseföretag.

NOT 38 FUSION

Under 2011 har dotterföretaget Investerings-sällskapet 1999 AB, org nr 556566-7879, fusionerats med moderbolaget. Resultat- och balansräkningarna i dotterföretaget Investerings-sällskapet 1999 AB per fusionsdagen den 17 maj 2011 framgår nedan.

	Belopp per	2011-05-17
Nettoomsättning		20 807
Rörelseresultat		5 937
Anläggningstillgångar		2 638 527
Omsättningstillgångar		28 640
Avsättningar		-104 297
Skulder		-1 378 798
		1 184 072

NOT 39 EFFEKTER AV KOMMANDE ÄNDRINGAR AV REDOVISNINGSPRINCIPER

IASB har i juni 2011 publicerat en ändring av IAS 19 Ersättningar till anställda. I huvudsak innebär ändringarna att:

- Korridorometoden för redovisning av aktuariella vinster och förluster inte längre är tillämplig.
- Redovisning av nettoränteintäkt/kostnad avseende en förmånsbestämd nettotillgång/skuld ska ske i resultaträkningen. I resultaträkningen ska endast avkastning på förvaltningstillgångar enligt diskonteringsräntan redovisas.
- Redovisning av aktuariella poster och avkastningen på förvaltningstillgångar över diskonteringsränta ska ske i övrigt totalresultat.
- Förtydligande sker av att skatter ska inkluderas i aktuariella antaganden då beräkning av förmånsbestämda pensionsplaner sker.
- Bravida tillämpar denna ändring fr.o.m. 1 januari 2013.

Om Bravida hade tillämpat denna redovisningsprincip 2012 hade det fått följande effekt:

Förmånsbestämda förpliktelser och värdet av förvaltningstillgångar

Koncernen	2012-12-31
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelser	-1 317 791
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	1 194 009
Summa helt eller delvis fonderade förpliktelser	-123 782
Nuvärdet av ofonderade förmånsbestämda förpliktelser	-17 302
Nettoförpliktelser före justeringar	-141 084
Justeringar:	
Löneskatt / arbetsgivaravgift	-35 340
Summa	-176 424
NETTOBELOPPET REDOVISAS I FÖLJANDE POSTER I BALANSRÄKNINGEN:	
Pensionstillgångar	8 282
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-184 706
Nettobelopp i balansräkningen	-176 424
NETTOBELOPPET FÖRDELAR SIG PÅ PLANER I FÖLJANDE LÄNDER:	
Sverige	-184 706
Norge	8 282
Summa	-176 424

Kostnad redovisad i årets resultat

Koncernen	2011-12-31
ADMINISTRATIV KOSTNAD	
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	-26 102
Försäkringspremie (-) betald ur förvaltningstillgångar	-2 345
Löneskatt	-6 748
Nettokostnad i årets resultat	-35 196
FINANSIELLA KOSTNADER	
Finansiell kostnad	-3 864
	-3 864
ÖVRIGT TOTALRESULTAT	
Avskrivning av aktuariella förluster	-221 201
	-221 201

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 10 april 2013

Marc Valentiny
Ordförande

Per Leopoldson
Styrelseledamot

Ivano Sessa
Styrelseledamot

Staffan Pålsson
Verkställande direktör

Jan-Erik Arvidsson
Arbetsagarrepresentant

Kai-Otto Helmersen
Arbetsagarrepresentant

Anders Mårtensson
Arbetsagarrepresentant

Peter Sjöquist
Arbetsagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats 2013-04-10
KPMG AB

Per Gustafsson
Auktoriserad revisor

Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 10 april 2013. Koncernens rapport över totalresultat och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 7 maj 2013.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Bravida AB, org. nr 556713-6535

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har reviderat årsredovisningen och koncernredovisningen för Bravida AB för år 2012. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 32–75.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur företaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen, och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandarder,

såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och balansräkningen för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Bravida AB för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 10 april 2013

KPMG AB

Per Gustafsson
Auktoriserad revisor

DEFINITIONER

FINANSIELLA DEFINITIONER

Rörelsemarginal

Resultat före goodwillnedskrivningar (EBITA) i procent av nettoomsättningen.

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i procent av nettoomsättningen.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen (totala tillgångar) med avdrag för ej räntebärande skulder.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella poster med tillägg för finansiella kostnader i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Soliditet

Eget kapital samt i moderbolaget eget kapitalandelen i obeskattade reserver i procent av balansomslutningen vid årets slut.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella poster med tillägg för räntekostnader i förhållande till räntekostnaderna.

Nettoomsättning

Inom entreprenadrörelsen redovisas nettoomsättningen enligt principen för successiv vinstavräkning. Dessa intäkter redovisas i takt med att entreprenadprojekten successivt har färdigställts. Inom övrig verksamhet motsvaras nettoomsättningen av årets fakturering.

Orderingång

Värdet av erhållna projekt och förändringar på befintliga projekt under den aktuella perioden.

Orderstock

Värdet vid periodens utgång av återstående ej upparbetade projektintäkter i ineliggande uppdrag.

OPERATIVA DEFINITIONER

Installation/entreprenad

Ny- och ombyggnation av tekniska system i fastigheter, anläggningar och infrastruktur.

Service

Drift och underhåll samt mindre ombyggnationer av installationer i fastigheter, anläggningar och infrastruktur.

Antal medarbetare

Beräknas som genomsnittligt antal medarbetare under året, med hänsyn tagen till tjänstgöringsgrad.

Teknikområde EI

Kraftförsörjning, belysning, uppvärmning, styr-, regler- och övervakningssystem. Tele- och andra svagströmsinstallationer. System och produkter inom brand- och inbrottslarm, tillträdessystem, TV-övervakning och integrerade säkerhetssystem.

Teknikområde VS (Värme & Sanitet)

Vatten, avlopp, värme, sanitet, kyla och sprinkler. Fjärrvärme och fjärrkyla. Industrirör med kompetens för alla typer av rörsvetsning. Energisparåtgärder i form av kompletta energisystem.

Teknikområde Ventilation

Komfortventilation och komfortkyla i form av luftbehandling, luftkonditionering och klimatisering. Kommersiell kyla i frys- och kylrum. Processventilation, styr & regler. Energiutredningar och energisparåtgärder i form av värmeåtervinning, värmepumpar med mera.

BRAVIDAS STYRELSE

MARC VALENTINY

Partner, Bain Capital
 Roll i styrelsen: Ordförande
 Invald i styrelsen: 2012
 Födelseår: 1964

STAFFAN PÅLSSON

Verkställande direktör och koncernchef
 Roll i styrelsen: Ledamot
 Invald i styrelsen: 2012
 Födelseår: 1952

IVANO SESSA

Principal, Bain Capital
 Roll i styrelsen: Ledamot
 Invald i styrelsen: 2012
 Födelseår: 1977

PER LEOPOLDSON

Ekonomi- och finansdirektör
 Roll i styrelsen: Ledamot
 Invald i styrelsen: 2012
 Födelseår: 1960

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

JAN-ERIK ARVIDSSON

Titel/yrke: Elektriker – Elektriker-
 förbundet i Sverige
 Invald i styrelsen: 2007
 Födelseår: 1950

KAI-OTTO HELMERSEN

Titel/yrke: Montör El – Norge
 Ledarna i Sverige
 Invald i styrelsen: 2012
 Födelseår: 1973

PETER SJÖQUIST

Titel/yrke: Projektledare/tekniker –
 Ledarna i Sverige
 Invald i styrelsen: 2007
 Födelseår: 1957

ANDERS MÅRTENSSON

Titel/yrke: Vs-montör – Byggnads i
 Sverige
 Invald i styrelsen: 2007
 Födelseår: 1965

BRAVIDAS KONCERNLEDNING

STAFFAN PÅLSSON

Verkställande direktör och koncernchef
Födelseår: 1952
Anställningsår: 1980

PER LEOPOLDSON

Ekonomi- och finansdirektör
Födelseår: 1960
Anställningsår: 2005

MIKAEL LIDSTRÖM

Divisionschef Nord
Födelseår: 1966
Anställningsår: 1995-2006, 2013

FILIP BJURSTRÖM

Divisionschef Stockholm
Födelseår: 1969
Anställningsår: 2009

ANDERS AHLQUIST

Divisionschef Syd
Födelseår: 1966
Anställningsår: 2008

MATTIAS JOHANSSON

Divisionschef Norge
Födelseår: 1973
Anställningsår: 1998

BENT ANDERSEN

Divisionschef Danmark
Födelseår: 1961
Anställningsår: 2003

PETTER HÅKANSON

Chef affärsutveckling, IT och information
Födelseår: 1967
Anställningsår: 2005

LARS KORDUNER

Inköpschef
Födelseår: 1966
Anställningsår: 2005

ADRESSER

HUVUDKONTOR

Bravida AB
126 81 Stockholm
Besöksadress:
Mikrofonvägen 28
Sverige
Telefon: +46 8 695 20 00
www.bravida.se

DIVISION NORD

Bravida Sverige AB
Box 786
851 22 Sundsvall
Besöksadress:
Montörvägen 7
Sverige
Telefon: +46 60 66 39 00
www.bravida.se

DIVISION STOCKHOLM

Bravida Sverige AB
126 81 Stockholm
Besöksadress:
Mikrofonvägen 28
Sverige
Telefon: +46 8 695 20 00
www.bravida.se

DIVISION SYD

Bravida Sverige AB
Box 40
431 21 Mölndal
Besöksadress:
Alfagatan 8
Sverige
Telefon: +46 31 709 51 00
www.bravida.se

DIVISION NORGE

Bravida Norge AS
Postboks 313 Økern
0596 Oslo
Norge
Besöksadress:
Østre Aker vei 90
Telefon: +47 2404 80 00
www.bravida.no

DIVISION DANMARK

Bravida Danmark A/S
Park Allé 373
2605 Brøndby
Danmark
Telefon: +45 4322 1100
www.bravida.dk

VÅRA VÄRDERINGAR

AFFÄRSMÄSSIGHET TYDLIGT ANSVAR FÖR EKONOMIN

ENKELHET ENHETLIGT OCH OKOMPLICERAT AGERANDE

KOMPETENS KUNSKAP, VILJA OCH FÖRMÅGA

STIL PÅLITLIGHET OCH RÄTT UPPTÄDANDE